

**CENSORLEDELSEN FOR
LÆRERUDDANNELSEN
ÅRSBERETNING 2024**

INDHOLDSFORTEGNELSE

3	Arbejdet i 2023-2024
9	Bachelorprojektet
13	Billedkunst
16	Biologi
20	Dansk
24	Engelsk
28	Fransk
31	Fysik/kemi
34	Geografi
37	Historie
41	Håndværk og design
44	Idræt
48	Kristendomskundskab/religion
53	Kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab
56	Madkundskab
60	Matematik
63	Musik
66	Natur/teknologi
70	Praktik
74	Pædagogik og almen didaktik
78	Pædagogik og lærerfaglighed
82	Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik
86	Samfundsfag
89	Specialpædagogik
92	Teknologiforståelse
94	Tysk
98	Censorledelsen for læreruddannelsen

ARBEJDET I 2023-2024

Benedikte Vilslev Petersen & Fie Høyrup

INDLEDNING

Årets beretning fra censorledelsen for læreruddannelsen indeholder først en kort beskrivelse af censorledelsens arbejde i perioden fra d. 1. september 2023 til d. 31. august 2024. Derefter følger de faglige forpersoners opsamlings fra årets censorrapporter, hvor censorerne har vurderet læreruddannelsens faglige kvalitet og forhold knyttet til eksamensafvikling og -vilkår. Gruppen af faglige forpersoner består aktuelt af 24 censorer, der er demokratisk valgt til posten som forpersoner. Disse repræsenterer tilsammen alle uddannelsens fag under de to gældende læreruddannelsesbekendtgørelser: LU13 og LU23. Indledningen afsluttes med en redegørelse for sammensætningen for læreruddannelsens censorkorps.

ÅRETS ARBEJDE I CENSORLEDELSEN

Censorledelsen for læreruddannelsen (CLU) takker for godt samarbejde med Uddannelses- og forskningsstyrelsen (UFS), Læreruddannelsens ledernetværk (LLN) og professionshøjskolernes censorsekretariat. Censorledelsen holder i løbet af hvert studieår et eller flere møder med alle sine samarbejdspartnere. I 2023-2024 har der således været afholdt tre møder med UFS, fire kontaktudvalgsmøder (LLN og CLU) og to repræsentantskabsmøder (Danske professionshøjskoler/ censorsekretariatet) ud over de fire årlige møder i den samlede censorledelse.

Læreruddannelsesbekendtgørelsen af LU23

Implementeringen af LU23 har været omdrejningspunktet på langt de fleste af årets møder. I særlig grad i Forum for læreruddannelsen, som er forankret i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og består af repræsentanter fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, kommunernes Landsforening, Danmarks Lærerforening, Lærerstuderendes Landskreds, Danske Professionshøjskoler (herunder Læreruddannelsens Ledernetværk), DM, Censorledelsen for læreruddannelsen, Børne- og Undervisningsministeriet, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Skoleelever, Danske Universiteter, Dansk Friskoleforening, Frie Skolers Lærerforening og Danmarks Private Skoler. Censorledelsen deltager med to repræsentanter.

Forummet har til opgave at: *'danne ramme om et langsigtet og fagligt samarbejde med det formål at følge og understøtte læreruddannelsens udvikling og at sikre de bedste forudsætninger for en vellykket ny læreruddannelse.*

Forummet vil overordnet bestå af følgende tre opgaver:

- 1. Følge og understøtte læreruddannelsens udvikling,*
- 2. Kommentere ændringer i fællesdelen af studieordningen for læreruddannelsen og*
- 3. Udtale sig om læreruddannelsens status og udviklingsbehov.*

(Kommissorium for Forum for læreruddannelsen).

Møderne har i år favnet bredt i henhold til ovenstående opgave, men især den integrerede praktik har haft bevågenhed fra alle samarbejdspartnere.

Kontaktudvalgsmøderne med LLN har handlet om efterbeskikkelse af censorer og udvidelse af censorledelsen som følge af LU23, overgangsordninger for grupper af studerende, den aktuelle revision af eksamensbeskrivelser, eksamenssnyd samt allokeringerforhold, herunder fokus på at institutionsansatte får ansøgt om beskikkelse som censor og får mulighed for at finde tid til censuropgaver.

Censormøder

Censorledelsen har gennemført virtuelle censormøder i foråret 2024 for en del af de fag, der har haft eksamener under bekendtgørelsen af LU23.

Møderne har haft fokus på den nye censorbekendtgørelse og den nye læreruddannelsesbekendtgørelse med sigte på, at alle censorer er bekendt med intentionerne bag LU23, nye eller reviderede fag, overgangsordninger og nye eksamensformer.

Flere censormøder vil blive afholdt i efteråret 2024 og foråret 2025.

Høringer

Censorbekendtgørelsen af 2024 har været i høring i to omgange. Censorledelsen har kommenteret begge af Uddannelses- og forskningsstyrelsens udkast til ny bekendtgørelse.

Censorledelsen mener, at den nye og nu gældende censorbekendtgørelse er en klar forbedring af den tidligere for alle eksamensparter. Dog opfordrede censorledelsen til, at der skulle være en faglig forperson for alle læreruddannelsens fag med eks-

tern eksamen. Dette er ikke imødekommet og giver anledning til bekymring i forhold til den kommende nye professionsprøve og den lærerfaglige bacheloreksamen, som ifølge de nye bestemmelser ikke får en faglig forperson. Professionsprøven er ny og involverer mange samarbejdspartnere, hvilket i sig selv erfaringsmæssigt kan give anledning til udfordringer. At vurdere den faglige kvalitet gennem opsamling af censorrapporter, indstille til beskikkelse som censor i faget, forberede censorerne på opgaven og besvare akutte eksamens- og censurspørgsmål for dette obligatoriske, og dermed store fag, i uddannelsen bliver en større opgave for en af censorledelsens øvrige faglige forpersoner. At bidrage til kvalitetssikring mv. af den lærerfaglige bacheloreksamen er tilsvarende en omfattende forpersonsopgave. For bachelorprojektet under LU13 har det vist sig at være hensigtsmæssigt for kvalitetsvurderingen, at en faglig forperson har haft overblik over projektet på tværs af fag/ fagområder og på tværs af uddannelsesinstitutioner. Desuden har det medvirket til at kvalificere censorernes arbejde, at det har været muligt at søge rådgivning hos en forperson fra censorledelsen med specifik indsigt i bachelorprojektets egenart.

PH Absalon har revideret deres fagbeskrivelse for teknologiforståelse som undervisningsfag i læreruddannelsen, også denne har været i høring ved censorledelsen.

Allokering

Allokeringerne er i studieåret 2023-24 forløbet stort set gnidningsfrit. Det har været en stor hjælp for censorsekretariatet, at alle uddannelsesinstitutioner har bestilt censorer i god tid før seneste deadline.

Tabellen nedenfor viser, hvor mange allokeringer henholdsvis de interne og de eksterne censorer har haft. Der er 1299 beskikkede censorer i læreruddannelsens censorkorps (ud over nogle enkelte ad hoc beskikkede).

Lidt under halvdelen (637) har ikke været allokeret i perioden – og af de 662 allokerede censorer er 64% eksterne og 36% interne.

Antal allokeringer	Interne censorer	Eksterne censorer
0	347	290
1	118	179
2	70	100
3	29	50
4	9	40
5	5	25
6	3	8
7	0	8
8	2	5
9	3	5
10		2
11		1
Total	586	713

Som det fremgår af tabellen, bliver de eksterne censorer i langt højere grad allokeret til flere eksamener end de interne censorer. Der har således været afholdt i alt 467 eksamener med intern censor, svarende til 31%, og 1034 eksamener med ekstern censor, svarende til 69%.

Censorledelsen har i en årrække haft fokus på det faktum, at de institutionsansatte ikke bliver allokeret i lige så høj grad som de eksterne censorer. To faglige forpersoner fra censorledelsen, Lars Henrik Jørgensen og Jens Jakob Ellebæk har udarbejdet en rapport, hvor de bl.a. viser, at en af hovedforklaringerne på, at institutionsansatte ikke allokeres skyldes mangel på tid: [Rapport om interne censorer og allokering 2022](#).

Censorledelsen opfordrer derfor atter til, at institutionsansatte censorer får indregnet tid til censur i deres arbejdsportefølje og orienteres om egne eksameners placering hurtigst muligt - gerne inden eksamensadministrationerne begynder at oprette censorbestillinger ved censorsekretariatet.

Beretninger fra årets censorrapporter

Årsberetningen samler op på særlige forhold, der har betydning for læreruddannelsens faglige kvalitet, som den viser sig ved uddannelsens eksterne eksamener. Beretningen er baseret på censorernes samlede afrapportering samt på censorsekretariatets indsamling af øvrige data fra de gennemførte eksamener. De enkelte fags beretninger bidrager samlet med værdifuld viden om fag og fagområder i uddannelsen og om vilkår ved uddannelsesinstitutionernes gennemførelse af eksamener.

Ifølge censorbekendtgørelsen af 2024 skal censorledelsen som led i kvalitetssikringen af uddannelsen bl.a. afgive en årlig beretning på baggrund af censorernes eksamensrapporter. Det er desuden censorledelsens opgave at rådgive både uddannelsesinstitutionerne og Uddannelses – og forskningsstyrelsen på grundlag af censorrapporterne; jf. [BEK nr 920 af 04/07/2024](#) § 15, stk. 2 og 4, hvor censorledelsens opgave formuleres som følger:

- 2) rådgive uddannelsesinstitutionerne om uddannelsernes eksamensformer, herunder om de fungerer i overensstemmelse med uddannelsernes formål,
- 4) afgive en årlig beretning til institutionerne som bidrager til institutionernes kvalitetssikringsarbejde med uddannelserne på grundlag af censorernes viden fra eksamenssituationerne, jf. § 11, stk. 1, nr. 3,

Metodiske betragtninger og tilgang til opsamling af censorrapporterne

Årsberetningen nedenfor er baseret på censorernes rapporter. Derudover indgår data om de gennemførte eksamener med henblik på fx fordeling af censur, forholdet mellem interne og eksterne censorer mv. Dette er supplerende data, som medlemmer af censorledelsen kan tilgå via det elektroniske censorallokeringsystem Censor-IT.

Censorrapporterne indgår i årsberetningen i form af både kvantitative og kvalitative data. Censorrapporterne indeholder censorernes skriftlige tilbagemelding på spørgsmål fastlagt af censorledelsen med udgangspunkt i Uddannelses- og Forskningsministeriets standardiserede forslag til censorspørgsmål for alle videregående uddannelser. Censorernes vurderinger består af kvantitative data, hvor censorerne har bedømt konkrete forhold ved prøven på en Likert-skala. Dertil kommer kvalitative data, hvor censorerne har svaret på de givne spørgsmål.

Via censorrapporternes kvantitative data får man et overordnet billede af, hvordan en række forhold ved prøven vurderes af censorerne.

Censorernes kvalitative svar giver mere detaljerede oplysninger om prøveforhold og faglig kvalitet ved læreruddannelsen. Ofte viser det sig, at fx bedømmelsen 'god' i den angivne skala kan dække over ret nuancerede scenarier fra 'alt er godt' over 'rigtig godt' til 'mindre godt' når de kvantitative svar uddybes med de kvalitative svar.

Den enkelte faglige forperson i censorledelsen er ansvarlig for opsamlingen og analysen af de kvalitative data i sit fag. Et centralt anliggende er i den forbindelse at skabe sig et overblik over de samlede kvalitative data med henblik på at udpege særlige temaer til årsberetningen. Hvorvidt bestemte udsagn - eller grupper af udsagn - kommer til at udgøre et tema i årsberetningen for faget, er baseret på en vurdering af flere parametre, herunder både udsagnetes væsentlighed og/eller hyppigheden, hvormed de optræder.

Forpersonen i faget udvælger opmærksomhedspunkter på baggrund af en helheds-vurdering af problemstillingernes relevans og omfang. Opmærksomhedspunkterne bliver videreformidlet til de rette instanser og kan danne grundlag for yderligere og mere systematiske undersøgelser.

Omfanget af eksamener og censorrapporter

I 2023-2024 har der i alt været 1.640 eksamensbegivenheder, hvilket er lidt færre end sidste studieår (1.699). Det samlede antal af studerende tilmeldt eksamen har i år været 18.537. Antallet var sidste år 20.538.

Antallet af indkomne censorrapporter er 1.546, hvilket betyder afrapportering fra 94% af alle uddannelsens eksamensbegivenheder.

Karakterstatistikker

I en årrække har det ikke været muligt for censorledelsen for læreruddannelsen at fremvise karakterstatistikker som en del af monitoreringen af uddannelsens faglige kvalitet. Hverken censorsekretariatet eller uddannelsesinstitutionerne har kunnet udlevere valide data om karaktergennemsnit. Dette gælder desværre også i år.

CENTRALE OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER I FAG OG FAGOMRÅDER FRA ÅRETS EKSAMENER

Årets vigtigste opmærksomhedspunkter for uddannelsens fire grundelementer: 1) Lærerens grundfaglighed LU13/ grundfaglighed LU23 2) Undervisningsfag, 3) Praktik, 4) Bachelorprojekt ser ud som følger:

1. Lærerens grundfaglighed LU13/ grundfaglighed LU23:
Som tidligere, er der grund til at fremhæve det vilkår, at de tre forskellige kompetenceområder i pædagogik og lærerfaglighed (LU13) ikke alle får de studerendes opmærksomhed. Atter har de studerende fordybet sig i kompetenceområdet specialpædagogik og skubbet almen didaktik i baggrunden – eller omvendt. For eksamenerne under LU23 gælder det, at nogle censorer finder den nye eksamen i pædagogik og lærerfaglighed god, og andre mener, det er uklart, hvad der forventes af de studerende.
Det er vigtigt for alle fag i grundfagligheden (LU23) både at sikre klarhed i eksamensbeskrivelsen og at sørge for, at den afspejler fagets kompleksitet og bredde.
2. Undervisningsfag LU13 og LU23:
Igen i år har censorerne haft kommentarer til balancen mellem fagdidaktik og fagfaglighed. Tendensen til at fagfagligheden viger til fordel for fagdidaktikken synes fremdeles at være et tema.
Det er vanskeligt for de studerende at 'nå omkring' hele faget. Der kan ifølge censorerne være stor variation i kompetenceniveauer knyttet til fagets teoretiske faglighed og det praktisk-eksperimentelle. I håndværksfagene efterlyses ressourcer til at hæve fagenes håndværksmæssige dimension, og i sprogfagene er der opmærksomhed på at få løftet de studerendes eget sproglige kompetenceniveau.
Med sigte på eksamensbeskrivelser i LU23 bør der være fokus på, om eksamensformen er dækkende for faget og er tydelig i forhold til eksamenskrav og kriterier for bedømmelse.
Endelig er der opmærksomhed på, at nogle fag i læreruddannelsen som bekendt er 'små' og ikke synes at tiltrække de studerende.
3. Praktik (LU13):
Censorerne påpeger tydeligt i årets rapporter, at praktiklærerne/ uddannelseslærerne (LU23) ofte er tilbageholdende ved eksamen. Det understreger behovet

for kompetenceudvikling af praktiklærerne/uddannelseslærerne. Såfremt uddannelseslærerne under LU23 skal deltage ved førsteårsprøven og professionsprøven på 4. studieår, er der grund til at forstærke uddannelseslærernes kompetenceudvikling.

4. Bachelorprojekt LU13/ lærerfaglig bacheloreksamen LU23:

Censorerne har gennem hele LU13 været optagede af de studerendes udfordringer med at leve op til kravet om akademiske og videnskabelige færdigheder i deres bachelorprojekter. I LU23 ser bachelorprojektet ud til at blive mere professionsrettet og med en mindre grad af krav om akademiske færdigheder. Dog vil der fortsat være krav om anvendelse af viden fra relevant forskning og udvikling inden for skoleområdet, jf. bekendtgørelse LU23, ligesom der formodentlig vil være krav om en vis grad af akademisk arbejdsmåde/videnskabelig metode i den skriftlige formidling af bacheloropgaven. Da bachelorprojektet er berammet til 10 ECTS i LU23 (LU13: op til 20 ECTS), kalder det på en opmærksomhed i forhold til at sikre, at de studerende vil være i stand til at leve op til bachelorprojektets særlige genrekrav, der adskiller sig fra øvrige eksamensprodukter i uddannelsen i omfang og med det eksplicite krav om inddragelse af resultater fra forsknings- og udviklingsprojekter og forskningsbaseret litteratur.

Centrale opmærksomhedspunkter på tværs af fagene:

Overordnet gælder det, at der for alle fag kan konstateres tilfredshed med læreruddannelsens faglige kvalitet og eksamensafvikling.

Der er også plads til forbedring og grund til at være opmærksom på nogle temaer, som på tværs af fagene udfordrer censorerne – om end censorledelsen har italesat disse forhold tidligere.

- *Censorhonorering* opleves ved nogle uddannelsesinstitutioner som værende utilstrækkelig og/eller som et besværligt og tidskrævende ekstra arbejde. Enkelte censorer har ikke måttet overnatte dagen inden eksamens påbegyndelse, og har for egen regning betalt overnatning – for at være fremme og udhvilet til næste morgen. Censorledelsen opfordrer institutionerne til at sikre gode rammer for censorernes arbejde og ophold samt sikre grundig information og enkelhed i honoreringsprocedurerne.
- *Tiden* til gennemlæsning af skriftlige eksamensopgaver opleves af flere censorer som værende utilstrækkelig for et grundigt censurarbejde. Rammerne for

arbejdet kan desuden være uensartede. Fx er der ved institutionerne forskel på det tilladte antal anslag. Endnu ikke alle institutioner anvender 2400 anslag som det maksimale men fortsat 2600, hvilket giver mere forberedende censorarbejde – uden betaling. Nogle censorer rapporterer om eksamensopgaver, der er udarbejdet på engelsk, selvom der ikke er tale om en eksamen, hvor der skal dokumenteres færdigheder i fremmedsprog. Også dette udfordrer censorers tidsmæssige ressourcer.

- *Ændrede eksamensplaner* vil forekomme, men ikke alle censorer bliver straks informeret om ændringer. Nogle censorer har fx gennemlæst skriftlige opgaver fra studerende, som var meldt fra til eksamen. Andre censorer oplever, at en allokering til tre dage reduceres til to eller sågar en, uden at censor i god tid er oplyst om det. Censorledelsen opfordrer til, at censorerne orienteres hurtigst muligt om ændrede eksamensplaner.
- *Manglende konsekvens af eksamenskrav.* Skriftlige opgaver, der overskrider antal tilladte anslag, bliver ikke konsekvent afvist af uddannelsesinstitutionerne. Dette er en alvorlig forsømmelse med hensyn til at sikre ensartet og korrekt behandling af de studerende.

Årets tema – Artificial Intelligence (AI) og eksamen

Censorledelsen har i studieåret 2023-24 spurgt censorerne, om de i forbindelse med eksamenerne er stødt på anvendelse af AI, hvordan AI eventuelt har været anvendt, og om anvendelsen har givet udfordringer i forhold til bedømmelsen.

Endnu ser det ud til, at AI kun anvendes sporadisk af de studerende, men som flere censorer skriver: "*Svært at gennemskue, jeg er ikke sikker.*" eller "*Ikke muligt at konstatere.*"

Forventningen er, at AI vil blive et naturligt redskab i nærmeste fremtid, og censorledelsen vil følge brugen heraf med stor bevågenhed. Censorledelsen opfordrer alle bedømmere til at være opmærksomme på de studerendes kildevalg og er tilfredse med, at de fleste af læreruddannelsens eksamener indeholder både et skriftligt og et mundtligt aspekt. Denne kombination giver mulighed for sikre sig, at den studerende har arbejdet selvstændigt med stoffet.

Af de endnu sparsomme kommentarer, vi har, vil vi fremhæve nedenstående forhold og citater fra censorrapporterne:

Konstruktiv anvendelse af AI ved eksamen:

"Nogle studerende viste ved eksamens mundtlige del, hvordan man i undervisningen ved hjælp af AI kunne få genereret et billede af, hvordan livsbetingelserne var, da livet opstod på jorden."

"I de tilfælde, hvor AI har været anvendt konstruktivt, har anvendelsen af AI været ekspliciteret i opgaverne som en ressource."

Udfordringer i forhold til AI og eksamen:

Som allerede nævnt er der bekymringer i forhold til AI i forbindelse med selvstændige skriftlige eksamener. Klare retningslinjer for anvendelsen heraf efterlyses derfor af censorerne:

"En fri hjemmeopgave er meget sårbar overfor brug af generativ AI."

"Vi valgte at lade den mundtlige del vægte/ være afgørende."

"Der er ikke den nødvendige tid til rådighed til at foretage en nærmere undersøgelse af AI, hvis anvendelsen skønnes problematisk (bachelorprojektet)"

SAMMENSÆTNINGEN AF LÆRERUDDANNELSENS CENSORKORPS

Censorkorpset er som følge af den nye bekendtgørelse blevet udvidet midt i beskikkelsesperioden 2022-2026 og består aktuelt af 1.299 censorer. Censorbekendtgørelsen stiller krav om repræsentation af afdagere censorer: *Censorkorpset sammensættes sådan, at der indgår personer, der har deres hovedbeskæftigelse uden for de videregående uddannelsesinstitutioner (afdagere censorer)* (Censorbekendtgørelsen 2024, § 3, stk. 2). Andelen af eksterne censorer i censorkorpset er størst, og censorledelsen vil i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne ved næste beskikkelsesrunde i 2025 have fokus på en mere ligelig fordeling mellem interne og eksterne censorer.

Med hensyn til køn stiller censorbekendtgørelsen krav om en ligelig fordeling: *der tilstræbes en ligelig fordeling af kvindelige og mandlige censorer* (Censorbekendtgørelsen 2024, § 3, stk. 3). Ved beskikkelsesrunden i 2022 blev censorledelsen nødt til at søge dispensation ved Uddannelses- og Forskningsstyrelsen for dette krav, og det blev imødekommet.

Forholdet mellem interne og eksterne censorer:

Interne censorer	586 (45 %)
Eksterne censorer	713 (55 %)

Forholdet mellem kvinder og mænd:

Kvinder	735 (57 %)
Mænd	564 (43 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	123	337	429	302	106	1299
% (afrundet)	0 %	10 %	26 %	33 %	23 %	8 %	100%

På de kommende sider bringer vi faglige forpersoners opsamling og analyse af censorrappporterne fra de enkelte fag og fagområder i læreruddannelsen. Alle beretninger fra fagene indledes med en oversigt over sammensætningen af fagets censorkorps og derefter følger den faglige forpersons opsamling af eksamensbegivenhedernes kvantitative og ikke mindst kvalitative datamateriale.

Censorledelsen takker alle censorer for både indsatsen med censur, for udførlig afrapportering, for gode spørgsmål og engagement i opgaven i det forløbne studieår. Ikke mindst afrapporteringen er afgørende for faglig kvalitetssikring af læreruddannelsen og for de bedst mulige eksamensforhold for alle parter.

BACHELORPROJEKTET

Fie Høyrup

ÅRETS EKSAMENER

Der har været afholdt 398 eksamener, og der er indkommet 379 censorrapporter, hvilket giver en svarprocent på 95 %.

Censorkorpset i bachelorprojektet består af 997 censorer, som repræsenterer alle uddannelsens undervisningsfag og grundfag. 261 af disse har været allokereet i perioden.

67 % af de allokerede censorer har været eksterne, ikke-institutionsansatte censorer. De eksterne censorer har således udgjort en vigtig ressource i forhold til at få gennemført årets bacheloreksamener. Samtidig er det iøjnefaldende, at der kun har medvirket interne censorer ved 1/3 af årets bacheloreksamener.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	85 (33 %)
Eksterne censorer	176 (67 %)

Censorernes allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	736 (74 %)
Med mindst en allokering	261 (26 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
1	66	125
2	15	34
3	3	8
Mere end 3	1	9

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Alle eksamener i bachelorprojektet er i denne eksamensperiode afholdt under LU13-bekendtgørelsen. Der er gennemgående tilfredshed med prøvens afvikling i forhold til de formelle rammer. 97 % af de allokerede censorer finder, at prøven le-

vede op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelserne. Censorerne kvalitative kommentarer er på samme måde præget af, at censorerne har fundet alt i orden. Censorerne skriver f.eks.:

"Intet at udsætte"

"I meget høj grad"

"Alt forløb som det skulle"

En censor skriver uddybende: *"Prøveforløbet er præget af seriøsitet og har fokus på læreruddannelsens afsluttende trin i form af forskningsrettet fordybelse".*

En anden censor bemærker, at de studerende med bachelorprojektet bliver forbedret på lærerarbejdet: *"Jeg fandt som censor på bachelorprøver, at uddannelsen har styrket de studerendes faglige, professionelle og personlige udvikling. De fleste havde fået job i skolen og glædede sig til at udfylde lærerprofessionen."*

Eksamensformen

Bachelorprojektets eksamensform, hvor der både indgår en mundtlig og en skriftlig prøve, får en del positive kommentarer fra censorerne.

En censor vurderer, at denne prøveform fungerer hensigtsmæssigt: *"Kombinationen af skriftligt og mundtligt giver fine muligheder for udprøvning af mål og indhold".*

En anden censor skriver om forholdet mellem skriftlig og mundtlig prøve: *"Den mundtlige prøve udfolder indholdet i den skriftlige opgave og giver et dybere indblik i den studerendes faglighed og kompetencer".*

Samarbejdet om eksamen

Langt hovedparten af de allokerede censorer, nemlig 99 %, finder samarbejdet om eksamen middel, godt eller fortrinligt. Kommentarerne er altovervejende positive. Der meldes om godt samarbejde hele vejen rundt; eksaminatorer, administrationer og sekretariat.

Følgende kommentarer skal dog med, fordi de giver et mere nuanceret billede af, hvor censorer kan føle sig udfordrede i samarbejdssituationen omkring eksamen. Bachelorprojektet er læreruddannelsens største skriftlige opgave - både i omfang

og indholdskrav, og det er afgørende set fra censorernes side, at sidetal overholdes. Her er det institutionens opgave at medvirke til, at dette sker. Det samme gælder tidsrammen for eksamen, som skal være på plads fra starten. Her kan det dog konstateres, at der er plads til forbedringer:

" Alt andet godt men vi var ikke enige om tid til den mundtlige fremlæggelse".

"Alt klappede ud over det med længden på opgaverne".

" Jeg er ikke tilfreds med at to studerende fik udsættelse med afleveringen, især da de i sidste ende ikke afleverede. For mig giver det uvished og spildtid med at tjekke om de mon var kommet".

Faglig kvalitet

Hovedparten af de allokerede censorer (96 %) finder, at det faglige niveau ligger indenfor kategorierne middel og godt (57 %) eller fortrinligt (39 %). Mange kommentarer understøtter dette:

"Det faglige niveau og indhold var gennemgående højt, de videnskabelige metoder blev anvendt på en god måde og forbundet til praksis meget overbevisende"

"Det faglige niveau og indhold var meget højt"

Der er dog kommentarer, der peger på udfordringer i den faglige kvalitet, når der kigges nærmere på bachelorprojektets indhold. Nogle censorer er optaget af forholdet mellem den studerendes fagfaglige niveau og de mere professionsfaglige kompetencer.

En censor skriver: *"Klagesangen omkring robusthed i matematik er mangelfuld i folkeskolen, i gymnasiet og på universitetet kan også synges her. De studerende er dygtige til at opstille planer for undervisningen, diskutere differentiering, trivsel, matematikvanskeligheder etc., men spørges ind til det fagfaglige kommer en del til kort".*

En anden censor giver tilsvarende udtryk for en bekymring angående kvaliteten i fagfagligheden: *"Bachelorprojekterne rummer ikke megen fagfaglighed. Man har svært ved at vurdere, om den studerendes faglighed er på plads"*.

Der er også bekymrede bemærkninger fra censorer, der skriver om store forskelle på studerendes præstationer generelt.

En censor skriver f.eks.: *"De dygtigste studerende er gode til at kombinere grundliggende teori, fagets forskningsmetoder og inddragelse af egne empiriske undersøgelser. I gruppen derunder og længere nede på skalaen iagttages især følgende problemer: a) der er en uklar forbindelse mellem problemformuleringen og det empirisk baserede analysearbejde (inkl. konklusion). b) den valgte teoretiske tilgang ikke begrundes fyldestgørende. c) præsentation og begrundelse af metoder bliver en lang opremsning af valgte videnskabsteorier uden nævneværdig indbyrdes sammenhæng. Der mangler groft sagt kausal tænkning og mangelfuld taksonomisk forståelse"*.

En del studerende er udfordrede af kravet om akademisk arbejdsmåde.

En censor bemærker: *"Det nødvendigt at påpege, at der hersker en meget ringe kvalitet omkring basal akademisk metode i forhold til apparatet i B.A.-projekterne. Der er for lidt opmærksomhed på at læseren skal kunne følge argumentationen ved at sætte sig ind i den benyttede litteratur"*.

AI (Artificial Intelligence)

9 % af de allokerede censorer svarer, at de er stødt på anvendelsen af AI under prøverne uden, at det nødvendigvis har udgjort et problem i forbindelse med bedømmelsen.

En del censorer påpeger, at det kan være vanskeligt at afgøre, om AI har været anvendt. Det nævnes også af flere censorer, at der ikke er den nødvendige tid til rådighed til at foretage en nærmere undersøgelse, hvis anvendelsen skønnes problematisk.

En censor skriver: *"Vi kunne ikke gå ned i det. Det ville tage 30 - 60 minutter ekstra, som jeg ikke aflønnes for"*.

En anden skriver: *"Jeg måtte læse opgaven et par gange - for det er let at lade sig 'forføre' af den velformulerede studerende. Det var så præcist formuleret, men jeg sad efter første gennemlæsning med følelsen af være blevet kørt rundt i manegen, for alt fremstod indforstået og uden substans. Det gav ekstra læsetid"*.

I et eksempel på en problematisk anvendelse har censor haft mistanke om, at AI-genererede interviews har udgjort opgavens empiri: *"I en anden opgave, som angiveligt var et interview med 3 forskellige lærere med forskellig erfaring, var interviewet med overvejende sandsynlighed fabrikeret ved at bede ChatGPT om at svare som de tre lærere (og en efterbehandling/ændring af nogle formuleringer til synonymer)"*. Eksemplet understreger behovet for en formel afklaring af anvendelsen af AI i forbindelse med eksamen.

Censorerne giver omvendt også eksempler på, hvordan AI er anvendt konstruktivt af de studerende. I disse tilfælde har anvendelsen af AI været eksplicit italesat af de studerende.

En censor giver eksempler: *"To opgaver der direkte handler om brug af AI i undervisningen. Flere studerende havde brugt AI til transskribering af interviews"*.

En anden censor skriver: *"AI assistent var ved nogle af opgaverne blevet benyttet til at forbedre sproget og rette sproglige fejl. Det blev eksplicit bemærket i en af opgaverne"*.

Flere studerende har tilsyneladende haft AI som emne for deres bachelorprojekter. En censor skriver, hvordan behandlingen af AI som emne i et bachelorprojekt gjorde alle ved eksamensbordet klogere: *"En af bacheloropgaverne omhandlede netop dette. Det var enormt aktuelt og interessante perspektiver og særligt ift. lærergerningen i praksis. Men også en interessant eksamen - da vi alle blev klogere på dette område - da det er så aktuelt"*.

Andre censorer beretter på lignende vis: *"Et projekt har brugt AI til inspiration. Der er muligvis/sandsynligvis flere, men det nævnte har haft en opmærksomhed på AI som kilde. Et andet projekt har haft teknologiforståelse og digital dannelse som sit forskningsfelt. Heri indgik AI-genererede tekster som analyseområder"*.

Flere censorer vurderer, at kombination af skriftlig og mundtlig prøve giver bedre mulighed for sikre, at den studerende har arbejdet selvstændigt med stoffet: *"Jeg kan ikke udelukke at der ifm. opgaveskrivningen har været anvendt AI, men den mundtlige prøve er med til at sikre at de studerende kan argumentere og underbygge deres argumenter, og forklare valg, teori osv."*

Det er tydeligt, at der er behov for nogle retningslinjer for, hvordan og hvornår AI kan anvendes med et konstruktivt resultat, og hvornår anvendelsen af AI må vurderes at udgøre en form for plagiat eller uredelighed. Samtidig kan det konstateres, at censorernes mulighed for at følge op på en problematisk anvendelse af AI i de skriftlige bachelorprojekter begrænses af den tidsramme, der er afsat til at læse projekterne.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

En censor gør opmærksom på divergensen mellem de akademiske krav i de nuværende bestemmelser for bachelorprojektet (LU13) og kvalifikationsrammen for professionsuddannelsernes mere praksisrettede krav: *"Vurderer at der er en skæv balance mellem kravene til akademiske, videnskabelige færdigheder til BA-projekt i forhold til kvalifikationsrammens bestemmelser om professions-BA i forhold til universitets-BA. Det giver ikke mening at lægge så megen vægt på det i produktet, når det ikke er noget der gennemgående trænes gennem hele studiet. Det bliver for svært og for jomfrueligt for de studerende lige pludselig at skulle forholde sig til og agere i en anden faglig diskurs"*.

Det 'pludseligt' at skulle forholde sig til akademisk arbejdsmåde i en ny skriftlig genre sidst i uddannelsesforløbet kan vise sig også at blive udfordrende for de studerende i den ny læreruddannelse (LU23), hvor bachelorområdet er reduceret med 10 ECTS. Det stiller krav til, at der i løbet af uddannelsen gives mulighed for, at de studerende kan træne færdigheder, der er nødvendige for at lave en bacheloropgave på et vist akademisk niveau, gerne i en funktionel ramme. Det kalder desuden på en opmærksomhed i udformningen af studieordningskravene til den lærerfaglige bachelor eksamen i LU23, hvor eksamensbestemmelserne pt er under revision.

Evt. afviklede prøver under ny bekendtgørelse/ LU23

Der har i eksamensperioden ikke været afholdt prøver under LU23.

Evt. andre forhold

Flere censorer har oplevet at modtage bachelorprojekter til bedømmelse, der er for lange.

En censor skriver: *"Der er en generel udfordring at institutionerne ikke automatisk tjekker for f.eks. for lange opgaver. Jeg måtte som censor bede institutionen vurdere længden på to opgaver som sidenhen blev afvist"*.

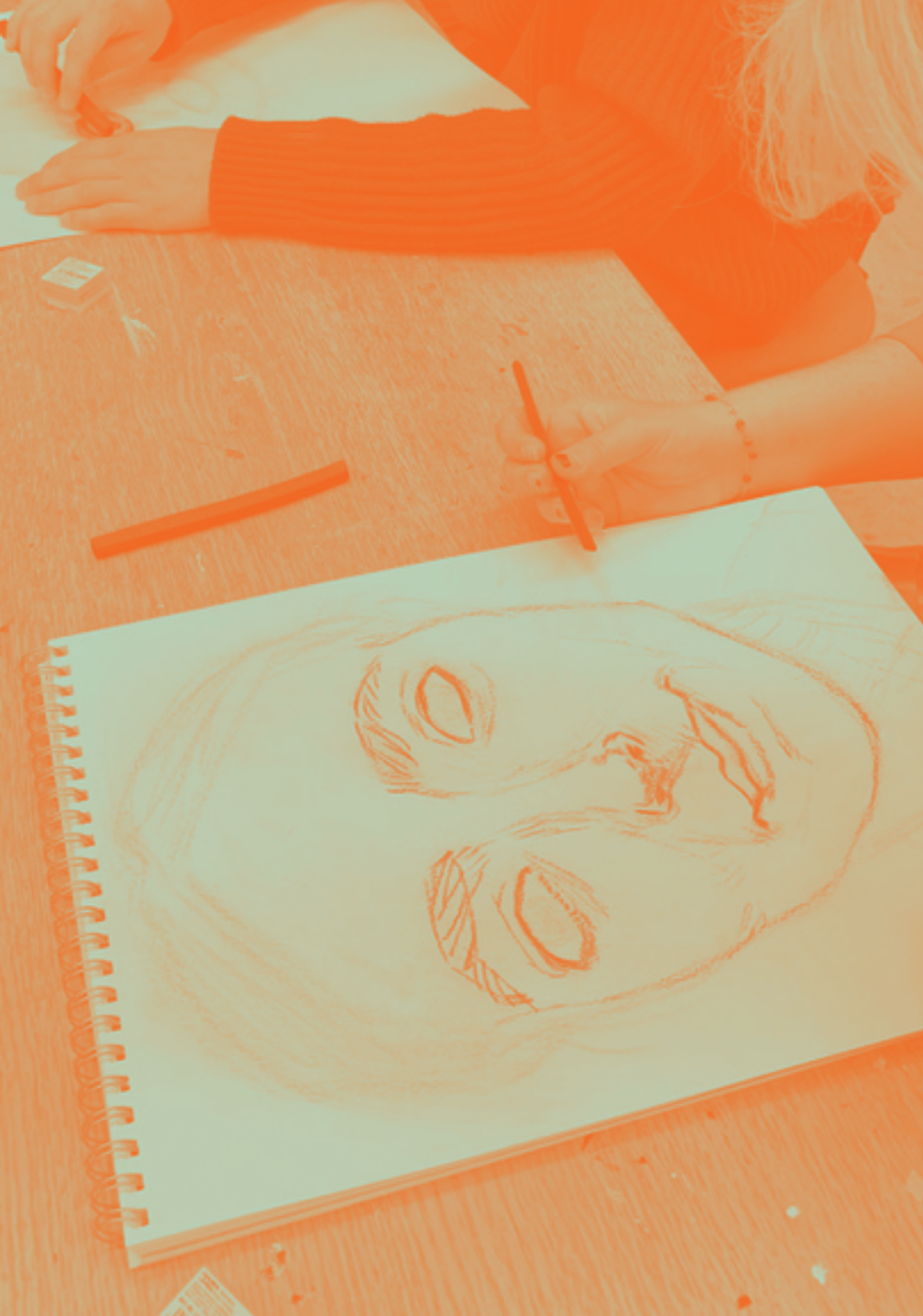
Der opfordres til, at de lokale institutioner/eksamenskontorer er mere opmærksomme på uregelmæssigheder og får afvist for lange opgaver, så det ikke bliver censors opgave at påtale det.

Den tildelte tid til læsning af opgaverne opleves som for kort: *"Derudover tager det tid at gå i dybden med at læse opgaven, opgavens område og litteraturhenvisninger, samt metodeafsnittet. Der er ikke tilstrækkeligt tid til at være omhyggelig"*.

Det er også aktuelt i forhold til at skulle forholde sig til AI i de skriftlige produkter, når der er mistanke om en problematisk anvendelse.

Flere censorer melder om bachelorprojekter, der er udarbejdet på engelsk, selvom der er tale om en eksamen, hvor formålet netop ikke er at dokumentere færdigheder i fremmedsprog. Dette er problematisk, bl.a. fordi det giver et uens bedømmelsesgrundlag. Det går desuden imod studieordningsbestemmelserne; jf. bestemmelser om eksamenssprog i læreruddannelsens nationale studieordning.

En censor skriver i den anledning, at det giver udfordringer i forhold til bedømmelsen: *"En enkelt kommentar vedr. studerende, der ønsker at skrive deres BA på engelsk. Det kan være lidt problematisk at vurdere disse studerendes sproglige kompetencer på lige fod med de studerende, der udfærdiger deres BA på dansk. Og da det jo ikke er en sprogudprøvningsprøve kan det give anledning til overvejelser omkring, hvordan disse opgaver skal vurderes på det mest retfærdige grundlag"*.

BILLEDKUNST

Kirsten Bak Andersen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPSET

Censorkorpset i faget billedkunst fik i efteråret mulighed for at efterbeskikke 5 censorer, herunder 2 interne censorer, så korpset har nu frem til næste nybeskikkelse nok censorer. Efterbeskikkelsen medvirkede til, at der ikke var problemer med at få censorer nok til eksamenerne i billedkunst sommeren 2024. Der er dog 27 censorer, der ikke har været allokert i nærværende eksamensperiode. Fordeling af køn og alder i censorkorpset kan ses nedenfor. Nogle censorer meldte fra allokerede opgaver, men de fleste prøver forløb i sidste ende som planlagt.

Beskikkede censorer: 43

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	23 (54 %)
Med mindst en allokering	20 (47,5%)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	16	11
1	4	3
2		7
3	1	
Mere end 3		1

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	21 (49 %)
Eksterne censorer	22 (51 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	34 (79 %)
Mænd	9 (21 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	11	13	14	3	43
%	5 %	26 %	30 %	33 %	7%	100,0%

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 32

Antal censorrapporter: 28

Besvarelsesprocent: 88 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	7 (35 %)
Eksterne censorer	13 (65 %)

Det er forskelligt, hvordan censorerne svarer på spørgsmålene i censorrapporterne. Nogle skriver mere uddybende, men de fleste skriver kun korte svar. Hvad vil det sige at noget er godt, eller at noget er middel? Karaktererne er ikke tilgængelige i censorrapporterne, så det er vigtigt, at censorerne skriver nogle sætninger om erfaringerne fra eksamen. Det kan være om karakterfordelingen på et hold, det kan være om hvad den faglige kvalitet er, det kan i billedkunst være om udstillingerne omfang, det kan være om fagdidaktiske temaer osv... Kort sagt: Et ønske fra censorledelsens side om at få lidt flere detaljer. Det skal fremhæves, at censorerne generelt set bruger meget positive vendinger om faglig kvalitet og om samarbejdet med eksaminator og eksamenssted i censorrapporterne.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

De studerende afleverer synopsis på max. 5 normalsider for at kunne gå til den mundtlige eksamen. Et enkelt sted fik en studerende dog lov til at overskride med 2800 tegn, hvilket er alt for meget set i forhold til censors læsetid af dette skriftlige produkt. Censor kan ikke bare læse 5 sider og lade være med at læse resten, censor skal afvise så lang en opgave. Censor kontaktede her den implicerede institution, der ville give den studerende dispensation.

Censor skriver i censorrapporten, *"Det blev håndteret noget klodset af institutionen"*.

Den studerende endte så med at melde afbud til eksamen. Det er vigtigt, at de studerende kun skriver max. 5 sider jf. studieordningens tekst - også fremover i forhold til LU23.

Eksamensformen

Også her er der stort set kun roser til eksamensformen. Det fungerer fint med kombination af de tre områder: en skriftlig del, udstilling og en mundtlig del. Det hilses velkomment, at der i LU23 bliver mere fokus på relationen mellem fagundervisning og praktik med et ønske om, at den studerendes refleksioner over fagdidaktikken derved styrkes.

En censor skriver: *"Det beriger kvaliteten, når de studerende har afprøvet deres undervisningsforløb i praksis. Man kunne overveje om dette skulle være et krav."*

Samarbejdet om eksamen

Her er næsten kun positive tilkendegivelser. Det kan være udfordrende, når eksamensplaner laves om helt tæt ved prøvedagene.

En censor skriver: *"Der var ændringer ift. prøveplanen helt op til dagen før"*.

En anden censor skriver *"Godt samarbejde og god faglig udveksling"*, hvilket betyder meget for, at eksamensforløbet bliver godt. Især én censor fremhæver, at man kvalificerer eksamen ved at udveksle forskellige faglige perspektiver ved vurderingen af de studerendes præstationer.

Faglig kvalitet

Der er stort set kun positive tilkendegivelser på den faglige kvalitet, men der er flere der skriver om, hvordan der kan være en stor bredde på et hold fra bund til top. Der er ca. et hold på 10-22 studerende fra hvert uddannelsessted, og derudover flere eksamener med to og tre studerende (nogle var til reeksamen). Vi har ikke karaktererne fra de enkelte eksamener, så det er vanskeligt at skrive meget mere om faglig kvalitet.

En censor uddyber på baggrund af karaktergivningen og skriver: *"Som det også fremgår at karaktergivningen, var mange af de studerende på et fagligt højt niveau. De kunne fleksibelt bruge teori i praksis og havde mange pædagogiske og dannelsesteorier som de kunne koble til billedkunstfaget."*

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Vi er i denne beskikkelsesperiode midt i en overgangsfase, hvor LU13 hold afsluttes og enkelte LU23-eksamener er blevet gennemført. Allerede nu viser det sig, at eksamenerne ved LU23 eksamen vil blive ændret med virkning i 2025, og igen i 2026. Eksamen i billedkunst LU23 har elementer fra eksamen i LU13, men med forskellige justeringer. Der er skabt rum for mere eksperimenterende projekter og udstillinger, hvor billedprodukter og processer fra den daglige undervisning kan være medvirkende ved eksamen. Helt nyt er punktet om, at den studerende skal have udfærdiget og afprøvet et billedfagligt og fagdidaktisk læremiddel.

AI vil indgå ved eksamen fremadrettet som billedfaglig billedform. Vi må være opmærksomme på mulighederne i faget billedkunst. I forhold til synopsis skal man som censor være opmærksom på, at nogle studerende bruger AI i skriveprocessen, og det bliver vigtigt at spørge ind til den proces og for eksempel teorivalg og litteraturlisten ved eksamen.

Evt. afviklede eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

Der er afviklet eksamen under LU23 på et udbudssted i 2024.

Evt. andre forhold

De kommende og endelige eksamensbestemmelser for LU23 er ikke udfærdiget og godkendt i skrivende stund.

BIOLOGI

Frank Jensen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Undervisningsfaget biologi har et censorkorps på 38 censorer. En censor har forladt korpset, og der er efterbeskikket 3 nye censorer i indeværende periode. Korpset har nu følgende sammensætning: 19 censorer er interne (ansat på en professionshøjskole), mens 19 censorer er eksterne (aftagercensorer). Der er en overvægt af mandlige censorer (60%). Censorkorpset er blevet lidt yngre idet knapt 20% af censorerne er under 50 år. Men korpset har stadig en stor overvægt af ældre censorer over 60 år, som udgør 50% af korpset. Det er godt med et rutineret censorkorps, men der opfordres stadig til, at nye yngre adjunkter melder sig næste gang der bliver mulighed for at søge om beskikkelse.

I år har godt 40% af censorkorpset været allokeret til censur. Det er samme antal som sidste år.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	22 (58 %)
Med mindst en allokering	16 (42 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	13	9
1	2	4
2	3	2
3	1	2
Mere end 3	0	1

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	19 (50 %)
Eksterne censorer	19 (50 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	15 (40 %)
Mænd	23 (61 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	6	11	16	3	38
%	5 %	16 %	30 %	42 %	8 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 31

Antal censorrapporter: 29

Besvarelsesprocent: 94

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	6 (40 %)
Eksterne censorer	9 (60 %)

Svarprocenten på censorrapporterne er tilfredsstillende. Det er glædeligt, at censorerne melder så samvittighedsfuldt tilbage fra de afviklede prøver. Med en svarprocent på 94% bliver datamaterialet mere validt og dermed mere retvisende. Desuden giver de et solidt grundlag for at kvalitetssikre uddannelsen med både de kvantitative og de kvalitative udsagn. Nedenstående del af beretningen er skrevet med afsæt i de 29 indrapporterede censorrapporter.

Fordelingen mellem eksterne og interne censorer ser umiddelbart ud til at fordele sig nogenlunde ligeligt ved eksamenerne. Med 6 interne og 9 eksterne, altså 15 censorer, der har dækket de 29 eksamener. Men ser man nærmere på fordelingen af antal eksamener pr. censor bliver resultatet desværre igen en skævvridning med overvægt af censur dækket af de eksterne censorer. Sidste år var det 33% af prøverne, der var dækket af de interne censorer. I år er det 38%, der dækkes af de interne.

Det ser ud til, at den nedadgående tendens med megen ekstern censur er stoppet, men det er stadig problematisk, at de interne censorer kommer for lidt ud. Forklaringerne er som tidligere bl.a. den korte eksamensperiode, hvor mange interne censorer selv har censur i perioden. En anden forklaring er, at det stadig ikke er muligt for de interne censorer at få indregnet censur i arbejdsporteføljen. Denne konflikt må snart kunne finde en løsning.

Antallet af afviklede eksamener er i år steget til i alt 31 - en stigning fra sidste års kun 23 eksamener. I alt har 334 studerende været indstillet til eksamen, og det er en glædelig fremgang på i alt 97 studerende i forhold til 2023.

Der har i indeværende periode været afviklet en eksamen med afsæt i et kompetenceløftkursus. Det er stadig et bekymrende lavt antal set i lyset af behovet for biologilærere i folkeskolen.

Som sidste år er det ikke muligt at sammenligne karaktergennemsnit for faget, da valide data ikke har kunnet leveres. Det er ærgerligt set i lyset af den nye eksamensform, der blev indført for 3 år siden for at leve op til LLN's ambitioner om større og mere krævende eksamener. Det er derfor ikke muligt at dokumentere, i hvor høj grad dette er lykkedes ved indførelsen af den nye eksamensform i LU23, hvor der i år for første gang har været afholdt 1 eksamen.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Nedenstående tager afsæt i de 28 indrapporterede censorrapporter for eksamen med afsæt i LU13.

Eksamen for LU23 vil blive beskrevet særskilt til sidst i beretningen.

Censorerne vurderer igen i år, at eksamensforløbenes afvikling, i forhold til bekendtgørelse og studieordning, i "meget høj grad" (19) og "i høj grad" (9) lever op til kravene.

En censor beskriver det på følgende måde: "*Prøveforløbet levede op til studieordningens krav om uddybning af de fagdidaktiske og de biologifaglige perspektiver fra det skriftlige prøveprodukt. Den studerende demonstrerede og begrundede de eksemplariske elevaktiviteter og havde medbragt primærmateriale, hvilket sikrede en omfattende evaluering af både teoretisk og praktisk kunnen.*"

Det er et gennemgående træk, at censorerne vurderer, at der er en god sammenhæng mellem eksamensformen, eksamens afvikling og de i bekendtgørelsen og studieordningen beskrevne mål.

Eksamensformen

Censorerne beskriver, at forløbene "I meget høj grad" (14) eller "I høj grad" (13) gør det muligt at bedømme de studerendes kompetencer.

En censor beskriver det på følgende måde: *"Et skriftligt prøveprodukt i kombination med en mundtlig prøve giver et udmærket grundlag for en udprøvning af fagets indholdsområder og kompetencemål."*

Censorerne er altså godt tilfredse med dels kombinationen af et skriftligt oplæg og en efterfølgende mundtlig eksamen, og at det gør det muligt at vurdere de studerendes kompetencer såvel fagfagligt som fagdidaktisk.

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet mellem studerende/eksaminator/censor har igen i år forløbet meget tilfredsstillende.

En censor skriver meget dækkende: *"Samarbejdet med eksaminator var fortrinligt."*

Til gengæld er der stadig nogle udfordringer i forhold til samarbejdet med administration/censorledelse og sekretariat.

Her beskriver censorerne oplevelserne noget forskelligt. Det er generelt stadig WISEflow og samarbejdet med den lokale eksamensadministration, der kan volde problemer.

En censor beskriver følgende meget centrale problematik: *"Alt materiale tilsendt, men der er stadig problemer med Wiseflow og den måde de enkelte UC'er håndterer tingene på. Det ville være dejligt om man havde en fælles forståelse af brugen af dette. Derudover er det under al kritik at der ikke køres plagiatkontrol og at end ikke eksaminator havde adgang til at se plagiatkontrol. Det må og skal gøres tilgængeligt!!"*

Det er en alvorlig kritik, der handler om at kvalitetssikre eksamen og at der ikke forekommer plagiat. Plagiatkontrollen bør være tilgængelig for både eksaminator og censor. Denne problemstilling må finde en løsning snarest, ikke mindst set i lyset af AI problematikken.

Der er dog også meget positive tilkendegivelser i forhold til samarbejdet med den lokale eksamensadministration: *"Wiseflow og UCL-ansatte har bidraget med effektiv kommunikation og koordinering, hvilket har sikret en gnidningsfri eksamensproces."*

Faglig kvalitet

Censorerne beskriver den faglige kvalitet som generelt "Fortrinlig" (14) og "God" (14). Der er dog igen i år nogle censorer (5), der nævner nogle studerendes mangler. Det drejer igen om de studerendes manglende artskenndskab som er et stort problem: *"Der var en god faglighed blandt de studerende generelt og med et OK vidensniveau, men artskenndskabet er stadig et stort problem. Nogle af de studerende kender end ikke helt almindelige træers blade som fx eg og bøg. Det bør der arbejdes mere intensivt med fremadrettet."*

Dette kalder på en generel opmærksomhed på, at de studerende arbejder mere indgående med deres artskenndskab.

Også det skriftlige oplæg nævnes som et problem af nogle af censorerne: *"De skriftlige prøveprodukter var af noget svingende kvalitet - niveauet i den mundtlige del af prøven noget bedre."*

Dette kunne henlede opmærksomheden på, at der arbejdes mere grundigt med de skriftlige eksamensprodukter.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Da der igen er en revision af eksamensformen under udarbejdelse, som forventes at træde i kraft fra 2025, vil den nye LU23 kun skulle bruges som bedømmelsesgrundlag i 3 år. Dette kan i det kommende år være ret problematisk for censorerne at gennemskue, hvilken konkret eksamensform holdet skal eksamineres efter. Derudover vil udfasningen af den "gamle" eksamensform, LU15, endnu ikke være udfaset ved de kommende eksamener frem mod 2025. Det vil kræve ekstra opmærksomhed fra

eksamenskontorenes afdelinger at sikre, at censor får at vide, hvilken eksamensbeskrivelse der skal eksamineres efter.

Eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

Det var til sommereksamen 2024 første gang, at den nye bekendtgørelse for LU23 skulle i funktion. I den nye læreruddannelse LU23 er betegnelsen prøve ændret til eksamen. Der har været afviklet én eksamen denne sommer.

Censor beskriver sin oplevelse af eksamen og dens gennemførelse således:

"Eksamen var den første efter ny læreruddannelse 2023. Pensumliste mv. fremsendt og gav et OK overblik over det stof der har været arbejdet med.

For det første vil jeg sige at den måde vi udprøver på med en kombination af et skriftligt produkt og en mundtlig eksamination fungerer godt. Jeg tænker der er et højt alignment mellem prøven, den daglige undervisning og en kommende lærers praksis. Især den mundtlige del gør det muligt at komme tæt på den studerendes kompetencer i forhold til at demonstrere både egen faglige formåen og deres lærerfaglighed i forhold til undervisning i praksis. Men jeg har nogle kommentarer til især den skriftlige del af eksamen. De tager afsæt i de studerendes afleverede opgaver:"

Her peger censor dels på nogle formuleringer i forhold til de 3 emneområder og tilknytningen af kompetencer, og at formuleringen, i forhold til de studerendes redegørelse for undervisningsforløbene, gør at de vedlægger mange bilag: *#Hvert produkt skal indeholde (1) en fagdidaktisk begrundet undervisningssekvens på mindst én lektion*

(2) en undervisningsplan, som viser den sammenhæng undervisningssekvensen indgår i. De studerende gør det i deres opgave at de dels skitserer både et helt undervisningsforløb samt en eller to lektioner som uddybes inde i opgaven. Det fylder helt vildt meget og nogle studerende tyr så til løsningen med at lægge det i bilag, der jo som bekendt ikke skal læses (det er jo en skjult måde at udvide sin opgave på. Nogle opgaver har mere end 15 siders bilag med.)."

Dette kalder på en øget opmærksomhed på, om ikke der skal justeres i eksamensformen igen.

Evt. andre forhold

AI begynder så småt at dukke op, men kun 2 censorer har kommentarer til / haft oplevelser med AI.

En censor reflekterer over brug af AI på følgende måde: *"Mundtlig del af prøven fylder meget og det er svært at se hvordan AI skulle indgå i eksamen."*

Men en anden censor oplevede en spændende tilgang til brug af AI: *"Et hold viste ved den mundtlige prøve, hvordan man i undervisningen kunne gøre brug af AI til at få genereret et billede af, hvordan livsbetingelserne var, da livet opstod på Jorden. En god og interessant måde at bruge AI på."*

Dette må siges at være et eksempel på en positiv tilgang til AI i forhold til brug i undervisningsforløb.

Opmærksomhedspunkter

Der bør være opmærksomhed på følgende frem mod næste prøve/eksamenstermin: Studieadministrationen skal være opmærksom på, at der ved kommende eksamensterminer vil være flere studieordninger i spil.

Plagiatkontrol bør være tilgængelig for eksaminator og censor.

AI vil stadig større grad vinde indpas.

DANSK

Fie Høyrup

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Der er 185 beskikkede censorer i faget dansk. Lidt over halvdelen af disse, nemlig 52 %, er interne censorer, dvs. institutionsansatte, mens de øvrige 48 % er eksterne censorer.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	96 (52 %)
Eksterne censorer	89 (48 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	129 (70 %)
Mænd	56 (30 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	14	58	69	32	11	185
%	1 %	8 %	31 %	37 %	17 %	6 %	100 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	29 (45 %)
Eksterne censorer	35 (55 %)

Censorernes allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	121 (65 %)
Med mindst en allokering	64 (35 %)

Antal eksamener	Interne censorer	Eksterne censorer
1	17	19
2	9	7
3	1	4
Mere end 3	2	4

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 134

Antal censorrapporter: 118

Besvarelsesprocent: 88

64 af de 185 beskikkede censorer har været involveret i eksamensperiodens prøver. Der har været 134 prøveforløb, og der er indrapporteret 118 censorrapporter, hvilket svarer til en svarprocent på 88%. Det er de 118 censorrapporter, som danner grundlag for de kvalitative data i beretningen.

Flere eksterne censorer har medvirket ved årets eksamener sammenlignet med den overordnede fordeling mellem eksterne og interne beskikkede censorer (se tabel ovenfor). Selvom der fortsat tegner sig en skæv fordeling mellem interne og eksterne censorer, der varetager censuropgaven, er der i år sket en lille forbedring i forhold til at få flere interne censorer allokeret sammenlignet med året før. Der er dog fortsat behov for at være opmærksom på, om interne censorer allokeres i tilstrækkelig grad. Derfor gentages her den tidligere forpersons opfordring til, at der skabes mulighed for, at særligt nye adjunkter får afsat tid til censuropgaven i deres arbejdsporteføljer, da dette kan være med til at sikre en bedre balance, og samtidig give adjunkterne eksamenserfaring.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Der er generelt stor tilfredshed med eksamens formelle rammer. 96% af de allokerede censorer finder, at prøveforløbet 'i høj grad' eller i 'meget høj grad' lever op til de formelle bestemmelser i studieordning og bekendtgørelse.

En censor skriver: *"Der var intet at udsætte på de formelle rammer omkring de af-lagte prøver."*

Der er få kritiske kommentarer til de formelle rammer i de kvalitative tilbagemeldinger, og disse drejer sig hovedsageligt om udfordringer med at håndtere prøven for studerende på såkaldt overgangsordning mellem LU13 og LU23.

Eksamensformen

I eksamensperioden har der været to forskellige eksamensformer i spil afhængigt af, om de studerende blev eksamineret under LU13 eller LU23. Der har været afholdt 99 eksamener under LU13 og 35 eksamener under LU23. Fokus i LU13 har været på udprøvning af kompetencemål, og fokus i LU23 har været på udprøvning af mål og indholdsområder.

Efter LU23-bestemmelserne skal der gives særskilte karakterer for hhv. den skriftlige og den mundtlige eksamen.

Også her ses det, at langt hovedparten af censorerne er positivt stemt i forhold til, at eksamensformen understøtter udprøvningen af mål og indholdsområder.

97% af de allokerede censorer svarer, at de enten i 'høj grad' eller i 'meget høj grad' vurderer, at eksamensformen fungerer.

Samarbejdet om eksamen

Langt hovedparten af censorerne finder, at samarbejdet om prøverne med eksaminator og administration har fungeret godt (16%) eller fortrinligt (82%). Det gælder både samarbejdet med eksaminator, der af mange fremhæves som forbilledligt, og samarbejdet med de lokale eksamenskontorer, der i det fleste tilfælde har fungeret upåklageligt eller ligefrem eksemplarisk.

I år er der stor set kun positive kommentarer til eksamensadministrationernes kommunikations- og informationsniveau og generelle håndtering af eksamen.

Faglig kvalitet

93% af de allokerede censorer finder generelt den faglige kvalitet ved årets danskprøver 'god' eller 'fortrinlig'.

Censorerne skriver fx: *"Fagets faglige niveau var højt og afspejlede fagets mange-facetterede indholdsområder"* og *"Det faglige niveau og indhold har også været fortrinligt!"*.

Der er dog flere censorer, der igen i år påpeger, at der er store udsving i den faglige kvalitet i de studerendes præstationer.

En censor beskriver det på følgende måde: *"Nogle studerende kan nærmest det hele: Emmer af overskud, samarbejdsevne, lydhørhed og parathed til den kommende profession. Andre studerende kæmper en brav kamp, men er et stykke vej fra målet"*.

Et par censorer, der har censureret under LU13-ordningen er kritiske over for, at den studerendes analytiske kompetencer ikke kommer nok i spil ved den skriftlige prøve: *"Selve opgaven til den skriftlige prøve lægger op til analyse af læremidler og anvendelse af samme: "Jeg synes som helhed, det er ærgerligt, at opgaven ikke direkte forlanger en form for sprog- og tekstanalyse af de studerende"*.

Tilsvarende er der censorer, der problematiserer betegnelsen 'et performativt element', som indgår i den mundtlige prøvebeskrivelse af DAU (dansk udskoling).

En censor spørger: *"Hvad menes der med 'det performative element'?"*

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Censorerne er positivt stemt i forhold til, at der i LU23 er fokus på udprøvningen af mål og indholdsområder fremfor kompetencemål.

Censorerne finder også, at det er en positiv ændring, at der efter LU23-bestemmelserne skal der gives særskilte karakterer for hhv. den skriftlige og den mundtlige eksamen:

"Fint, at der nu er opdelt i mundtlig og skriftlig prøve - det giver mere specifikke udprøvninger, da der ikke skal gives en samlet karakter".

Det, at den studerendes skriftlige kompetencer får et selvstændigt fokus i den nye eksamensform, vurderes som et væsentligt løft af danskprøven.

En censor skriver: *"Især er der grund til at hilse den nye skriftlige prøve velkommen, som både praktisk og analytisk tester de studerendes skriftlige kompetence"*.

Måden den skriftlige eksamen er udformet på, får positive kommentarer med på vejen. Her er den overordnede ramme for eksamensudformningen, som den er defineret i den nationale studieordning, at eksamen i DAI (dansk indskoling) skal formuleres inden for den begyndende og/eller fortsatte læse- og skriveundervisning, her-

under sproglig vejledning, mens eksamen i DAU (dansk udskoling) skal formuleres inden for den fortsatte læse- og skriveundervisning, herunder sproglig vejledning.

En censor kommenterer: *"LU23 fungerer efter de faglige og didaktiske hensigter. Især er den skriftlige opgave kohærent, idet den på en eksemplarisk måde integrerer analyse og praktik/praksiseksempler"*.

En anden censor vurderer, at eksamensudformningen giver et godt grundlag for at vurdere de studerendes kompetencer i bredden og i dybden: *"Den nye skriftlige prøve på en uge afspejlede en større mulighed for faglige både teoretiske og fagdidaktiske overvejelser for de studerende. Ligeledes lagde det skriftlige prøveoplæg fra UCL op til afprøvning af didaktisk design i praksis, hvilket skabte mulighed for integration mellem praksis og prøveformen"*.

Det overordnede princip om praksisnærhed i uddannelsen afspejler sig i eksamensudformningen, og det bifaldes af flere censorer.

En censor understreger det på følgende måde: *"Prøverne er praksisnære. Godt"*.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Den skriftlige eksamen tilrettelægges under LU23 som en lokalt formuleret ugeprøve. Dette vil naturligt medføre lokale forskelle i eksamensudformningen af den skriftlige eksamen, og det kalder på en opmærksomhed hos censorerne i forhold til at medvirke til at kvalitetssikre de lokale udformninger af den skriftlige eksamen.

På tilsvarende vis er der ved den mundtlige eksamen bestemmelse om, at emnet for den mundtlige eksamen er givet efter lodtrækning blandt 6-8 prøveoplæg, som det lokale studiested formulerer, så de bredt dækker fagets mål og indholdsområder. Igen skal censorerne fremover have en særlig opmærksomhed rettet mod variationen af emner i prøveoplægget i forhold til bredden i fagets mål og indholdsområder.

Netop udvalget af fagdidaktiske emner ved det lokale studiested har fået kritiske kommentarer fra enkelte censorer.

En censor bemærker: *"Uddannelsens indholdsområder understøttes af prøveformen. Men da danskfaget dækker så mange indholdsområder, så kan det være vanskeligt at*

få dem alle repræsenteret i prøvens lodtræknings spørgsmål. I dette tilfælde var der ikke spørgsmål inden for fx ældre litteratur".

I skrivende stund er nye eksamensformer til danskfaget under udarbejdelse, så det må forventes, at der kan være ændrede eksamensformer i studieordningerne gældende fra august 2025.

AI (Artificial Intelligence)

Censorerne i dansk er tilsyneladende ikke stødt på problematisk anvendelse af AI ved årets danskeksamener, der har medført udfordringer i forhold til bedømmelsen.

En censor skriver: "*Jeg kunne ikke dokumentere brug af AI, hvilket medførte lidt usikkerhed*".

En anden censor skriver: "*Vi havde nogle cases hvor tekst lignede AI-skabt tekst, men det påvirkede efter min mening ikke bedømmelsen*".

Flere censorer har eksempler på, at AI har været anvendt af de studerende til at kvalificere deres materiale.

En censor skriver: "*AI blev inddraget i forhold til betragtninger på vurderingskriterierne for Folkeskolens afgangsprøver*".

En anden censor giver et eksempel på en kreativ anvendelse: "*Til den mundtlige eksamen har der været brugt AI til at genere billedeksempler. De blev primært brugt til at modellere hvordan man kunne forestille sig eleverne i en given folkeskole ville udfylde den tænkte opgave i en undervisningssituation*".

Det fremgår af censorernes tilbagemeldinger, at det er af afgørende betydning, at de studerende er transparente i deres anvendelse af AI.

ENGELSK

Karen Lassen Bruntt

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i Engelsk består af 85 censorer, hvis sammensætning i forhold til alder er uændret i forhold til de senere år. Der er stadig flere kvinder end mænd. Fordelingen af beskikkede interne og eksterne censorer er fortsat næsten ligelig.

Beskikkede censorer: 85

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	52 (61 %)
Med mindst en allokering	33 (39 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0		
1	8	7
2	1	8
3	2	2
4	1	1
5	1	1
7	1	1

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	41 (48 %)
Eksterne censorer	44 (52 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	55 (65 %)
Mænd	30 (35 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	4	19	32	21	9	85
%	5 %	22 %	38 %	25 %	11 %	100,0%

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 90

Antal censorrapporter: 79

Besvarelsesprocent: 87,8

Engelsk har haft 90 eksamener mellem d. 1. september 2023 og d. 31. august 2024. På 79 af eksamenerne er der indsendt en censorrapport, som denne beretning er baseret på. 88% har således besvaret censorrapporten, hvilket er færre end de senere år (95% i 2023 og 99% i 2022). Det er her værd at bemærke, at mange censorer nævner, at der er brug for mere administrationstid til WISEflow og afrapportering i besværlige systemer og til udfyldelse af censorrapport.

Hele 61% af censorkorpset har ikke været allokert, og allokeringerne er domineret af de eksterne censorer, da væsentligt flere eksterne har været allokert. Fordelingen er mere skæv end sidste års 43% interne og 57% eksterne, på trods af en stadig ligelig fordeling af antal interne og eksterne censorer i korpset. Flere eksterne censorer har haft 2 censorater eller mere i forhold til de interne. Det er også bemærkelsesværdigt, at nogle få interne og eksterne har haft hele 4, 5 og 7 censorater.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	13 (37 %)
Eksterne censorer	22 (63 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Tre eksamensformer har været i brug, heraf to under LU13/LU15 med en samlet karakter for mundtlig og skriftlig eksamen, mens den tredje form er under LU23

med to separate karakterer. Dertil er der to forsøgsformer: et talentforløb på UCN med en enkelt studerende og dertil en forsøgseksamen med processer på KP og Absalon, som har fået blandede kommentarer. En censor finder den mere professionsrelevant, men samtidig komplekst at bedømme, og en anden censor skriver, at der bestemt er en mindre stressende og givende didaktisk samtale mellem eksaminanderne, men at det er svært at spørge i dybden til de forskellige elementer, og derfor er det svært at bedømme den studerendes niveau.

Under LU13/15 har der været afholdt 61 eksamener. Dette dækker over dels den gamle synopsiseksamen på basis af skrivning (individuelt eller i gruppe) af fire synopsis med lodtrækning, hvor den udtrukne synopsis udgør et oplæg til mundtlig eksamen, og dels er der 2015 eksamensformen med særskilt individuel skriftlig 30 timers 6-8 siders hjemmeopgave og særskilt mundtlig individuel- eller gruppeeksamen med 24 timers forberedelse - begge på baggrund af lodtrækning mellem fire afleverede 1-siders eksamensoplæg, dog med en samlet karakter. Det er desværre ikke altid muligt at skelne mellem disse to eksamensformer i censorrapporterne.

29 eksamener har været afholdt under LU23, med to adskilte karakterer for hhv. skriftlig og mundtlig eksamen på baggrund af lodtrækning mellem korte eksamensoplæg og med 48 timers forberedelse. Den skriftlige hjemmeeksamen varer således længere end tidligere, men kræver skrivning af færre sider, nemlig 5.

Der er meget forskellige opfattelser af, hvad et eksamensoplæg er - fra nogle få intetsigende linjer til en hel side med litteratur og hovedpunkter. Dette finder en enkelt censor giver meget forskellig washback effekt på den studerendes forberedelse og læring under eksamensperioden.

De fleste finder, at alle tre eksamensformer lever op til bestemmelserne, idet 59% har svaret i 'meget høj grad' og 33% 'i høj' grad for LU13/15. Dog er der for LU23 lidt mindre tilfredshed, hvor kun 24% har svaret 'i meget høj grad' og 48% har svaret 'i høj grad'.

Eksamensformen

I LU13 og -15 skriver flere censorer, at det er problematisk, at der ikke gives to karakterer, og at den skriftlige eksamen ikke finder sted som stedprøve.

En censor skriver: "Ønsker man sig en særskilt karakter for den skriftlige delprøve [...] er det for mig at se kun en stedprøve med klart definerede hjælpemidler som sikrer reliabilitet og validitet."

Enkelte censorer er derfor betænkelige ved, at der til LU15-eksamen ikke kan spørges ind til den skriftlige opgave til mundtlig eksamen, også pga. evt. anvendelse af AI.

I LU23 er flere censorer positive og nogle skriver direkte, at de foretrækker denne eksamen, da faget prøves i større bredde. Enkelte nævner dog, at indholdet er for ens til mundtlig og skriftlig eksamen.

På tværs af alle eksamensformer angiver mange, at der savnes evalueringskriterier for den skriftlige eksamen i forhold til afvejning af didaktik i forhold til fagfagligheden, som fx sproglige færdigheder. Mange mangler desuden igen i år nok tid til forberedelse, eksamination, bedømmelse og administration inden for de gældende tidsrammer.

En censor skriver fx, at: "*tiden til at gennemlæse og vurdere de studerendes skriftlige besvarelse og det mundtlige prøveoplæg ikke er tilstrækkelig. De 21 minutter der er tildelt til censors forberedelse pr eksaminand betyder i teorien, at censor møder op dårligt forberedt. HVIS man altså tager forberedelsestiden alvorligt [så] betyder det jo i praksis at jeg forbereder mig indtil opgaven er løst - uden aflønning.*"

Flere censorer skriver især under LU13- og 15 formerne, at intersprogsanalysen stadig foregår på meget forskellig vis, og derfor stilles de studerende ikke ens, fx angående antal minutter til denne del, hvilket særligt er problematisk til gruppeeksamen. På grund af færre kommentarer virker det dog som om, at der er mindre forskellighed i LU23, hvor kravene til det sproglige niveau er tydeligere, men nogle censorer bemærker dog, at der på landsplan savnes enighed om fx analyse af opgaveformulering og konkret feedback og feedforward. Flere foreslår, at der med fordel kan udleveres pakker med elevtekster inden eksamen og bruges lodtrækning, for at der er nok elevsprog at tale om, og for at stille de studerende mere lige, så rollen som sproglig vejleder vurderes bedre. Censorledelsen finder også det giver en god washbackeffekt.

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet mellem studerende, eksaminator og censor er generelt rigtigt fint, mens der er flere problemer i forhold til administrationerne. Flere nævner, at antal af eksaminander ofte nedjusteres med færre eksamens-dage, og at det derfor er vanskeligt at afsætte den rette tid til censur. Flere censorer finder, at de modtager et utal af WISEflows inden og efter eksamen. En enkelt censor modtog først link til opgaverne få hverdage før eksamen begyndte. Enkelte skriver, at der er problemer hos KP, hvor lønafregning er besværlig og tidsrøvende. Andre skriver, at vilkårene for ekstern censur er for ringe i forhold til bookning af hotel, transporttid osv. Mangel på tid til administration og forberedelse nævnes igen under dette punkt, også i forhold til aflønning, fx når der i eksamensplanen er indlagt tid til pauser undervejs, som ikke aflønnes.

En enkelt censor nævner, at en eksaminand med dysleksi fik en enkelt ekstra time til den 30-timers skriftlige hjemmeopgave i LU15, hvilket ikke er ordentlig kompensation.

Faglig kvalitet

Flere er generelt mere tilfredse med den faglige kvalitet på LU13 og LU15 end på LU23, idet 84% på de gamle former har angivet 'et godt' eller 'fortrinligt' vidensgrundlag mod 69% for LU23, hvor også væsentligt færre har angivet 'fortrinlig'. De fleste skriver, at de studerende er gode til at begrunde praksis ud fra teori. Flere omtaler den tidligere omtalte uklare vægtning mellem fagfaglighed og didaktik. Enkelte skriver også i år, at mange studerende mangler grammatisk viden på tværs af eksamensformerne. Desuden nævner enkelte, at de studerende på LU23 har svært ved at skrive analyserende og at disponere deres stof i den korte skriftlige tekst.

Flere censorer berører, på tværs af eksamensformerne, besværet med at vurdere, om der er anvendt AI i forhold til at vurdere den studerendes skriftlige sprogfærdighed.

For eksempel skriver en censor om den skriftlige eksamen i LU23: "*en fri hjemmeopgave er meget sårbar overfor brug af generativ AI. [...] det er helt udenfor tvivl at man ved denne prøveform inviterer til problemer [...] - og det er sværere at efterspore og bevise den nye type snyd med AI genereret tekst end ved 'gammeldags' plagiat. Prøveformen bør derfor genovervejes.*"

Enkelte sager med mistanke om snyd via AI er overgået til ledelsen. Der savnes retningslinjer for anvendelse af AI.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

På baggrund af censorernes rapporter kommer her en opsummering af de vigtigste opmærksomhedspunkter, som er relevante i forhold til revisionen af eksamen:

- Afklaring af vægtningen af den studerendes fagfaglighed, herunder egen mundtlige og skriftlige sprogfærdighed, i forhold til den didaktiske kompetence.
- Mere fokus på den studerendes sproglige viden og sikring af ensretning i kravene til elevsprogsanalyse (både tid og indhold) og evt. udlevering af en pakke med elevtekster og lodtrækning.
- Sikring af, at der udprøves noget forskelligt indhold til mundtlig og skriftlig eksamen.
- Sikring af bedømmelsen af den studerendes eget skriftsprog gennem en stedprøve og med klare retningslinjer for AI.

Dertil kommer nogle praktiske forhold, der også påvirker eksamen og evalueringen deraf:

- Mulighed for at flere, især interne, censorer kan påtage sig censur.
- Sikring af tilstrækkelig administrations- og læsetid til at forberede og efterbehandle eksamen, ikke bare for at sikre den studerendes retssikkerhed men flere vil måske påtage sig censur og afgive censorrapport.
- Mere ensretning i lønafregninger på landsplan.

FRANSK

Nina Hauge Jensen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Franskfagets censorkorps består af 11 censorer, hvoraf seks er eksterne og fem interne. De eksterne censorer kommer fra grundskolen, gymnasieskolen og universitetet.

Der er ingen forandringer i forhold til de seneste par år, hverken hvad angår antallet af censorer, andelen af kvinder og mænd eller aldersfordelingen.

Antal/andel af interne og eksterne censorer i censorkorpset:

Interne censorer	5 (45 %)
Eksterne censorer	6 (55 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	9 (82 %)
Mænd	2 (18 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	3	1	4	1	11
%	20 %	30 %	10 %	30 %	10 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Årsberetningen dækker over perioden fra d. 1. september 2023 til d. 31. august 2024. Grundlaget for beretningen er 5 censorrapporter i undervisningsfaget fransk fordelt på 5 eksamensforløb. Besvarelsesprocenten er således 100%.

Ved årets eksamener er der eksamineret 34 studerende i faget. Derudover har der været en enkelt bacheloreksamen med eksamination af 5 studerende, hvor fransk indgik.

Der har været interne censorer ved 3 af undervisningsfagets eksamener og eksterne censorer ved de 2 resterende eksamener. Det giver en procentfordeling på hhv. 60% for interne censorer og 40% for eksterne censorer.

Allokeringer i eksamensperioden:

Antal allokeringer	Interne censorer	Eksterne censorer
1	2	2
2	1	0
Uden allokeringer		6 (55 %)
Med mindst en allokering		5 (45 %)

Datagrundlag:

Antal eksaminer: 5

Antal censorrapporter: 5

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	2 (40 %)
Eksterne censorer	3 (60 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Der har været stor tilfredshed med prøveforløbet, hvor fire censorer vurderer, at prøveforløbet 'i meget høj grad' lever op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelsen, og én vurderer, at prøveforløbet 'i høj grad' lever op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelsen.

Eksamensformen

Tilfredsheden med eksamensformen er mere svingende: To vurderer, at eksamensformen i mindre grad understøtter udprøvningen af mål og indholdsområder med henvisning til, at eksaminanden kan snyde, når alle hjælpemidler er tilladt. En censor uddyber dette med bemærkning om, at det skriftlige niveau hos mange eksaminander ikke stod mål med det mundtlige niveau og tilføjer, at en eksamen, der udprøver skriftlig sprogfærdighed "SKAL være en stedprøve og ikke en hjemmeopgave". Tre

andre censorer vurderer, at eksamensformen 'i høj' eller 'meget høj grad' understøtter udprøvningen af mål og indholdsområder.

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet om selve eksamen er i alle tilfælde vurderet højt, dog med bemærkninger hos en censor om, at eksamen blev meldt ud fra institutionen som en eksamen, der kunne afholdes på én dag, og derefter blev censor bedt om at afsætte to dage. Som censoren bemærker, er vanskeligt, når man tager fri fra arbejde for at være censor. En anden bemærker, at under en uge til at bedømme 16 opgaver à 13-15 sider, er for kort tid.

Faglig kvalitet

Alle censorer er meget tilfredse med den faglige kvalitet. Dog er der uddybende bemærkninger fra to censorer: En skriver om et enkelt uddannelsessted, at niveauet hos de studerende var meget svingende, sandsynligvis fordi de studerende "*simpelt hen ikke har rimelige vilkår*" for deltagelse i undervisning", eftersom de "*rekrutteres fra et meget stort geografisk område*".

En anden censor skriver, at "*De studerende har et godt didaktisk niveau, men kunne godt trænge til at få mere sprogfærdighedstræning i løbet af deres franskuddannelse for at have en større faglig grund at stå på, når de skal ud at undervise*".

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Ingen særlige opmærksomhedspunkter.

Opmærksomhedspunkter i forhold til AI

Ligesom i alle andre fag er der i franskfagets eksamener stor opmærksomhed på betydningen af de studerendes muligheder for hjælp fra AI. I årets eksamener er det da også blevet nævnt som udfordring af to af censorerne. De følgende bemærkninger viser noget om, hvor dilemmafyldt brug af AI til skriftlige prøver er i dag: Den ene, som ovenfor nævnt, ønsker stedprøve for at undgå snyd med AI, da de studerendes sprogfærdighed "*vidner om, at de formentlig har fået hjælp via online værktøjer til at skrive tekster, der er næsten fejlfrie*".

Den anden censor nævner et dilemma under votering, hvor en studerende opnåede karakteren 7 i den skriftlige prøve og 00 i den mundtlige prøve, som dog "*virkede som hensigtsmæssig brug af IT/AI*", og som censor og eksaminator derfor ikke fandt anledning til at betragte som snyd.

Evt. andre forhold

Fransk har i mange år kun været udbudt på de to professionshøjskoler VIA University College og Københavns Professionshøjskole. Derfor er det en glædelig udvikling, at også PH Absalon i år har haft eksamen i fransk.

FYSIK/KEMI

Lars Henrik Jørgensen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Undervisningsfaget fysik/kemi har et censorkorps på 39 censorer, hvoraf 18 er interne (ansat på en professionshøjskole), mens 21 er eksterne (aftagercensorer). Dette er en enkelt censor færre end sidste år. Der er stadig stor overvægt af mandlige censorer (62%). Der er nu kun otte censorer under 50 år og kun to under 40 år, mens andelen af censorer på 60 år eller derover er steget til 38%.

Beskikkede censorer: 39

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	23 (59 %)
Med mindst en allokering	16 (41 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	13	12
1	5	6
2	0	3
3	0	0
Mere end 3	0	0

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	18 (46 %)
Eksterne censorer	21 (54 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	15 (39 %)
Mænd	24 (61 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	6	16	8	7	39
%	5 %	15 %	41 %	21 %	18 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 20

Antal censorrapporter: 17

Besvarelsesprocent: 85%

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	5 (31 %)
Eksterne censorer	11 (69 %)

I indeværende år har 181 studerende været indstillet til eksamen i faget, hvilket er et voldsomt fald i forhold til de seneste år (231 i 2022-23 og 249 i 2023-24). Hvorvidt dette skyldes særlige omstændigheder i overgangen til ny læreruddannelse, eller det er fordi det generelle fald i antal studerende på uddannelsen er begyndt at slå igennem, vides ikke, men det er en udvikling, der bør følges tæt.

De 181 studerende har været fordelt på 20 eksamener (8 færre end sidste år), heraf en enkelt på den nye uddannelse (LU23).

Der er 16 censorer, som har været allokeret mindst en gang, heraf har 4 været allokeret to gange. Det er en god tendens, at eksamenerne fordeles på mange censorer.

Fordelingen af interne og eksterne allokerede censorer er henholdsvis 5 og 11, men det er eksterne, der har været allokeret to gange, hvormed eksterne censorer har varetaget 75% af eksamenerne, hvilket ligger på niveau med de foregående år og svarer til resultaterne i censorledelsens rapport om interne censorer fra 2022 ([link](#)).

Der er flere grunde til at ønske flere allokerede interne censorer, da det bl.a. medvirker til at holde undervisningsniveauet og bedømmelserne mere ensartet nationalt, samt til at kompetenceudvikle underviserne gennem gensidig inspiration.

Det har siden 2020 ikke været muligt at få indsigt i karakterfordelingen, så censorrapporterne er eneste grundlag til vurdering af kvaliteten. Der er i år indgivet 17 censorrapporter ud af de 20 mulige.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

To censorer angiver, at eksamensforløbet 'i høj grad' opfylder de formelle rammer, mens resten svarer 'i meget høj grad'. En censor påpeger dog, at eksamensvejledningen ikke er helt tydelig i forhold til, om de studerende, som vælger gruppeeksamen (maks. 2 studerende pr. gruppe) skal være i gruppe i begge delprøverne eller kan nøjes med at være i gruppe til en af delprøverne. Da der i LU23 ikke længere findes delprøver, forsvinder denne fortolkningsproblematik meget snart.

Eksamensformen

Censorerne tilkendegiver, at eksamensformen 'i høj grad' (5) eller 'i meget høj grad' (11) understøtter udprøvningen i kompetencemålene (kun LU13).

Flere censorer angiver eksamensformen som værende god, men en enkelt skriver dog: *"Det er udfordrende at evaluere kompetencer - da de studerendes udtræk foregår blandt et ret begrænset antal færdigheds- og vidensområder, er der ikke tale om at anvende færdighed og viden i ny og ukendt kontekst. Det er således kun i meget begrænset omfang muligt at evaluere de studerendes egne naturfaglige kompetencer, men ikke mindst den gode mulighed der er for at diskutere undervisning, gør det muligt at danne sig et indtryk af deres lærerfaglige kompetence."*

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet betegnes generelt som 'fortrinligt'. De to censorer, der har valgt betegnelsen 'god' peger på manglende frokost samt udfordring med at få lov at køre i egen bil.

Faglig kvalitet

I spørgsmålet om den faglige kvalitet fordeles svarende næsten ligeligt mellem 'god' (7) og 'fortrinlig' (10).

En censor angiver, at *"Der var et højt fagligt niveau, hvor der både var høj kvalitet i forhold til sikkerhed, fagdidaktik og det fagfaglige vidensgrundlag"*, hvilket støttes af flere andre censorers bemærkninger.

Omvendt peger andre censorer dog på udfordringer med det fysik/kemi-faglige niveau, fx skriver en censor: *"Jeg oplever, at den faglige kvalitet af de studerende bliver dårligere og dårligere år for år. Det handler om de studerendes faglighed og ikke underviserne."*, mens en anden bemærker, at *"De studerende fokussætter didaktisk metodisk disciplin i større grad end det fagfaglige og laboratoriefærdigheder."*

Nogle censorer peger på, at selvom eksamensformen er god, så prøves de studerende i et forholdsvis smalt udpluk af fagets færdigheds- og vidensområder.

En censor skriver fx: *"Strukturen af prøven er grundlæggende god, men rummer principielle udfordringer ved at basere den på et "eksemplarisk princip" - at de studerende udprøves i bare et enkelt af fagets færdigheds- og vidensområder på baggrund af et undervisningsforløb, de selv har udarbejdet."*

Man kan ikke komme med en entydig konklusion på censorernes bemærkninger, men det er nok værd at overveje, om eksamensformen og den tid, der gives til eksamenerne, er tilstrækkelige til at vurdere de studerende både i dybden og i bredden fagligt og fagdidaktisk samt færdigheder i praktisk-eksperimentelt arbejde. Desuden kan det overvejes, om de studerende kan klædes bedre på i forhold til at strukturere eksamen, så de i højere grad udnytter eksaminationstiden hensigtsmæssigt.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Der har kun været afholdt én eksamen under LU23. Eksamensformen er ændret en smule, fordi der ikke længere er delprøver, men der skal i stedet indgå en variation af prøveformer. Portfoliopróven er derfor blevet integreret i procespróven, så de fremstår som en helhed, men det betyder også, at den effektive eksaminationstid pr. studerende er reduceret med 15 min. Der er ikke statistisk grundlag for at vurdere

effekten af dette, og eksamensvejledningerne er pt. under revision, så en nærmere vurdering må komme i løbet af de næste par år.

Der bør fortsat være meget større fokus på, at få interne censorer til at søge allokeringer. Dette har været et tilbagevendende opmærksomhedspunkt i mange år uden udsigt til forbedringer. Det begynder efterhånden at blive påtrængende at få flere yngre rekrutteret til censorkorpset, da næsten 80% af censorerne i faget er over 50 år.

I lighed med de seneste år tegnes et varieret billede af de studerendes faglige kvalitet, især når det drejer sig om det fysik/kemi-faglige og det praktisk-eksperimentelle arbejde. Der bør være opmærksomhed på, om der er store forskelle i den faglige kvalitet hos de lærere, der uddannes og om en højere grad af vidensudveksling på tværs af institutionerne kan bidrage til et ensartet højt niveau.

Evt. afviklede eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

Der er som nævnt afviklet en eksamen under LU23. Der er ikke grundlag for yderligere bemærkninger hertil.

GEOGRAFI

Poul Kristensen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i geografi består af 30 censorer med en næsten ligelig fordeling mellem interne og eksterne censorer.

Der er over dobbelt så mange mænd end kvinder. Desuden er der en overvægt af censorer over 60 år.

Der har været 12 eksamener. Kun 7 censorer har været allokeret. Heraf har der blot været allokeret 2 interne censorer.

Der har ikke været allokeret censorer under 50 år.

Der er to censorer, der har været allokeret til 3 eksamener, 1 censor har været allokeret til 2 eksamener og 4 censorer har været allokeret til 1 eksamen.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	16 (53 %)
Eksterne censorer	14 (47 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	9 (30 %)
Mænd	21 (70 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	3	4	9	11	3	30
%	10 %	13 %	30 %	37 %	10 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 12

Antal censorrapporter: 12

Besvarelsesprocent: 100 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Allokeringer	Aftager	Institutionsansat	Hovedtotal
1	2	2	4
2	1		1
3	2		2
Hovedtotal	5	2	7

Den ulige fordeling mht. allokeringer mellem de interne og de eksterne censorer er et tilbageværende problem. Samtaler med de interne censorer i censorkorpset viser, at problemet ikke er manglende lyst, men i højere grad manglende tid.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Her er der stor tilfredshed, idet halvdelen svarer 'i meget høj grad', mens resten svarer 'i høj grad'.

Eksamensformen

Alle eksamener på nær én har været efter 2013 bekendtgørelsen. De fleste censorer er meget positive overfor eksamensformen.

Der er dog enkelte censorer, der kommenterer eksamensformen og problematiserer de studerendes manglende opfyldelse af intentionerne i bekendtgørelsen. Det er bl.a. forholdet mellem den lærerfaglige problemstilling og det skriftlige produkt.

En censor skriver således: *"Den lærerfaglige problemstilling kunne være udtrykt mere eksplicit i prøveprodukterne. Den mundtlige del gav i nogen grad de studerende mulighed for at kompensere her for"*.

Et par censorer kritiserer det skriftlige produkt for at have høj grad af afskrift af lærebøger: *"I den afleverede skriftlige del er der hos mange en meget stor del fag-faglige tekster, der kan minde om en egentlig lærebog - og dermed optage skriveplads for måske mere relevante overvejelser"*.

Der er åbenbart stadig nogle studerende, der har misforstået kravene til den skriftlige opgave, idet der i eksamensbeskrivelsen står, at det den skal indeholde er et undervisningsforløb med fagdidaktiske overvejelser, mens den mundtlige del skal uddybe relevant fagfagligt stof i relation til undervisningsforløbet.

Et andet forhold, der kritiseres ved LU13 eksamensformen er at nogle af opgaverne er skrevet for længesiden, som en censor finder uheldigt: *"doger dens skriftlige del umiddelbart ikkeden bedste form - idet synopsiserne er udarbejdet i første version for "længesiden" og ikke altid nemt for alle at få tilstrækkeligt gennemarbejdet under eksaminationen"*.

Det omtalte problem har, for mig at se, ikke noget med eksamensformen at gøre, men falder tilbage på de studerendes arbejdsindsats, idet det må forventes, at de læser op på alle deres opgaver, også selv om det er lang tid siden de arbejdede med dem første gang.

En enkelt eksamen foregik efter den nye bekendtgørelse LU23.

Censoren i forbindelse med denne eksamen var tilfreds med den nye prøveform: *"Prøveforløbet virker til at leve op til intentionerne i studieordning og bekendtgørelse. Udvidelsen af prøver fra 45 min. til 60 min. er en klar forbedring"*.

Samarbejdet om eksamen

Her er alle svar: 'fortrinligt' eller 'godt'.

En censor skriver: *"Som censor ville jeg gerne have haft indflydelse på starttidspunktet første dag. 8.30 er tidligt når der er knap 2 timers transport fra hjemmet"*. Dette tilfælde tyder på manglende gensidig kommunikation mellem administration og censor.

Bortset fra det er der stor ros fra censorerne til 'information og kommunikation' i forbindelse med eksamen.

Faglig kvalitet

Hvordan vurderer du den faglige kvalitet ved eksamen i forhold til: fagets eller fagområdets vidensgrundlag

Halvdelen af censorerne svarer 'god' og 33% svarer 'fortrinlig'.

Én enkelt censor svarer middel. Kommentarerne afspejler de delte meninger:

"Fagets fagfaglige kvalitet bør højnes, så det natur- og kulturgeografiske vidensgrundlag vægtes lige".

"Generelt var det meget selvstændige prøveprodukter, der giver anledning til og tror på vi har gode og engagerede kommende lærer inden for faget".

"Med den begrænsede tid til rådighed har det fungeret perfekt - for de allerfleste studerende".

b) fagets eller fagområdet faglige niveau og indhold:

Her fordeler svarerne sig med 25% på 'middel', 33% 'god' og 33% 'fortrinlig'. Nedenstående kommentarer viser en udpræget positiv holdning til det faglige niveau og indhold:

"Fagets niveau bør styrkes, da der ofte ses fagfaglige mangler. Balancen mellem natur- og kulturgeografiens faglighed og omfang bør justeres, da naturgeografien vægtes mest".

"Gode prøveprodukter og mundtlige fremlæggelser".

"Perfekt - og sammenhæng i faget ofte med udblik til øvrige naturfag".

"Fint niveau hos de fleste studerende".

"De studerende udprøves på en måde der sikrer at de studerende kan vise kvalitativt og selvstændigt arbejde i relation til både faglig og fagdidaktisk indsigt".

Der er ikke censorer, som rapporterer om anvendelse af AI.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

I kredsen af geografilærere på landets læreruddannelser er der stor bekymring for fagets status, der bl.a. har givet sig udslag i nedgang i antallet af uddannede lærere med geografi som undervisningsfag.

Bekymringen har bl.a. givet anledning til et indlæg i Tidsskriftet MONA nr. 3 der udkom i september 2024. Her opsummerer lektorerne Keld Conradsen fra VIA, Jette Reuss Schmidt UCN og undertegnede de problemer, som faget står overfor.

Der er en generel nedadgående tendens i antallet af studerende på læreruddannel-

serne, med KP som en undtagelse. Selv på store uddannelsessteder som Odense og Ålborg udbydes faget nu kun hvert andet år. På de mindre uddannelsessteder oprettes faget oftest slet ikke.

I sammenligning med de andre naturfag fysik/kemi og biologi er kompetencedækningen i udskolingen markant lavere i geografi end i de øvrige naturfag.

Kompetencedækning i udskolings-naturfag i grundskolen.

	Biologi	Fysik/kemi	Geografi
2022/23	85,3 %	95,7 %	74,4 %

Kilde: <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/20.aspx?excel=2322>

Forfatterne påpeger, at nedprioriteringen af geografifaget genfindes i gymnasiet. Antallet af elever i naturgeografi B niveau ligger på omkring en tredjedel af antallet for hvert af fagene Biologi, Fysik og Kemi. Da der kræves et B-niveau i ét af naturfagene på gymnasiet for at læse geografi på læreruddannelsen, giver det en stor skævhed i rekrutteringsgrundlaget for faget. Tilmed undervises kun i naturgeografi i gymnasiet og ikke i kulturgeografi, hvilket fratager geografi store dele af fagets identitet. Nedprioriteten af forholdet mellem natur- og kulturgeografi er uheldigt i en tid hvor undervisning for bæredygtig udvikling, klimaændringer og FN's verdensmål er vigtigere end nogensinde.

Spørgsmålet er hvordan udviklingen kan vendes, så geografi atter får den plads i uddannelsessystemet, som det fortjener.

I LU23 har faget fået bedre vilkår på linje med andre fag med flere undervisningstimer og udvidet eksamenstid fra 45 til 60 minutter, hvilket giver mulighed for at fremme den praktiske dimension i faget.

Desværre løser det ikke ovenstående problemer mht. rekrutteringen.

Evt. afviklede eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

Kun én eksamen har været afviklet under LU23. Det er således for tidligt at vurdere den nye eksamensform.

HISTORIE

Rune Christiansen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset for historiefaget består i år af 92 censorer, hvilket repræsenterer en yderligere udvidelse i forhold til sidste år, hvor korpset blev udvidet til 78 censorer. Før det havde censorkorpset i mange år ligget stabilt på omkring 70 censorer.

Denne gradvise udvidelse af censorkorpset er formentlig årsagen til, at der efter mange års vedvarende vanskeligheder med at dække eksamenerne, hverken sidste år eller i år har været brug for ad hoc allokeringer i faget.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	56 (61 %)	
Med mindst en allokering	36 (39 %)	
	Interne censorer	Eksterne censorer
0	22	38
1	7	14
2	2	5
3	0	2
Mere end 3	1	1

Igen i år er det imidlertid et mindretal af censorerne, der har påtaget sig en eller flere censuropgaver. Helt konkret er der i år 36 ud af 92 censorer, der er blevet allokeret til mindst en eksamen. Heraf har langt de fleste påtaget sig enten 1 eller 2 eksamener, mens en lille gruppe på 4 censorer hver har påtaget sig 3 eller flere eksamener.

Disse fire meget aktive censorer har således tilsammen varetaget en tredjedel af alle eksamener i faget, og med en enkelt undtagelse er der i denne gruppe tale om eksterne censorer, uden nogen aktuel tilknytning til læreruddannelsen. Generelt er de eksterne censorer fortsat overrepræsenterede blandt de allokerede censorer, og overrepræsentationen er størst hos censorer, der tager imod flere allokeringer i samme eksamensperiode. Kun 15 ud af 57 afholdte eksamener havde således en censor med tilknytning til en læreruddannelse.

Denne fordeling afspejler, at det stadig er vanskeligt at få de interne censorer i spil til eksamenerne. Noget der hos de interne censorer selv begrundes både med tidspress omkring eksamensperioden, andre arbejdsopgaver og aflønningsforhold.

ANTAL/ANDEL AF INTERNE OG EKSTERNE CENSORER:

Interne censorer	32 (35 %)
Eksterne censorer	60 (65 %)

En relativt høj andel af eksamenerne i historiefaget, er altså stadig koncentreret på en lille gruppe af primært eksterne censorer. Men som følge af det udvidede censorkorps, har der i år ikke været problemer med at få dækket eksamenerne, og fordelingen af eksamenerne er faktisk en smule bedre end sidste år, hvor 5 censorer, heraf fire eksterne, varetog over 40 % af eksamenerne. Udviklingen i fordelingen af eksamenerne er således positiv og udvidelsen af censorkorpset har fungeret efter hensigten.

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Der har i år været afholdt 57 eksamener i faget, hvilket er en eksamen mindre end sidste år. Denne beretning bygger på censorrapporter fra 51 af dem, en svarprocent på 90%.

Det har heller ikke i år været muligt at etablere en brugbar statistik over de afgivne karakterer. Der er dog umiddelbart intet der tyder på væsentlig variation i forhold til de foregående år, ligesom antallet af nyuddannede historielærere ud fra de forhåndenværende data også fremstår stabilt.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Næsten alle censorer vurderer eksamensforløbene som tilfredsstillende i forhold til de formelle rammer og 95% af censorrapporterne angiver samtidig, at selve eksamensformen enten i 'høj grad' eller i 'meget høj grad' understøtter udprøvningen af de relevante kompetencemål.

En censor skriver således: *"Prøveforløbet giver de studerende mulighed for at vise de kan honorere fagets kompetencemål. og giver ligeledes eksaminator og censor mulighed for på et veludfoldet grundlag af bedømme de studerende."*

Eksamensformen

Langt de fleste eksamener er afviklet efter LU13, og her er der generelt stor tilfredshed med eksamensformen.

En typisk censor skriver således: *"Prøveformen er optimal. En skriftlig opgave, som bruges som afsæt for diskussion i den mundtlige prøve giver et godt indtryk af den studerendes faglighed."*

Der er imidlertid tre af de allokerede censorer, der hver for sig giver udtryk for, at de ikke finder eksamensformen hensigtsmæssig. Kritikken går primært på tid og sammenhæng mellem det mundtlige og skriftlige, og en af de tre censorer skriver i den forbindelse: *"Prøveformen er ikke tilfredsstillende. Sammenhængen mellem den mundtlige og skriftlige del er ikke tilstrækkelig tydeligt beskrevet. Dertil kommer, at der til mundtlige del ikke afsat tid nok til at kunne inddrage den skriftlige del."*

Samarbejdet om eksamen

Samspelet mellem studerende/eksaminator/censor samt administration/censorledelse og sekretariat har i langt de fleste tilfælde fungeret tilfredsstillende.

De fleste censorer udtrykker således en stor tilfredshed med samarbejdet med eksaminatorerne, trods det, at der indimellem er forskellige fagsyn og opfattelser af, hvad der udgør fagets kernefagligheder, på spil ved eksaminationerne. Kun i et enkelt tilfælde udtrykker en censor, at samarbejdet med en eksaminator har været decideret udfordret, men også her lykkedes det at gennemføre selve eksaminationen uden afgørende problemer.

I forhold til samarbejdet med institutionernes administrationer udtrykkes der igen i år hos enkelte censorer kritik af kommunikationen og af de deraf forbundne vilkår for eksamensafviklingen.

Her skriver en typisk censor: "*rodet proces med at være allokeret til tre dage, som pludselig laves om til én. Og at der stod en time forkert i eksamensplanen, så jeg mødte ind 7.30 i stedet for 8.30.*"

Også uigennemskuelige aflønningsblanketter og problemer med anvendelsen af WISEflow bliver igen i år problematiseret.

Men det er værd at bemærke, at udviklingen i censorrapporterne går imod stadig færre klager over både WISEflow, manglende udbetalinger og dårlig information, samt at langt størstedelen af censorerne helt generelt oplever samarbejdet om eksamen som velfungerende og relativt gnidningsfrit.

Faglig kvalitet

I vurderingen af niveauet, skriftligt såvel som mundtligt, form såvel som indhold, så udtrykker de fleste censorer fortsat en generel tilfredshed med både uddannelsens faglige kvalitet og historiefagets faglige niveau og indhold.

I begge tilfælde gælder det således, at omkring 75% af censorrapporterne angiver niveauet som enten 'godt' eller 'fortrinligt'.

I forhold til den faglige kvalitet, som den afspejles ved eksamenerne, er der dog også en række kritiske kommentarer i censorrapporterne. I år er der således 10 censorrapporter, der betegner det faglige niveau som 'middel' og en enkelt censorrapport, der betegner niveauet som decideret 'utilfredsstillende'.

Kritikken handler typisk om de studerendes historiefaglige viden og kompetencer og opsummeres hos den censor, der skriver: "*Historie er et "læse- og fordybelsesfag". Viden og erfaring giver indsigt i årsagssammenhænge og forklaringsmodeller. Det har de studerende af gode grunde jo ikke. De læser for lidt faghistorie.*"

Denne kritik er ikke ny, men den er i år mærkbart mindre til stede i censorrapporterne end den var både sidste år og i årene før det.

Evt. afviklede eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

Kun en enkelt institution har afholdt eksamen i historiefaget med den nye eksamensform under LU23. Der er således tale om relativt få eksamener med tilsvarende få censorer.

Der er blandt denne lille gruppe af censorer enighed om, at de praktiske forhold omkring den nye eksamensform har fungeret fint. Men når det kommer til selve opbygningen af den nye eksamensform, er tilbagemeldingerne delte.

På den positive side skriver to censorer følgende:

"Den nye prøver fungerer efter min mening godt, når man ønsker at teste den studerendes evne til at lave et frugtbart undervisningsforløb i historiefaget."

"Det fungerer godt, at de studerende trækker et spørgsmål undervejs og dermed også prøves i pensum."

To andre censorer anfører omvendt:

"I den nye prøveform virker det forstyrrende og unødvendigt, at eksaminationen afbrydes og skifter retning ved trækning af lærerstillet spørgsmål."

"Der er alt for meget indlagt i prøveformen (skriftlig opgave, samtale + lodtrukket spg.). Det bliver overfladisk, og det er vanskeligt at nå i dybden med den/de studerendes analyser og overvejelser."

På baggrund af årets få eksamensforløb, er det imidlertid for tidligt at konkludere noget om, hvordan den nye eksamensform vil fungere fremover. Der skal simpelt hen flere prøver og flere tilbagemeldinger til, før vi kan sige noget klart om, hvordan eksamensformen vil fungere, når den rulles ud på alle landets læreruddannelser.

Evt. andre forhold

Censorerne er i år for første gang blevet spurgt eksplicit til deres oplevelser med AI ved prøverne, og her har det altovervejende flertal af årets censorer i historiefaget ikke registreret noget form for anvendelse af AI overhovedet. Kun 6 censorer har

således oplevet brug af AI, og heraf rapporterer blot 2 censorer om oplevelser, der peger på decideret eksamenssnyd eller mistanke herom.

Flere censorer gør i den forbindelse opmærksom på, at eksamensformens dobbelte karakter giver god mulighed for at spørge ind til eventuel brug af AI i den skriftlige del, ligesom det lave antal censorer, der overhovedet har registreret en mulig brug af teknologien, peger på, at censorerne indtil videre ikke oplever AI som en akut trussel mod udprøvningen i faget.

Men med den voldsomme vækst i brugen af AI, bør de studerendes eventuelle brug af teknologien formentlig også være et opmærksomhedspunkt i de kommende år.

HÅNDVÆRK OG DESIGN

Merete Weimann

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i håndværk og design består af 38 beskikkede censorer. Ved dette års eksamener har det været nødvendigt at ad hoc allokere 4 censorer for at gennemføre eksamenerne rettidigt.

Lidt over halvdelen af censorerne har slet ikke været allokere i indeværende år, hvilket kalder på opmærksomhed.

I censorkorpset er 71% af censorerne kvinder og 30% er mænd. 34% af censorerne er interne censorer, og 66% er eksterne censorer. Det er en lille stigning af interne censorer sammenlignet med sidste år, men desværre stadig alt for lavt.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	21 (55 %)
Med mindst en allokering	17 (44 %)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	13 (34 %)
Eksterne censorer	25 (66 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	27 (7 %)
Mænd	11 (30 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	10	15	9	2	38
%	5 %	26 %	40 %	24 %	5 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

I indeværende år har der været afholdt 32 eksamener.

Antal censorrapporter: 28

Besvarelsesprocent: 87,5%

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	4 (22 %)
Eksterne censorer	14 (78 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Over 90% af censorerne mener, at eksamensforløbet lever op til de formelle rammer.

Eksamensformen

Til spørgsmålet om hvor vidt eksamensformen understøtter udprøvningen af de pågældende mål og indholdsområder svarer over 80% 'i meget høj grad', eller 'i høj grad'. Men, det betyder ikke, at der ikke er kommentarer og forslag til forbedringer.

En censor uddyber: *"Den praktiske prøve kunne med fordel udarbejdes mere stramt så de studerende har en reel chance for at komme i mål med et produkt, fx kunne der være begrænsninger i hvilke teknikker der skal anvendes, og hvilke materialer der er til rådighed. Den praktiske prøve bliver desuden inddraget meget lidt til den mundtlige del af eksamen."*

Og, en anden skriver: *"Det designfaglige fokus fylder meget lidt og det synes jeg er en fejl, da det er en så central del af faget. Det er ærgerligt at der ikke er mere fokus på den visuelle del af formidlingen og at de studerende ikke får vejledning og undervisning i dette."*

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet mellem studerende/eksaminator/censor/administration/censorledelse og sekretariat beskrives som 'fortrinligt' eller 'godt' i over 90% af rapporterne.

Men noget der bliver nævnt ofte er, at der er problemer i samarbejdet med eksamensadministrationerne. Flere nævner, at eksamensdatoerne rykkes, eller eksamensperioden afkortes med en dag, efter at eksamen er allokeret. Det bør ikke forekomme, da censor oftest har taget fri, og dermed enten må flytte andre arbejdsopgaver, og dermed mister en hel arbejdsdag.

Desuden bemærker jeg, at der nævnes uacceptable forhold. Fx at censor ikke har mulighed for at være til stede ved den praktiske eksamen, eller at eksaminator kun i meget begrænset omfang har undervist de studerende eller ikke er uddannet i faget. Det er helt uacceptabelt.

En censor skriver: *"Prøveforløbet var delt mellem tre censorer og ingen var til stede under den praktiske prøve."*

En anden censor skriver: *"Hvis deres eksaminator havde været underviser i håndværk og design, tror jeg også at selve prøven havde været mere fokuseret i forhold til studieordningens bestemmelser. Holdet ville have haft godt at have en uddannet HD underviser!!"*

Faglig kvalitet

I vurdering af det faglige niveau, vurderer 25% af censorerne den faglige kvalitet som 'fortrinligt', 50% som 'godt', 13% som 'middel', og 6% som 'jævnt'. Det er en noget større spredning end tidligere. I 2023 vurderede 61%, at niveauet var godt, og 15,5% som jævnt, så det er et markant fald. I de kvalitative kommentarer uddybes svarene. I vurderingen af den faglige kvalitet vægter de studerendes håndværksmæssige niveau uforholdsmæssigt meget, hvilket træder tydeligt frem i de kvalitative svar. Vurderingen bør ligeledes bygge på en vurdering af de studerendes evne til at inddrage teori, både fagdidaktisk teori og fagfaglig teori, ligesom den studerendes evne til at eksperimentere og anvende designmetode vurderes. Det gør den forhåbentlig også, men disse områder er helt fraværende i censorernes kvalitative kommentarer.

En censor skriver: *"Niveauet er generelt højt og den samlede vurdering ift. fagets og fagområdets niveau og indhold vurderes derfor værende god. Det bemærkes dog at de fleste studerende har en force indenfor enten det hårde eller det bløde værksted."*

En anden censor skriver: *"Det håndværksmæssige er ikke på et højt niveau, hvorimod design og didaktiske områder var på et fint niveau."*

Om den praktiske del af prøven skriver en censor: *"Den praktiske prøve bør i højere grad udfordre den studerende i grundlæggende håndværksmæssige færdigheder, der er relevante i skolen, fremfor at den studerende har løst opgaven på de store maskiner, som eleverne ikke må benytte."*

Endelig er der en censor der skriver: *"Fagets er meget omfattende mht. håndværksmæssige teknologier, både håndværktøj, elevbetjente maskiner, store maskiner, it-værktøj osv. Det betyder at den enkelte lærer ikke bliver godt nok uddannet. Enten er fagets håndværksmæssige felt for omfattende, eller også er timetallet for lavt."*

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Det bliver spændende at følge med i om den integrerede praktik kommer til at skabe større inddragelse af praksis.

Evt. afviklede eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

Der er endnu ikke afviklet eksamen under LU23.

Evt. andre forhold

Der er flere forhold om rammerne for afvikling af undervisning og afholdelse af eksamener der ikke er i orden. Det bør have større opmærksomhed fra ledelsen på de enkelte UC'er.

Ved 3 eksamener bliver det bemærket, at eksaminator ikke underviser i faget på uddannelsen, eller slet ikke er uddannet i faget. Det bør være påkrævet, at eksaminator er en fast håndværk og designunderviser på uddannelsesstedet, og selvfølgelig er kvalificeret fagligt, ikke en timelærer eller en underviser fra billedkunst.

IDRÆT

Susanne Storm

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Der er 82 beskikkede censorer i faget idræt. Sammensætningen af censorkorpset i forhold til interne/eksterne censorer, køn og alder fremgår af nedenstående tabeller.

Allokeringer i eksamensperioden:

Der har været 54 eksamener, og der er blevet indrapporteret 50 censorrapporter (besvarelsesprocent: 93%), som danner grundlag for nedenstående tabel samt de kvalitative data i beretningen.

Uden allokeringer	46 (56 %)	
Med mindst en allokering	36 (44 %)	
	Interne censorer	Eksterne censorer
0	34	15
1	11	11
2	6	3
3		1
Mere end 3		1

Det bemærkes, at der er 34 interne censorer, som ikke har været allokeret til eksamener i denne eksamensperiode. Dette er en tendens, som gør sig gældende generelt, hvilket er anført i indledningen til beretningen.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	51 (62 %)
Eksterne censorer	31 (38 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	36 (44 %)
Mænd	46 (56 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	7	21	25	25	3	82
%	1 %	9 %	26 %	31 %	31 %	4 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Der har været afviklet 54 eksamener med 600 studerende i faget idræt, hvilket betyder, at antallet af studerende, som bliver lærere med undervisningsfaget idræt fortsætter med at dale, hvilket også har været tydeligt de foregående år. Historikken fra 2021 viser, at der er et fald på 31%.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	18 (50 %)
Eksterne censorer	18 (50 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Censorerne vurderer, at eksamensforløbet lever op til bestemmelserne i studieordningen i enten 'meget høj grad' (56%) eller 'i høj grad' (44%). Der er generelt en stor tilfredshed med eksamensforløbet.

Eksamensformen

92% af censorerne vurderer, at eksamensformen understøtter udprøvningen af de gældende kompetencemål/mål og indholdsområder i enten 'høj grad' (44%) eller 'meget høj grad' (48%).

En censor skriver: *"Kombinationen af en skriftlig opgave, en praktisk prøvedel og en mundtlig del, hvor teori bliver koblet er den rigtige vej at udprøve kompetencemålene i idrætsfaget"*

Flere censorer skriver eksplicit, at eksamensformen er professionsrettet, og den giver mulighed for, at de studerende kan fremstå som idrætslærere.

En censor italesætter det på denne måde: *"Prøven er praksisnær og professionsrettet - det er muligt for de studerende at træde tydeligt frem som idrætslærere."*

Eksamensformen høster mange roser hos censorerne. Mange års arbejde med at kvalificere eksamen, vejledning og vurderingskriterier på nationalt plan har sat sit aftryk, så eksamensformen giver de studerende mulighed for at demonstrere deres kompetencer som idrætslærere i skolen.

En censor opsummerer dette i en kommentar: *"Jeg oplever prøveformen som meget meningsfuld mht. at vurdere de studendes forståelse for udfordringer med idrætsfaget i folkeskolen samt deres didaktiske, pædagogiske og faglige kompetencer. Den praktiske del er limen mellem opgave og den mundtlige prøve og kropsliggør netop det skrevne og det sagte."*

Enkelte censorer (8%) har vurderet, at eksamensformen kun i mindre grad understøtter udprøvningen af de gældende mål. Begrundelserne for disse vurderinger er primært knyttet an til de studendes manglende evne til at skabe sammenhæng mellem det skriftlige produkt og den praktiske del af eksamen.

Samarbejdet om eksamen

Hovedparten af censorerne oplever samarbejdet omkring eksamenerne som fortrinligt (72%) eller godt (22%). Det gør sig gældende ift. vurdering og afvikling af eksamen.

Censorerne roser de steder, hvor de har oplevet, at der fra eksaminators side hurtigt er taget kontakt. De fremhæver, at der har været en kort velkomstmil og dialog om eksamensplan ift. starttidspunkt, længde på dagen mm.

Det administrative samarbejde får også flere roser, men enkelte steder har der været udfordringer med adgang til opgaver, eksamensplan, længde på arbejdsdag, korrekt angivelse af studerende, eksamensafvikling på engelsk mm.

Faglig kvalitet

Hovedparten af censorerne vurderer, at den faglige kvalitet er enten 'fortrinlig' (30%) eller 'god' (54%). Det fremhæves af flere, at såvel vidensgrundlaget som den praktiske del af eksamen og sammenhæng mellem disse er på et højt eller godt niveau.

Ved de lavere vurderinger påpeges der, at der på nogle uddannelsessteder er udfordringer omkring de studerendes anvendelse af litteratur. Den anvendte litteratur i opgaverne er ikke idrætsfaglig, forskningsbaseret eller i det hele taget hverken i dybde eller omfang på niveau med det, man kan forvente og der stilles krav om på en videregående uddannelse.

En censor skriver: "*Min vurdering er, at flere studerende ikke havde brugt de gængse fag-faglige idræts-grundbøger og heller ikke nævnte dem på deres litteraturliste. I blandt var det erstattet af folkeskole elevmaterialer kun.*"

I de forgangne år har det været anført, at særligt inddragelsen af og forståelsen af den naturvidenskabelige idrætsteori har været mangelfuld. Dette års censorrapporter beretter fortsat om udfordringer i anvendelse og forståelse af denne ved nogle eksamener, mens der ved andre eksamener berettes om forløb, hvor de studerendes vidensniveau og anvendelse af dette i en skolekontekst fremstår eksemplarisk og på et højt niveau. Der er sket en mindre forskydning, så der ikke længere er så markant en skævvridning i censorernes vurdering af dette.

En censor skriver f.eks.: "*Det naturvidenskabelige af idrætsfaget - særligt træningslære og fysiologi er gennemarbejdet og tænkt ind i en undervisningspraksis.*"

Afviklede eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

I forbindelse med eksamen på LU23 modtager censorerne en eksamensredegørelse. Denne opleves som relevant og en hjælp i eksaminationen ift. at have en fælles forståelse og afsæt.

En censor skriver: "*Nogle studerende havde på eksemplarisk vis tilegnet sig et højt fagligt niveau i alle tre delelementer. Men der var også studerende der ikke på tilstrækkelig vis formåede at kombinere de tre delelementer til en helhed. Dette blev*

tydeligt, netop fordi "redegørelse for eksamensgrundlaget" var et godt og grundigt afsæt til en fælles forståelse og afsæt for selve eksaminationen."

Der opfordres til, at de studerende i højere grad støttes i at anvende den litteratur, som er angivet i redegørelsen – se også kommentarerne omkring anvendelse af faglitteratur ved LU13.

Censorerne kommenterer på en manglende sammenhæng mellem den skriftlige opgave, praksis og den mundtlige del, når flere grupper samlet går op til dele af deres praksis (boldspil) på trods af, at grupperne arbejder med forskellige problemstillinger. Det opleves, at det giver de studerende sværere vilkår ift. at demonstrere deres evne til at 'planlægge, gennemføre og evaluere en alsidig, differentieret og begrundet idrætsundervisning målrettet folkeskolen', som er et af målene for faget idræt.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

I censorrapporterne anføres det, at det er vigtigt, at der fortsat bliver et fokus på, at der skal være en tydelig sammenhæng mellem den praktiske og den skriftlige del af eksamen sådan som, der er anført i eksamensbeskrivelsen, og at eksamensafviklingen skal støtte op omkring dette.

Denne sammenhæng gør også, at eksamen ikke er så AI-følsom, som en af censorerne skriver: "*Det gode ved denne prøve er, at den ikke er særlig AI/GAI følsom, eftersom AI/GAI ikke kender den praksis, der skal begrundes i opgaven.*"

Opmærksomhedspunkter

Efter denne gennemgang af, hvad censorerne har svaret på censorledelsens spørgsmål om årets eksamener, vil jeg her sammenfatte, hvad jeg som forperson særligt noterer mig.

Udformningen af eksamen fremhæves af hovedparten af censorerne som værende både praksisnær og professionsrettet, og det kan derfor undre, at eksamensformen endnu en gang skal revideres med henblik på at gøre den praksisnær og professionsrettet. Revisionen af eksamensformerne i LU23 bør være målrettet de fag, hvor

dette har været en udfordring og ikke alle fag. Se indledningen til beretningen for kommentarer angående dette.

De studerende skal støttes i at anvende litteratur og forskning på et niveau, som svarer til en professionsrettet bacheloruddannelse.

Det er bekymrende, at antallet af lærere med undervisningsfaget idræt er dalende år efter år, når der fra politisk side er et ønske om at sikre faguddannede lærere til fagene.

Det er problematisk, at kun 33% af de interne censorer påtager sig censur. Der er megen faglig sparring og udvikling, som ikke integreres på uddannelserne. Der bør være en opmærksomhed på at integrere censur i undervisernes arbejdsportfolio.

Der skal være en opmærksomhed omkring afviklingen af eksamen ift. lokale dispensationer, så de studerende støttes i og får de bedste muligheder for at arbejde med en begrundet idrætspraksis.

KRISTENDOMSKUNDSKAB/RELIGION

Kirsten Margrethe Andersen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset for faget kristendomskundskab/religion består af 102 censorer, hvoraf de eksterne censorer udgør knap 63%. Samlet set er det et erfarent censorkorps. Kønsfordelingen er omtrent ligelig.

Ud fra et fagligt perspektiv er censorkorpset bredt sammensat, da de eksterne censorer kommer fra folkeskole, gymnasium, folkekirke, forlag, skoletjenester og universiteternes teologiske og religionsvidenskabelige afdelinger. Samlet set er der således basis for en perspektivrig bedømmelse af eksamens kvalitet.

29 censorer (28%) har været allokeret til 49 eksamener i den periode, som beretningen dækker. Lidt færre af censorerne har således medvirket ved årets eksamener i denne periode. Sidste år var 31 af censorerne (30%) allokerede.

Beskikkede censorer: 102

Allokeringer i eksamensperioden, hvor der har afgivet rapport:

Uden allokeringer	73 (72 %)
Med mindst en allokering	29 (29 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	29	46
1	6	11
2	3	4
3		
Mere end 3		3

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	38 (37 %)
Eksterne censorer	64 (63 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	49 (48 %)
Mænd	53 (52 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	7	24	43	20	8	102
%	7 %	24 %	42 %	20 %	8 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 49

Antal censorrapporter: 46

Besvarelsesprocent: 94 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	10 (35 %)
Eksterne censorer	19 (66 %)

Bidraget til årsberetningen over dette års eksamener i faget kristendomskundskab/religion er skrevet på baggrund af de 46 censorrapporter, som er 94% af de allokerede prøver. 35 ordinære eksaminer efter LU13, 5 ordinære eksaminer efter LU23 og 9 sygeeksamener.

Antallet af interne og eksterne censorer til eksamenerne svarer i fordeling næsten til fordelingen i korpset. Dog er det således, at flere af de eksterne censorer har været allokeret til mere end en eksamen. De sidste års tendens, at stadig færre interne censorer medvirker, fortsætter. Hvad det skyldes, fremgår ikke af rapporterne, og det har da heldigvis heller ingen betydning for bedømmelsens kvalitet af den enkelte eksamen. Når censorledelsen har valgt at holde øje med balancen, er det fordi allokering af interne censorer bidrager til en væsentlig videndeling i uddannelsen på tværs af professionshøjskolerne.

Det forhold, at censorkorpset er så bredt sammensat, bidrager til gengæld med det helt afgørende, at uddannelsens kvalitet bliver kigget efter både indefra og udefra, nemlig af de fagkollegaer, der kender til faget som direkte aftager i skolen eller fra andre sammenhænge end i læreruddannelsen og fra fagkolleger, der har et indgående kendskab til læreruddannelsen fra egen praksis.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Godt halvdelen af censorerne vurderer, at de formelle rammer for prøven 'I meget høj grad' (53%) og 'I høj grad' (41%) lever op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelserne. To censorer, svarende til 4% har helt undladt at besvare dette spørgsmål. En censor fandt, at prøven i mindre grad levede op til rammerne.

I de uddybende kommentarer er det gennemgående, at der ikke er noget at bemærke. "Prøven forløb lige efter bogen", "Alt i orden", "Det prøveforløb, jeg har været vidne til, har i meget høj grad fulgt bestemmelserne i studieordning og bekendtgørelse" og "God eksamensform, der tilgodeser fagets bredde og dybde". Disse kommentarer giver et retvisende billede af censorernes vurderinger.

I de enkelte tilfælde, hvor der er bemærkninger til de formelle rammer, har forskellige censorer i enkeltstående kommentarer bemærket de studerendes vanskeligheder med at få vejledning forud for en reeksamen.

En censor skriver: "at enkelte studerende mente at de havde haft vanskeligt med at få vejledning i perioden mellem sidste eksamen og begyndelsen af dette prøveforløb. Om det er sådan, ved jeg ikke, men eksaminator havde tilbudt hjælp til samtlige studerende på 'holdet' i perioden op til denne eksamen."

En anden censor har bemærkninger vedrørende digitale eksaminer: "Samlet set fungerede det meget fint og uproblematisk med afholdelse af eksamen. De studerende var trygge og gode i de digitale rammer. Der var et enkelt tilfælde af en studerende, som læste for meget op af sine noter, (Som vi jo i sagens natur ikke kunne se), men det påpegede vi og det indgik i det samlede indtryk, så på den måde var der også en sanktion for den manglende selvstændighed."

En censor markerer, at den eksamensansvarlige på en institution ikke sanktionerede en manglende opfyldelse af eksamens formelle rammer. I dette tilfælde en studerende, der ikke havde afleveret et undervisningsforløb, som er foreskrevet i bekendtgørelse og studieordning: *"Der var en studerende, som ikke havde afleveret uv-forløb, dvs. ikke opfyldt de formelle krav for at gå til eksamen. Alligevel tillod institutionen, at den studerende kunne gå til prøve. Dette mener jeg ikke holder juridisk, og det undergraver læreruddannelsens eksamensbestemmelser."*

Eksamensformen

Der er en udpræget tilfredshed med eksamensformen. Censorerne vurderer, at eksamensformen 'I høj grad' (49%) og 'I meget høj grad' (47%) understøtter udprøvningsen af fagets mål og indholdsområder. To af censorerne (4%) har ikke afgivet en vurdering. Ingen censorer vurderer, at eksamensformen i mindre grad understøtter fagets mål og indhold.

I de uddybende kommentarer er det generelle billede, at censorerne bemærker, at kombinationen af den skriftlige opgave og den mundtlige eksamination med udgangspunkt i et undervisningsforløb fungerer tilfredsstillende. Flere hæfter sig ved, at de lodtrukne spørgsmål er en forbedring, der i kombination med prøvens øvrige dele *"giver en ret stor sikkerhed i bedømmelsen af eksaminandens reelle færdigheder."*

En censor skriver: *"Den skriftlige prøve, undervisningsplanen og den mundtlige prøve giver den studerende mulighed for at demonstrere både sin fagfaglige og fagdidaktiske viden og omsætte den til praktiske overvejelser i særligt den mundtlige del, hvor undervisningsplanen præsenteres."*

Kombination af fag og didaktik

Det er gennemgående, at censorerne kommenterer sammenspil og forhold mellem det faglige og didaktiske, det teoretiske og det praktiske. Overvejende er der tilfredshed med de muligheder for kombination, som eksamensformen lægger op til. Men der er censorer, der finder, at der enten er for meget af det ene eller for lidt af det andet, og det peger på, hvor væsentligt det er, at netop læreruddannelsens kvalitet ligger i kombinationen mellem fag og didaktik. Således advarer en censor mod, at *"den pædagogiske dimension nemt træder i baggrunden"*, mens andre censorer

vurderer, at den korte opgave og fokus på didaktik gør det svært at bedømme den faglige dybde.

En enkelt censor bemærker detaljeret om formen: *"Længden på den skriftlige prøve er nok for kort. Max 5 normalsider får mere karakter af synopsis. Den mundtlige prøve kunne godt være længere, når den mundtlige prøve har to delprøver, delprøve 1 om undervisningsforløb og delprøve 2 eksamensspørgsmål. Det bliver måske for kompakt."*

Lodtrækning af spørgsmål

Gennemgående er der tilfredshed med lodtrækningselementet ved eksamen, men flere censorer har bemærkninger til selve formen.

En censor bemærker: *"at det er godt, at de studerende, kan forberede de lodtrukne spørgsmål, men at det i visse tilfælde fører til oplæsning af forberedte noter. Den eneste ulempe er, at de medbringer noter og har øvet sig på bestemte svar, så det er ikke altid let at gå uden for det forberedte."*

En anden censor bemærker: *"De studerende opfatter de lodtrukne spørgsmål som en betydelig udfordring. Det er for mig at se en stråmpil på, at det fungerer som det skal!"*

En enkelt censor bemærker om de lodtrukne spørgsmål, at det ikke fungerer tilfredsstillende for de studerende, der går til eksamen i grupper: *"[...] et individuelt lodtrukket spørgsmål er på papiret en god ide, men i praksis fungerer det ringe i forbindelse med gruppe eksaminer. Skiftet mellem de forskellige dele af prøven bliver for stor."*

Tidsrammen

Adskillige censorer bemærker, at prøven er udfordret på grund af den stramme tidsramme, særligt for de studerende, der går alene til eksamen. For grupperne er tidsrammen i praksis mere passende:

"[...] på papiret godt, men i praksis svært på den tid, der er til rådighed."

”Ved de studerende, der går op alene, kan det være svært at nå omkring både det kristendomsfaglige emne, didaktikken og undervisningsplanen på grund af tidsrammen. Tiden rækker bedre ved grupperne.”

Tidsramme og aflønning

Mange censorer bemærker, at aflønning på 15 minutter til at læse opgave og se på undervisningsforløb, som den mundtlige prøve tager sit afsæt i, er for kort.

Samarbejdet om eksamen

Langt de fleste af censorerne vurderer, at samarbejdet om eksamenerne har været fortrinligt (77%). Færre finder, at det har været 'Godt' (12%), 'Middel' (5%) og 'Jævnt' (2%). Ord som 'ingen problemer', 'glat', 'fint samarbejde' 'god kommunikation' er gennemgående i de afgivne rapporter.

Samarbejdet med eksaminatorerne fremhæves overvejende med ord som 'upåklageligt', 'fortrinligt', 'venligt' og 'engageret'.

Der bliver udtrykt tilfredshed, når eksamensadministrationen overholder tidsfrister, og orienteringer hjælper med et veltilrettelagt bedømmelsesforløb. Omvendt er det besværligt i de få tilfælde, hvor en censor ved en fejl bliver allokert til en prøve, men i WISEflow får opgaver til en anden prøve. Når oplysninger ikke når frem, eller når adgang til opgaverne WISEflow kommer i sidste øjeblik.

I kommunikationen til censorerne skal det fremgå, om man har meldt sig til en fysisk eller digital eksamen. De fleste censorer finder, at det går godt i begge tilfælde, men de ønsker at vide på forhånd, hvad man har meldt sig til.

Der er i få tilfælde klager over rodede og kolde lokaler.

Faglig kvalitet

Det er bemærkelsesværdigt, at censorerne er delt i vurderingen af uddannelsens kvalitet i forhold til vidensgrundlag, niveau og indhold. 42% af censorerne vurderer, at uddannelsens vidensgrundlag, niveau og indhold er 'Godt', 33% finder at det er 'Fortrinligt' og 19%, at det er 'Middel'. En enkelt censor vurderer kvaliteten for kristendomskundskab til at være 'Jævn'. Ved nærmere analyse af kommentarerne er det muligt at få flere nuancer frem. Det faglige niveau sigter i kommentarerne både på de studerendes faglige niveau, og på fagets indholdsmæssige kvalitet.

Vurdering af studerendes præstationer til eksamen

I de uddybende kommentarer giver de censorerne, der vurderer, at niveauet i de studerendes præstationer er for lavt, forskellige begrundelser. Flere censorer peger på, at ambitionen i vidensgrundlag og indholdet i faget stiller høje krav til de studerende, som flere af dem ikke magter at indfri.

På den ene side vurderer censorerne, at faget har en høj faglig kvalitet. Der er flere der anvender formuleringer som: 'Høj faglig kvalitet' og 'De studerende havde god forståelse af deres fag'.

”De studerende havde generelt et højt niveau som vidner om høj faglig kvalitet på uddannelsen.” [...] de studerende bliver godt rustet til både det faglige og det fagdidaktiske.”

”De studerende udviser stor grad af forståelse for fagets kompetencemål og en fin evne til refleksion og forståelse for nuancer i de svære dilemmaer knyttet til religion og etik.”

På den anden side bliver der gjort opmærksom på, at faget er udfordrende for mange studerende. Disse formuleringer giver et billede af de alvorlige bekymringer, som censorerne giver udtryk for:

”Både fagets bestemmelser og eksamensformen stiller store krav til de studerende, hvilket er positivt. Derfor vil mange studerende også levere en middelprestation.”

”Generelt var de studerendes niveau, hvad angår den fagfaglige del for lavt. Litteraturgrundlaget for de skriftlige opgaver var hos de fleste ganske spinkel og synes i visse tilfælde overfladisk tilegnet.”

”Tøvende, og for en hel dels vedkommende mangel på indsigt i fagområder.”

” Der kan være en tendens blandt nogen studerende ikke at benytte faglig litteratur, men henvise løst til internetsider, som kan være vigtig at være OBS på. Dog ikke stærkt udbredt ved prøven her.”

"Man mærker klart at fagets rammevilkår er utilstrækkeligt. Der er for lidt tid til fordybelse og tilegnelse af et stort og omfattende stof."

"Foreliggende undervisning fremstår som god, men det faglige niveau hos flere af de studerende var kritisabelt."

Det faglige indhold

Langt overvejende udtrykker censorerne tilfredshed med fagets indholdsmæssige spændvidde og niveau som undervisningsfag i skolen.

En censor bemærker således, at: *"Det er dejligt at modtage opgaver med så mange forskellige emner, hvilket vidner om et bredt fagligt indhold i undervisningen."*

En enkelt censor ønsker dog, at de asiatiske religioner og deres indvirkning i Danmark også blev en del af fagets indhold. Et par censorer efterlyser kritisk vurdering og stillingtagen, der i højere grad er religionsteoretisk og metodisk reflekteret.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Censorerne rapporterer peger på, at der er grund til at arbejde med det undervisningsfaglige niveau, så de studerende kan indfri både faglige og didaktiske krav.

RANDERS

BLICHERSKOLENS VÆRDIER

Engagement

fællesskab

og

gensidig
respekt

giver Blicherskolen næring til

trivsel

og

læring

KRISTENDOMSKUNDSKAB, LIVS- OPLYSNING OG MEDBORGERSKAB

Lakshmi Sigurdsson

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Der er i alt 156 beskikkede censorer i KLM. Der er en nogenlunde ligelig kønsfordeling med 46% kvinder og 54% mænd og en jævn fordeling på aldersgrupper, dog med lidt flere over 50 år. Censorerne er fordelt med 100 eksterne (aftagercensorer) og 56 interne (som er ansat ved på en professionshøjskole). Studieåret 2023-24 afspejler, at der med overgangen til LU23 i dette studieår har været væsentligt færre eksamener i KLM end tidligere, og kun to eksamener under LU23 med den nye fagbetegnelse, Livsoplysning. De få eksamener betyder, at der er en høj andel censorer uden allokeringer (86 %) i eksamensperioden.

Beskikkede censorer: 156

Allokeringer i eksamensperioden (ud fra i alt 20 censorrapporter):

Uden allokeringer	134 (86 %)
Med mindst en allokering	22 (14 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0		
1	4	13
2	1	1
3		
Mere end 3		

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	56 (36 %)
Eksterne censorer	100 (64 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	72 (46 %)
Mænd	84 (54 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	19	40	52	33	12	156
%	12 %	26 %	33 %	21 %	8 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 24

Antal censorrapporter: 21

Besvarelsesprocent: 83%

Årets eksamensforløb er præget af overgangen til LU23, hvor KLM (Kristendoms-kundskab, livsoplysning, medborgerskab) er blevet udvidet fra 15 til 20 ECTS under fagbetegnelsen *Livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet*. Indholdsbeskrivelsen og fagbetegnelsen afspejler, at faget i LU23 omfatter størstedelen af det hidtidige KLM-fag, men med tilføjelsen af et nyt indholdsområde (autoritet, dømmekraft og retorik). De eksamener, som er gennemført i år, er for størstedelen eksamener i KLM efter LU 2013/15, idet kun to eksamener (begge ved UC Syd) er registreret under LU23 som *Livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet*. Disse to eksamener omfatter i alt 13 studerende, så det er ikke tilstrækkeligt til en nærmere tematisk analyse.

Hvor datagrundlaget for KLM sidste år var 105 eksamener, har der i år kun været gennemført i alt 24 eksamener. Heraf var 8 syge- og reksamener med en eller få studerende og flere af de ordinære var ligeledes eksamener med få studerende. Samlet set har i alt 190 studerende været til eksamen i KLM. I sammenligning med tidligere år er det et væsentligt mindre og ikke helt repræsentativt datagrundlag. Men enkelte pointer eller eksempler fra censorrapporterne, som er værd at hæfte sig ved, fremgår af det følgende.

Det har siden 2020 ikke været muligt at få indsigt i karakterfordelingen, så censorrapporterne er eneste grundlag til vurdering af kvaliteten.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	5 (23 %)
Eksterne censorer	17 (77 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

De fleste af censorerne vurderer, at eksamensforløbet lever op til bestemmelserne i bekendtgørelserne og studieordningen. I den ene af de eksamener, som omhandler faget Livsoplysning under LU 23, bliver der rejst kritik både af eksamensbeskrivelsen (for at være uklar) og af tidsrammen for eksamen (kort tid til de krav, som fremgår af eksamensbeskrivelsen). Da der var tale om en midlertidig eksamensbeskrivelse, og en ny er under udarbejdelse, hvor tidsrammen er udvidet fra 30 til 45 minutter, må en nærmere vurdering vente, til denne kommer i brug. I de overvejende positive bemærkninger til den gældende eksamensform for KLM, bliver det fremhævet, at den selvstændige opgave, i kombination med den mundtlige prøve, giver et godt grundlag i henhold til bestemmelserne. Der er dog også enkelte kritiske kommentarer om manglende faglig bredde enten i de skriftlige opgaver eller ved den mundtlige del.

Eksamensformen

Der er en overvejende positive vurderinger af eksamensformen, idet 58% (14) mener, at den understøtter udprøvningen af mål og indholdsområder 'i høj grad' og 25% svarer (6) 'i meget høj grad'. Flere af censorerne nævner, at der var for få studerende til at konkludere noget om kvaliteten. Andre fremhæver, at der kan være udfordringer med at komme ud i bredden af alle indholdsområderne for KLM. Eftersom fagets kompleksitet ikke er blevet mindre med LU 23, bør eksamination i bredden fortsat være et væsentligt opmærksomhedspunkt.

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet vurderes som godt, idet 7 svarer 'godt', 13 svarer 'fortrinligt', kun 1 svarer 'middel' og 3 undlader at svare. En censor fremhæver endda, at det på trods af en svær situation med aflysning pga. snestorm, lykkedes at gennemføre prøven næste dag. Andre fremhæver, at et formøde mellem eksaminator og censor bidrager til et

godt samarbejde, men enkelte har savnet klar information om tidsressourcen til et sådant møde.

Faglig kvalitet

Vurderingen af fagets vidensgrundlag spreder sig noget mellem de mulige kategorier, men giver dog samlet set et positivt indtryk. En enkelt har markeret 'jævn', 4 angiver 'middel', 14 vælger 'god' og 2 'fortrinlig' (3 undlader at svare). Flere af censorerne gør opmærksom på, at der var tale om reeksamen med få eksaminander og i flere tilfælde med en eksaminator, som de ikke var blevet undervist af. Begge dele kan gøre det svært at vurdere fagets vidensgrundlag. En enkelt bemærker, at de studerende ikke havde tilstrækkeligt kendskab til (eller opmærksomhed på) formalia i den skriftlige del.

Der har været en online prøve. Her giver censor udtryk for bekymring over, at disse studerende virkede usikre i forhold til samtale, dialog og afprøvning af holdninger. Det kunne tyde på, at der er grund til særlig opmærksomhed på dialogiske kompetencer i forbindelse med digital uddannelse.

I forhold til det faglige niveau og indhold er svarene fordelt med 7 i 'middel', 11 i 'god' og 3 i 'fortrinlig'.

Den positive tendens følges op af kommentarer om, at: "*faget (KLM) er et godt, relevant og vigtigt fag på læreruddannelsen.*"

Men det bemærkes dog også, at det er meget forskelligt hvordan det læses på forskellige læreruddannelser.

En censor skriver således: "*Faget er et godt, relevant og vigtigt fag på læreruddannelsen. Det er meget forskelligt hvordan det læses rundt omkring - og jeg ville ønske at der kom endnu større dialog om, hvordan det hensigtsmæssigt læses.*"

Der er desuden en enkelt prøve, hvor censor bemærker, at de studerende manglede faglig dybde og sætter det i sammenhæng med, at de har haft en underviser, som normalt underviser i et andet fagområde, og nu blev eksamineret af en anden. Den form for kompleksitet er værd at holde øje med i forhold til udfordringer med at sikre sammenhæng og faglig bredde i faget, hvis det ikke læses i et samlet forløb, men bliver spredt ud på forskellige årgange og fordelt mellem forskellige undervisere.

Til spørgsmålet om anvendelse af AI har kun en enkelt censor svaret ja, og uddybet, at der var anvendt AI til at generere en litteraturliste, som overholdt APA, men der var ellers ingen spor af AI i opgaven. 9 svarer nej, og 14 har ikke svaret.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

De fremadrettede opmærksomhedspunkter gælder i forhold til de kommende prøver i *Livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet*:

I forhold til arbejdet med Livsoplysning under LU23 bliver det vigtigt at følge op på, hvordan der sikres sammenhæng og faglig bredde i faget og ved eksamen, især når det ikke læses i et samlet forløb, men bliver fordelt på forskellige årgange og undervisere.

Der er således grund til at holde øje med, hvordan fagets kompleksitet og den dynamiske integration mellem det religionsfaglige, det idéhistoriske og det medborgerskabsteoretiske (jf. formålet for faget) kommer til udtryk ved eksamen.

Evt. afviklede eksamener under ny bekendtgørelse/ LU23

De to eksamener i Livsoplysning under LU23 er indarbejdet i ovenstående.

MADKUNDSKAB

Merete Vial

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Fagets censorkorps består af 33 beskikkede censorer og har markant flere kvinder end mænd. Der er en lille overvægt af eksterne censorer.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	13 (39 %)
Med mindst en allokering	20 (61 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0		
1	5	7
2	4	1
3	1	1
Mere end 3	0	2

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	15 (45 %)
Eksterne censorer	18 (55 %)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	10 (48 %)
Eksterne censorer	11 (52 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	26 (79 %)
Mænd	7 (21 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	9	11	8	4	1	33
%	27 %	33 %	24 %	12 %	3%	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 37

Antal censorrapporter: 37

Besvarelsesprocent: 100 %

I perioden fra d. 1. september 2023 til d. 31. august 2024 har der været afholdt 37 eksamener i Madkundskab, heraf 7 syge-/reeksamener samt 1 kompetenceløftsprøve. Det er en stor forøgelse ift. sidste år, hvor der blev afholdt 24 prøver. Af de 37 prøver er 6 afholdt efter BEK. 374 – LU23.

Den kraftige forøgelse skyldes, at flere prøver blev splittet op for at få dem besat samt lidt flere syge-/reeksamener. Specielt sommerperioden har haft mange endagscensorater. Ud af 15 endagscensorater lå de 12 i sommerterminen. Igen i år faldt størstedelen af prøverne i de samme to uger i juni, hvilket også øgede behovet for opdeling af prøver, nogle få ad hoc allokering samt den lille del censur af interne censorer. Censorledelsen kunne ønske, at professionshøjskolerne i højere grad afstemmer eksamensdatoer.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Overordnet vurderer 95%, at eksamensformen lever op til bestemmelserne i studieordning og bekendtgørelse. Her svares 'i høj grad' og i 'meget høj grad'.

Én censor vurderer prøveforløb ift. de formelle rammer til i 'mindre grad' at leve op til bestemmelserne, hvilket begrundes med:

"Det er min vurdering, at de studerendes portfolio ikke understøtter fagets mål ....., og det er svært at gøre til en aktiv del af prøven."

Denne kommentar leder naturligt over i eksamensformen.

Eksamensformen

Næsten alle, ca. 95%, udtaler sig positivt om eksamensformen, hvilket udtalelser som disse viser:

"Meget alsidig prøveform, hvor både teori og praktiske færdigheder evalueres."

"Prøveformen understøtter i høj grad udprøvningen af de pågældende mål og indholdsområder"

Nogle censorer kommenterer eksamens forskellige elementer. Den skriftlige opgave får følgende få bemærkninger:

"Dog er den skriftlige opgave for lang"

"Det skriftlige prøveprodukt må formodes at kunne blive udfordret af AI i fremtiden."

Kommentarerne viser, at det skriftlige prøveprodukt måske ikke længere er en hensigtsmæssig måde at bedømme madkundskabsfaglige kompetencer.

Det praktiske element får et par kommentarer om tiden hertil. Det nævnes, at tiden til det praktiske element er en væsentlig faktor for at nå omkring håndværket med dertilknyttet viden:

"1 time til den praktiske prøve er minimum, hvis de studerende skal vise deres praktiske færdigheder og kompetencer"

"1 time til den praktiske prøve er en udfordring, hvis de studerende skal vise deres praktiske færdigheder og kompetencer".

Kommentarerne viser også, at der ikke er ens prøvebetingelser for at udfolde eget håndværk i tilknytning til den faglige viden.

En enkelt ekstern kommentar peger på, at der ikke alle steder er tydelighed om, hvad målet og indholdet i det praktiske element er:

"Det er min oplevelse at de studerende var lidt forvirrede over, hvad de skulle vise til den praktiske prøve."

Også i år har portfolio givet anledning til både positive og negative kommentarer:

"Super fin sammenhæng mellem de fire dele - og særligt portfolioen fik en god rolle, sammenlignet med andre eksamener jeg har været censor til"

"De studerende inddrog ikke deres portfolio under eksamen, så formålet med den var uklart".

Kommentarerne peger på, at der stadig er udfordringer med, hvordan den bliver en naturlig del af prøven. I en censorrapport fra en LU23-eksamen nævnes, at portfolio var mere integreret, hvilket opfattes som positivt.

En censorkommentarer siger meget sammenfattende om prøveformen: *"Prøvens bredde ift. prøveformer giver stor mulighed for at den studerende kan komme omkring alle kompetenceområder."*

Overordnet er der tilfredshed med eksamensformen.

Samarbejdet om eksamen

Der er stor tilfredshed med samarbejdet omkring prøverne, hele 73% vurderer samarbejdet som fortrinligt.

Der er generel ros til eksaminatorer og administration. Enkelte påpeger dog, at der fra *"uddannelsesstedet var en del fejl og mangler"* og *"lidt sparsomt med information fra administrationen – jeg måtte selv bede om timesats osv."*

Manglende informationer om honorering fremgår af et par censorrapporter:

"Jeg er usikker på, hvorledes jeg skal forholde mig til honorering. Det burde fremgå tydeligere".

En anden udfordring har været sen adgang til wISEflow: *"Jeg måtte have censorformanden i spil for at få adgang til prøverne efter gentagende henvendelser. Eller er resten forløbet fint".*

Faglig kvalitet

Faglig kvalitet omhandler både fagets vidensgrundlag samt fagligt niveau og indhold. Overordnet gælder det, at censorernes svar ift. faglig kvalitet viser tilfredshed med det faglige niveau, om end det er svingende.

Ca. 80% vurderer fagets vidensgrundlag og fagets faglige niveau og indhold som 'godt' eller 'fortrinligt', hvilket kommentarer som disse viser:

"Jeg fornemmer en god overensstemmelse mellem vidensgrundlag for prøven, som stemmer overens med fagets vidensgrundlag, og til tider også rækker ud over"

"Prøven afspejler højt undervisningsniveau".

Et par censorer nævner, at *"engagement"* og *"madkundskabsånd"* var til stede i eksamenssituationen.

De knap 20% af censorerne, som vurderer den faglige kvalitet til middel eller jævn, eksemplificerer i rapporterne forskellige oplevede mangler. Bemærkningerne kommer fra både interne og eksterne censorer:

"Der kan godt udvikles mere kritik af referencer og hvilket niveau de studerende refererer til..."

"Det fagdidaktiske vidensgrundlag kunne hos enkelte studerende være bredere."

"Vidensgrundlaget er tyndt på flere områder. Der henvises til internettet og ikke basislitteraturen."

"Flere af de studerende lavede de retter, de ville lave med eleverne, og der var ikke teknik nok i disse retter."

En ekstern censor efterlyser tydelig opgavebeskrivelse: "*Jeg savner læringsmål for prøven. Svært at bedømme en skriftlig opgave, når der ikke er formuleret en opgavebeskrivelse....*".

Dette udsagn kan indikere uens bedømmelse af de studerende, afhængigt af hvilke krav det enkelte uddannelsessted stiller til opgaven. Eksamen skulle helst afholdes på ens vilkår over hele landet jf. tidligere kommentar i beretning om forskellig tid til det praktiske. Der bør være gennemsigtighed ift. prøvens indhold, så eksterne censorer også har mulighed for at foretage en ensartet bedømmelse af de studerende.

Andre forhold

Af andre forhold kan nævnes AI, som spøges i kulissen. Tre censorer nævner brug af AI i det skriftlige prøveprodukt. To af censorerne var ikke i tvivl om brug af AI til opgaven, men kunne ikke bevise det:

"Censorformanden var meget hjælpsom, da jeg læste en opgave, jeg var sikker på, var skrevet af ChatGPT. Hun gav god vejledning til, hvordan jeg kunne håndtere denne sag."

"Der var i opgaven ikke redegjort for brug af AI. Derfor må brugen af AI iflg. retningslinjerne på uddannelsens website betragtes som forsøg på snyd. Mistanken blev vakt på s.I, da der blev anvendt en definition på kulturbegrebet, som faget ikke normalt anvender."

"kan have mistanke om at der var brugt AI - men det var ikke skrevet."

Citaterne understreger det skriftlige prøveprodukts svaghed, og man kan kun forvente flere af disse udsagn i det kommende år. Den igangværende prøverevision adresserer forhåbentlig dette.

Opmærksomhedspunkter

Opsamlende vil jeg trække følgende punkter fra beretningen frem:

- Samarbejdet med eksaminator og institutionerne har fået mange positive kommentarer. Det halter lidt enkelte steder ift. klar og tydelig information på censorsiderne.

- Den faglige kvalitet er vurderet højere i år end sidste år, da andelen, som vurderede kvaliteten til jævn er faldet fra ca. 15% til ca. 5 %. Forskellige mangler nævnes i afsnit om faglig kvalitet.
- Prøvens fire elementer betegnes som velegnede til at afdække kompetencemålene. Dog nævnes det skriftlige prøveprodukts udfordringer ift. AI. Der er udtrykt et ønske om tydeligere formuleret opgavebeskrivelse og tilstrækkelig tid til det praktiske arbejde.

Ud fra censorrapporterne bør den igangværende prøverevision have opmærksomhed på det skriftlige prøveprodukt ift. AI, den nuværendes prøves alsidighed og styrke til at udprøve målene for faget, tydeligt beskrive krav til eksamen samt tilstrækkelig og ens tidsramme omkring det praktiske arbejde i faglokalet.

MATEMATIK

Kaj Østergaard

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset består af 83 censorer, der blev beskikket i efteråret 2021. Der er fortsat den samme fordeling af kvinder og mænd og interne og eksterne, men aldersfordelingen rykker sig lidt opad i tabellen, da vi alle er blevet et år ældre.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	45 (54 %)
Eksterne censorer	38 (46 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	49 (59 %)
Mænd	34 (41 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	9	17	30	20	7	83
%	11 %	21 %	36 %	24 %	8 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Der er afholdt 82 eksamener i perioden, og der er indsendt 74 censorrapporter, heraf 48 for LU13 og 26 for LU23. Besvarelsesprocenten er i år på 90%, hvilket er lidt lavere end tidligere, men stadig flot. Tak for det. Censorrapporterne er et væsentligt element i evalueringen af læreruddannelsen, som er ekstra vigtig i forbindelse med implementeringen af LU23 de næste år.

Censorrapporterne fra de 48 prøver i LU13 behandler både den skriftlige og den mundtlige delprøve, da der gives en samlet karakter, hvorimod censorrapporterne fra de 26 eksamener i LU23 behandler 13 skriftlige og 13 mundtlige eksamener med særskilte karakterer. Eksamenerne i LU23 blev alle afholdt på UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole og VIA University College.

Forholdet mellem interne og eksterne censorer

I gennem nogle år har censorledelsen haft fokus på forholdet mellem interne og eksterne censorer, da de interne censorer ikke lader sig allokere lige så ofte som de eksterne. Det er et problem, fordi underviserne i læreruddannelsen dermed går glip af en vigtig kilde til gensidig erfaringsudveksling og inspiration.

Antal allokeringer for interne og eksterne censorer i eksamensperioden:

Antal allokeringer	Interne censorer	Eksterne censorer
0	30	19
1	8	4
2	3	6
3	0	4
Mere end 3	2	5

I år er kun 29% af de interne censorer blevet allokeret. Det er en tilbagegang i forhold til sidste år, hvor andelen var 38%, og klart mindre end de eksterne censorer, hvor 50% er blevet allokeret. Der er altså ikke noget, der tyder på, at denne tendens er ændret, selv om både censorledelsen og Læreruddannelsens Ledernetværk (LLN) har haft fokus på det de seneste år. Censorledelsen vil følge udviklingen de kommende år og komme med forslag til nye tiltag, der kan få flere interne censorer til at tage imod allokeringer.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

I 73 af de 74 censorrapporter (96%) vurderer censorerne, at eksamensforløbene 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' lever op til de formelle rammer. Kun én vurderer 'i mindre grad'.

Mange censorer skriver, at eksamenerne lever fuldt op til alle bestemmelser og regler.

Eksamensformen

Den mundtlige eksamen i LU23 ligner i høj grad den, vi kender fra LU13. Den skriftlige eksamen i LU23 er en ugeeksamen, hvor de studerende trækker et matematisk fag-

område, der indgår i folkeskolens matematikundervisning. I LU13 er det en 6 timers prøve med et opgavesæt med både matematikfaglige og fagdidaktiske elementer.

Der er stor forskel på, i hvor høj grad censorerne vurderer, at eksamensformerne i LU13 og LU23 understøtter udprøvningen af henholdsvis kompetencemålene (LU13) og mål og indholdsområder (LU23).

98% af censorerne ved prøverne i LU13 vurderer, at prøveformen understøtter udprøvningen af kompetencemålene 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' og 2% vurderer 'i mindre grad'.

Mange censorer ved prøverne i LU13 giver specielt udtryk for, at de to delprøver tilsammen giver god mulighed for at udprøve kompetencemålene.

Både for LU13 og LU23 er der specielt stor tilfredshed med den mundtlige eksamen. Ved den mundtlige eksamen i LU23 vurderer samtlige censorer, at eksamen 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' understøtter udprøvningen af mål og indholdsområder.

Mange skriver positive kommentarer, fx skriver en censor ved LU23: "*Den mundtlige prøveform fungerer rigtig godt til at afdække de relevante mål og indholdsområder. 3 timers procesprøve er velfungerende til individuelt at bedømme de studerende i gruppe.*"

I modsætning til de øvrige eksamener vurderer 39% af censorerne ved den skriftlige eksamen i LU23, at eksamen 'i mindre grad' eller 'slet ikke' understøtter udprøvningen af mål og indholdsområder, og 62% vurderer 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'. Nogle censorer har positive kommentarer, men der er også en række kritiske kommentarer om den skriftlige eksamen i LU23, specielt er flere censorer skeptiske i forhold til, at eksamen er en ugeeksamen, fx:

"Jeg er skeptisk overfor, hvor reliabel og valid ugeprøven er. Der er alt for store muligheder for brug af AI. Desuden favoriseres de studerende, der har et stort netværk og som kan få hjælp. Man kan også stille spørgsmål om det er en vigtig kvalitet som kommende matematiklærer at kunne skrive 10 sider med primært didaktiske overvejelser."

"En skriftlig prøve ville som sådan sagtens kunne understøtte udprøvningen af mål og indsatsområder, men ikke hvis formen er en hjemmeprøve på en uge."

"Meget svært at vurdere den skriftlige prøve særskilt i dette format. Det er svært at forestille sig studerende, som kan dumpe på denne eksamensform, da alle studerende, vil kunne finde en undervisningsaktivitet, slå op i FFM og ellers vælge en matematikdidaktisk teori, som de kan sige lidt om."

Samarbejdet om eksamen

Også samarbejdet med eksaminator, uddannelsesadministration, censorledelse og censorsekretariatet vurderer censorerne meget positivt. 96% svarer 'fortrinlig' eller 'godt', 3% 'middel' og 1% 'ikke tilfredsstillende'.

Der er rigtig mange positive kommentarer fra censorer, specielt nævner mange, at samarbejdet med eksaminator har været rigtig godt.

Faglig kvalitet

Både i forhold til fagets vidensgrundlag og fagets faglige niveau og indhold vurderer 92% af censorerne den faglige kvalitet af eksamen til 'god' eller 'fortrinlig'. 7% vurderer 'middel' og 1% 'jævn'.

Langt de fleste kommentarer fra censorerne er også positive, fx:

"De studerende er bredt funderet, både teoretisk og fagfagligt. Undervisningen har givet de studerende et godt grundlag til at virke som matematiklærere."

"Prøven afspejlede, at de studerende har haft mulighed for at erhverve høj professionsrettet faglighed."

Der er dog også enkelte mere kritiske kommentarer, blandt andet nogle få om de studerendes matematikfaglige kompetencer, fx:

"De studerende mangler beherskelse af algebra og CAS."

AI (Artificial Intelligence)

I år blev censorerne spurgt, om de er stødt på AI i forbindelsen med eksamen. 27% svarede 'ja', 62% svarede 'nej', og 11% svarede ikke. Kun én censor svarede, at anvendelsen af AI har givet udfordringer i forhold til bedømmelsen.

Flere censorer skriver, at nogle studerende har brugt AI i deres besvarelse med angivelse af kilde, og at det ikke har givet anledning til problemer.

Nogle censorer skriver, at de ikke har haft mistanke, men de af gode grunde ikke kan

vide, om de studerende har brugt AI.

Ved nogle professionshøjskoler har de studerende skulle forholde sig til brugen af AI ved en problemløsning i en af opgaverne i den skriftlige prøve i LU13. Det samme har været tilfældet ved nogle mundtlige eksamener. I disse situationer skriver censorerne, at AI har indgået på en konstruktiv måde.

Specielt ved den skriftlige ugeeksamen i LU23 er der mange kritiske kommentarer om brugen af AI. Censorerne skriver, at alle forudsætninger for at bruge AI har været til stede, men at de ikke kan vide, i hvor høj grad det bliver brugt, fx:

"Det er uklart. Men selve opgaven kan i princippet meget let skives hjemme i løbet af skrive-ugen med brug af AI uden det er angivet."

"Jeg kan ikke sige, at der er brugt AI, men alle forudsætninger har været til stede."

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Den skriftlige eksamen I LU23 er det altoverskyggende opmærksomhedspunkt i forhold til LU23. Der er allerede igangsat et arbejde med henblik på en ny skriftlig eksamensform, som skal implementeres i 2025/26. Det er selvfølgelig vigtigt at bruge alle erfaringer fra LU13 og de første to år med LU23 i udviklingen af den nye eksamensform.

MUSIK

Christian Vardinghus-Nielsen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Grundlaget for beretningen er 14 censorrapporter fra 16 kompetencemålsprøver i undervisningsfaget musik. Censorberetningen dækker over perioden fra d. 1. september 2023 til d. 31. august 2024

Der er 46 beskikkede censorer i undervisningsfaget musik fordelt på 21 interne og 25 eksterne censorer. De 16 eksamener i faget er dækket af 12 censorer, hvilket betyder at 74% af fagets censorkorps ikke har været allokeringet i indeværende år. Der har været interne censorer ved ni af eksamenerne og eksterne censorer ved de resterende syv eksamener. Det giver en procentfordeling på hhv. 56% for interne censorer og 44% for eksterne censorer. Det kan konstateres, at der for andet år i træk er en overvægt af interne censorer. Hvad dette skyldes er uvist. Den procentvise fordeling af antal af beskikkede eksterne censorer og interne censorer er den samme som i sidste periode. Der er cirka lige mange kvinder (48%) og mænd (52%) i korpset.

Beskikkede censorer: 46

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	34 (74 %)
Med mindst en allokering	12 (26 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	14	20
1	3	4
2	2	
3		1

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	21 (46 %)
Eksterne censorer	25 (54 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	22 (48 %)
Mænd	24 (52 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	3	10	10	19	4	46
%	7 %	22 %	22 %	41 %	9 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksaminer: 16

Antal censorrapporter: 14

Besvarelsesprocent: 88 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	7 (58 %)
Eksterne censorer	5 (42 %)

Statistik på årets eksamener i undervisningsfaget

Der har været 16 eksaminer med 128 dimittender i undervisningsfaget musik (der mangler oplysninger fra en enkelt eksamen, så tallet er reelt lidt højere). Vi konstaterer desværre i år et fald af dimittender med musik, da der sidste år (2023) blev uddannet 148 lærere med musik. De sidste års statistik ser således ud: 2015 -205, 2016 – 176, 2017 – 152, 2018 – 125, 2019 – 141, 2020 – 141, 2022 – 133, 2023-148 dimittender. Sammenholder man disse tal med efterspørgslen på nyuddannede musikundervisere i folkeskolen, kan man lige som det foregående år konstatere, at der er et problem, idet der ikke bliver uddannet tilstrækkeligt mange til at dække behovet (jf. rapport "Musikfaget i undervisning og uddannelse", 2020, s.20). Flere professionshøjskoler taler til stadighed om manglende rekruttering til faget (jf. rapport "Musikfaget i undervisning og uddannelse", 2020, s.159).

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Der er afleveret 14 censorrapporter ud af 16 mulige, så det må siges at være tilfredsstillende, selvom vi naturligvis gerne vil have svar fra alle censorerne. I år har censorerne været sparsomme med kommentarer, hvilket kan skyldes, at den afgående kompetencemålsprøve kun eksisterer et par år mere. Der er en udbredt tilfredshed hos censorerne omkring de formelle rammer og eksamensformen. De fleste kommentarer til, om eksamensforløbet lever op til bestemmelserne i studieordningen, lyder som følger: "I meget høj grad."

Eksamensformen

Der er en udbredt tilfredshed hos censorerne omkring eksamensformen på de forskellige professionshøjskoler. Enkelte kommentarer til eksamensformen:

"Måden de studerende går til musikeksamen på - med udgangspunkt i og vurdering af x antal discipliner - udgør en opfyldelse af bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelsen."

"Der er i eksamensformen et ret ensidigt fokus på musikledelse i den praktiske del, hvormed både musikforståelse og musikalsk skaben ikke får nogen vægtlægning."

Samarbejdet om eksamen

Der er overvejende positive tilkendegivelser i forhold til samarbejdet med eksaminator, administration og professionshøjskolerne i det hele taget. Ordet fortrinligt er vurderingen i de fleste rapporter. En enkelt mere uddybende kommentar:

"Der har været klar kommunikation fra studieadministrationen med gode informative dokumenter. I forhold til selve eksaminationen har der været overordentlig god kommunikation og tæt kontakt omkring eksamensplan, forventningsafstemning, ændringer i planer m.m."

Faglig kvalitet

Vurdering af niveauet, skriftligt såvel som mundtligt, form såvel som indhold. De fleste benytter ordene: 'god' og 'fortrinlig'. Et par lidt mere uddybende kommentarer:

"Generelt var der mange gode præstationer blandt de studerende - både indenfor de praktiske færdigheder og på det didaktiske plan. Men flere ressourcer til de praktiske discipliner vil kvalificere de studerendes håndværksmæssige niveau yderligere."

"Eksamensforløbet har fungeret rigtigt fint, således at den studerende får vist hvilke musikfaglige kompetencer de har tilegnet sig. Skriftlig og mundtlig del kredser omkring gode didaktiske emner ude i skolemiljøet, men ind imellem kan man her savne flere demonstrationer af, hvorledes undervisning planlægges over større forløb og ud fra undervisningsdifferentiering."

Evt. andre forhold

Kommentarer fra 2 censorer:

"Men flere ressourcer til de praktiske discipliner vil kvalificere de studerendes håndværksmæssige niveau yderligere."

"Professionshøjskolerne tildeler meget forskellige ressourcer til at kvalificere de studerendes håndværksmæssige niveau i klaver og sang, hvilket giver A- og B-uddannelser. Det er uheldigt da de studerende får vidt forskellige muligheder for at udvikle musiklærerfærdigheder under uddannelsesforløbet."

NATUR/TEKNOLOGI

Jens Jakob Ellebæk

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPSET

Censorkorpset i natur/teknologi (NT) består af 58 censorer, hvor der er ca. 57% interne og 43% eksterne. Her er 62% mænd og 38% kvinder. Det bør fortsat være et fokus at få en mere ligelig fordeling af kønnene i censorkorpset.

Det er samtidigt bemærkelsesværdigt, at ca. 90% af censorerne i korpset er over 50 år. Tallet er naturligvis stigende gennem beskikkelsesperioden, og angiver ikke i sig selv noget om kvaliteten af censur. Der bør være fortsat opmærksomhed på at få yngre censorer ind i korpset med henblik på en mere ligelig aldersfordeling, og gennem denne vej forsøge at fremtidssikre korpset.

I lighed med tidligere år allokeres interne censorer ikke i det omfang som deres fordeling i korpset tilsiger. Således har eksterne i år taget ca. 65% af eksamenerne, mens interne kun har taget ca. 35%. Dette svarer ikke til fordelingen i censorkorpset, ligesom vi har set det de seneste år.

Beskikkede censorer: 58

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	39 (67 %)
Med mindst en allokering	19 (33 %)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	33 (57 %)
Eksterne censorer	25 (43 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	22 (38 %)
Mænd	36 (62 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	4	22	20	10	58
%	3 %	7 %	38 %	35 %	17 %	100 %

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 22

Antal censorrapporter: 20

Besvarelsesprocent: 90 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	7 (35 %)
Eksterne censorer	13 (65 %)

Der har været 22 eksamener og 192 studerende til eksamen i faget i denne periode. Det er stort set det samme som sidste år (2022-23), hvor 195 studerende var til eksamen i N/T. Antallet af studerende til eksamen i N/T under LU13 har i seneste periode været: 195 i 2022-23, 163 i 2021-22, 254 i 2020-21, 198 i 2019-2020, og 205 i 2018-2019. Ser man igennem denne talrække kunne der tegne sig et billede af et forholdsvis stabilt niveau af eksamener i N/T i LU13 som ligger lidt under 200 stud./år, på trods af den vigende søgning til læreruddannelsen gennem en årrække. Antallet er dog stadig meget færre end i perioden under de to seneste bekendtgørelser for læreruddannelsen (LU07 og LU98 på ca. 350-600 studerende/år).

Karakterfordelingen har i lighed med de seneste år ikke været mulig at tilgå i perioden, da fejlene med karakteropgørelserne ikke er blevet udbedret endnu. Det har således ikke været muligt at tilgå karakterfordeling siden 2020. Fra et censorleder-perspektiv virker det uforståeligt, at professionshøjskolerne ikke har større interesse i at få dette udbedret, end det tilsyneladende er tilfældet.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Censorrapporterne giver udtryk for en udpræget tilfredshed med eksamensforløbet. Censorerne angiver alle at forløbet enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' lever op til betingelser og formelle rammer i bekendtgørelser mv. Også de fleste kvalitative vurderinger er positive, hvor kun en enkelt censor angiver bekymring ift. det eneste gennemførte prøveforløb i LU23 med studerende i et netbaseret studie på PH Absalon.

Denne censor angiver bl.a.: *"Prøveforløbet var fint men det skinnede igennem at de studerende manglede praksiserfaringer enten afprøvet i praktik eller gennemgået på Campus med udstyr."*

Bekymringen går således på de praktisk eksperimentelle færdigheder, som for denne gruppe af studerende menes at være begrænsede. Samtidigt mener samme censor dog i samme rapport, at: *"vidensgrundlag, niveau og indhold til fulde lever op til de formelle krav."*

Fra et censorledelsesperspektiv giver dette således anledning til en opmærksomhed på, hvorvidt de formelle beskrivelser og muligheder for at udprøve praktiske eksperimentelle færdigheder er tilstrækkelige i bekendtgørelser og studieordninger ift. LU13 og fremadrettet ift. LU23.

Eksamensformen

På samme måde som eksamensforløbet vurderes eksamensformen meget positivt af censorerne, der enten svarer 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' på spørgsmålet om, hvorvidt eksamensformen understøtter udprøvningen af kompetenceområder – eller ved LU23; de pågældende mål og indholdsområder - fra bekendtgørelser og studieordninger. Ligeledes er de kvalitative uddybninger fra censorerne udpræget positive, hvor flere - ligesom denne censor – mener, at: *"Prøveformen giver rig mulighed for at komme omkring relevante mål og indholdsområder."*

Omvendt, er der også mange steder i censorrapporterne vurderinger som peger i retningen af eksamensformens begrænsede – og formelt indlejrede - mulighed for at udprøve de mere naturfaglige dele af de studerendes kompetencer.

Her skriver en censor: *"Det er svært at prøve den fag-faglige viden ud fra denne prøve."*

Set fra et censorledelsesperspektiv er dette et interessant udsagn, da det både angiver udprøvning af de studerendes naturfaglige kompetencer som muligt - men samtidigt også 'svært'.

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet mellem de forskellige aktører i forbindelse med afvikling af prøverne beskrives af censorerne som enten 'Godt' eller 'Fortrinligt'. Det er dog værd at huske på, at der under sådanne overordnede vurderinger sagtens kan skjule sig andre forhold, da ikke alle samarbejdsforhold formentlig vurderes lige gode, og at der nok oftest er tale om en slags 'gennemsnitsvurdering', som også de metodiske bemærkninger i indledningen påpeger. Her er de fleste kvalitative vurderinger fra censorerne dog også positive. Men enkelte censorer angiver udfordringer med enten at finde afregningskemaer, der ikke som anbefalet er blevet lagt op på WISEflow (UC SYD), eller at der ikke har været muligt at tilgå 'fornuftig forplejning' gennem eksaminationsdagen (KP).

Faglig kvalitet

I lighed med de seneste år er der noget mere spredning ift. censorernes vurdering af uddannelsens faglige kvalitet. Her angiver censorerne mest uddannelsens faglige kvalitet som 'Fortrinlig' eller 'God', men både vurderingen 'Middel' og sågar 'Jævn' bliver af få censorer anvendt i denne forbindelse. Ved et mere dybtgående blik repræsenteret af censorernes kvalitative vurderinger viser der sig ligeledes et sammensat billede, hvor nogle angiver, at: *"Uddannelsens vidensgrundlag samt niveau og indhold lever til fulde op til de formelle krav."*

Andre angiver mangler i de studerendes muligheder for at demonstrere deres naturfaglige kompetencer.

Her skriver en censor: *"Jeg mangler at de demonstrerer deres faglige kunnen og viden - simpelthen. Det bliver meget fagdidaktisk."*

En anden censor har en lignende vurdering: *"Ingen tvivl om at fagets faglige niveau gennem årene er dalet - den brede naturfaglige fagfaglige viden er ikke så stor og bred som det kunne være ønskeligt."*

En tredje censor skriver noget lignende, og problematiserer retningen faget har bevæget sig i gennem LU13, hvor de fagdidaktiske – og sågar almenpædagogiske – sider af undervisningsfaget er kommet til at fylde for meget på bekostning af fagets naturfaglige dele.

Denne censor skriver bl.a.: *[...] Imidlertid synes jeg, at der i de senere år er opstået en stadig mere iøjnefaldende tendens til, at de skriftlige besvarelser er fuldt ud koncentreret om de didaktiske og fagpædagogiske dele af eksamensspørgsmålet, mens den fagfaglige del helt mangler i de skriftlige produkter. Som minimum burde der være en vis fagfaglig substans eller dagsorden, så man ved læsning af den skriftlige besvarelse får et klart billede af, at besvarelsen handler om linjefaget Natur/Teknologi og ikke en primært didaktisk eller UV-pædagogisk besvarelse. I de fleste tilfælde vil den mundtlige besvarelse ofte vise den studerendes viden om det fagfaglige element, men for at tydeliggøre linjefaget tror jeg, at et krav til en vis fagfaglighed i det skriftlige produkt ville være at anbefale. Jeg håber, at problematikken vil blive taget op ved lejlighed. Det kunne være i form af en gennemgang af nogle centrale fagfaglige teori afsnit eller en oversigt over, hvad eksaminanden ville belyse eller gennemgå under den mundtlige eksamination, så censor havde en belysning af eller forventning om gennemgang af mere fagfaglige emner.*

Ovenstående bekymring omkring undervisningsfagets naturfaglige dele er ikke ny, og har været angivet af censorerne – og gengivet i årsberetningen - i de seneste år. Der er dog flere censorer, som har udsagn omkring problemstillingen i indeværende beretningsår, så noget tyder på, at den er tiltaget yderligere. Fra et censorledelsesperspektiv er det ikke hensigtsmæssigt, at dele af de studerendes kompetencer ikke udprøves. Dette har dog nok af censorerne været betragtet som et vilkår under LU13, hvor det er endog meget svært for de studerende at demonstrere alle kompetenceområder på en 5 siders skriftlig opgave og efterfølgende mundtlig eksamination på 45 min. Inklusive votering. Men det er ligefrem bekymrende, hvis bestemte dele af de studerendes kompetencer (her de naturfaglige) ikke udprøves – eller er svære at udprøve - i nuværende prøveform.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

I lighed med de seneste år er det stadig en udfordring af få nok interne censorer allokeret, hvor de interne censorers andel af årets prøver ikke svarer til den fordeling de har i censorkorpset. Rapporten om interne censorer og varetagelsen af censur uddyber problematikken og giver et blik i de interne censorers udfordringer med at tage censur. Den kan tilgås [via dette link](#) eller på laerercensor.dk

Kun ca. hver tredje eksamination har i denne periode haft en intern censor. I censur året 2022-23 var det endda kun hver fjerde. Fra et censorledelsesperspektiv er det særdeles bekymrende, når interne ikke allokeres, og kvalitetssikringen mindskes som et resultat af, at gensidige erfaringsudvekslinger mellem censorer fra forskellige institutioner ikke finder sted. Bedre vilkår og muligheder for interne bør være et afgørende anliggende for beslutningstagere at sætte fokus på.

Desuden har der i år i censorrapporterne været flere kommentarer omkring at "*... fagets faglige niveau gennem årene er dalet...*", og at det er "*...svært at prøve den fag-faglige viden ud fra denne prøve...*". Der er således igen i år et tema omkring de studerendes naturfaglige kompetencer, som vurderes svage, og at det er vanskeligt at udprøve dem i prøveformen for LU13. Om dette også gælder eksamensformen for LU23 har vi ikke tilstrækkelige data til at vurdere, men i lighed med temaet omkring 'de studerendes praktisk eksperimentelle færdigheder' bør dette også helt naturligt være et opmærksomhedspunkt i forhold til LU23.

PRAKTIK

Niels Tange

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Beskikkede censorer: 440

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	297 (68 %)
Med mindst en allokering	143 (33 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0		
1	31	57
2	4	25
3	2	14
Mere end 3	1	8

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	216 (49 %)
Eksterne censorer	224 (51 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	268 (61 %)
Mænd	172 (39 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	39	111	167	105	18	440
%	9 %	25 %	38 %	24 %	4 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 248

Antal censorrapporter: 238

Besvarelsesprocent: 96 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	38 (26 %)
Eksterne censorer	106 (74 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

På spørgsmålet: "I hvilket omfang lever eksamensforløbet op til de formelle rammer?" svarer censorerne på følgende måde:

Svar	Antal censorer	Procent
I mindre grad	5	2,0 %
I høj grad	117	47,4 %
I meget høj grad	119	48,2 %
Intet svar (*)	6	2,4 %
I alt	247	

Mange censorrapporter fremhæver, at de studerende er godt forberedte, har modtaget god vejledning, og at eksamenerne understøtter en kobling mellem teori og praksis. Flere censorer bemærker desuden, at de studerende i høj grad formår at forholde sig til kompetencemålene i deres eksaminationer. Nogle censorer bemærker også, at det er tydeligt, at studieordningen er blevet inddraget aktivt i undervisningen, og de studerende formår at anvende teoretiske begreber i deres praktiske fremlæggelser.

Der er dog også flere udfordringer, som censorerne bemærker. Et gennemgående tema er variationen i skole-eksaminatorernes deltagelse. I nogle tilfælde vurderes det, at eksaminator fra skolen ikke er tilstrækkeligt deltagende, hvilket kan påvirke kvaliteten af eksaminationen.

En censor skriver: "*De fleste af dem stillede ikke spørgsmål til de studerende under eksamen*".

Der nævnes derudover organisatoriske udfordringer, herunder forsinkelser i tidsplanen og manglende tydelighed omkring opgavernes formelle krav, som fx antal anslag i de skriftlige opgaver.

Eksamensformen

Her er censorerne blevet spurgt i hvilket omfang de vurderer, at eksamensformen understøtter udprøvningen af fagets mål og indholdsområder og deres svar fordeler sig således:

Svar	Antal censorer	Procent
I mindre grad	12	4,9 %
I høj grad	122	49,4 %
I meget høj grad	107	43,3 %
Intet svar (*)	6	2,4 %
I alt	247	

Censorerne vurderer generelt, at eksamensformen på læreruddannelsen understøtter målene og indholdsområderne godt, især fordi der er tale om en kombination af skriftlig opgave og mundtlig eksamen. Kombinationen giver de studerende mulighed for både at vise deres teoretiske forståelse og refleksioner over praksis.

En censor fremhæver således, at: "*prøveformen understøtter på alle måder området praktik*".

På den anden side nævner flere, at den korte eksaminationstid gør det svært at dække alle kompetenceområder på en tilfredsstillende måde.

En censor bemærker, at det er: "svært at nå 'omkring' på ca. 23 min.", hvilket kan begrænse en mere fyldestgørende vurdering af de studerendes præstationer. Der er også eksempler på uenigheder omkring vægtningen mellem den mundtlige og skriftlige del, hvilket skaber forvirring. En censor nævner, at der var: "uenigheder med eksaminator og censor, og så hos nogle af de studerende om bedømmelsesgrundlaget". Dette kan tyde på, at prøveformen måske kunne blive mere tydelig i forhold til, hvordan vægtningen af de forskellige elementer skal foretages.

Samarbejdet om eksamen

Censorerne er ligeledes blevet spurgt hvordan de vurderer samarbejdet mellem studerende/ eksaminator /censor /administration/ censorledelse og sekretariat. Her svarer de således:

Svar	Antal censorer	Procent
Ikke tilfredsstillende	3	1,2 %
Jævnt	7	2,8 %
Middel	12	4,9 %
Godt	64	25,9 %
Fortrinligt	155	62,8 %
Intet svar (*)	6	2,4 %
I alt	247	

Censorerne beskriver generelt samarbejdet mellem de studerende, eksaminatorerne og administrationen som positivt og velfungerende. Mange fremhæver, at samarbejdet forløb uden problemer, og at der er en god kommunikation mellem alle parter.

Dog peger flere censorer på enkelte udfordringer. Nogle oplever problemer med manglende eller forsinket information, især fra uddannelsesadministrationen. En censor nævner rod i allokeringen af censorer og bemærker: "Jeg blev allokert til 6 opgaver, endte med at læse 11".

Derudover er der nogle censorer, der påpeger, at der kan være uenighed om bedømmelser, især når praktislærerne også er involveret.

En censor bemærker, at: "praktislærerne har svært ved at bedømme ud fra opgave og mundtlig prøve, da de er vant til at vurdere ud fra praktikken".

Faglig kvalitet

Her er censorerne blevet bedt om at forholde sig til to spørgsmål. Det første er hvordan de vurderer den faglige kvalitet i forhold til fagets vidensgrundlag og det andet er hvordan de oplever fagets faglige niveau. Svarene på de to spørgsmål fordeler sig i nævnt rækkefølge således:

Svar	Antal censorer	Procent	Svar	Antal censorer	Procent
Ikke tilfredsstillende	1	0,4 %	Jævn	15	6,1 %
Jævn	12	4,9 %	Middel	23	9,3 %
Middel	29	11,7 %	God	137	55,5 %
God	130	52,6 %	Fortrinlig	66	26,7 %
Fortrinlig	69	27,9 %	Intet svar (*)	6	2,4 %
Intet svar (*)	6	2,4 %	I alt	247	
I alt	247				

Censorernes vurdering af fagets faglige niveau varierer, men der er generelt en opfattelse af, at niveauet er passende. Mange fremhæver, at de studerende viser en god forståelse af relevante teorier og praksis, som det ses i kommentarer som: "Fagområdets faglige niveau og indhold var godt" og "Jeg oplevede generelt et højt fagligt niveau i forbindelse med de berørte problemstillinger og de studerendes overvejelser".

Dog påpeger flere censorer, at der er betydelige udsving i de studerendes præstationer. For eksempel nævner en censor, at "Der var stor forskel på den faglige kvalitet og vurdering af denne".

Flere fremhæver også, at nogle studerende har svært ved at inddrage relevant teori i deres analyser, hvilket skaber en ubalance mellem den teoretiske og praktiske dimension.

Flere censorer fremhæver, at der er betydelige forskelle i det faglige niveau blandt de studerende.

For eksempel bemærkes det, at *"Der kunne ønskes en større opmærksomhed på, at de studerende har et større teoretisk fundament at trække på"*, og *"Det faglige niveau var meget svingende"*.

Der er også bekymringer omkring det didaktiske område, hvor flere censorer nævner, at det er underbelyst i flere studerendes præstationer. Dette afspejles i kommentarer som: *"Kun få studerende var fortrolige med didaktisk analyse og undervisningsplanlægning"*.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Fra årets censorrapporter vil jeg fremhæve et tema som vigtigt i forhold til LU23. Dette vedrører praktislærernes kompetencer i forhold til at deltage som eksaminator ved eksamen. Censorerne påpeger tydeligt i årets rapporter, såvel som rapporterne gennem de sidste år, at praktislærerne ofte er passive ved eksamenerne og eksempelvis medtager praktikperioden som grundlag for bedømmelsen af eksamen. Dette viser et tydeligt behov for mere og bedre uddannelse og kompetenceudvikling hos praktislærerne.

Såfremt praktislærerne skal deltage ved 1. årsprøven og professionsprøven i LU23 er det altså afgørende at tilvejebringe en sådan videreuddannelse af praktislærerne.

PÆDAGOGIK OG ALMEN DIDAKTIK

Benedikte Vilslev Petersen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset for pædagogik og almen didaktik består af 177 beskikkede censorer. Fordelingen af interne og eksterne censorer, køns- og aldersfordeling samt antal allokeringer i løbet af studieåret ser ud som vist nedenfor. Oversigten vedr. antal allokeringer af interne og eksterne censorer er baseret på censorrapporterne og ikke antal eksamener, hvorfor det samlede tal her er 10 og ikke 14:

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	163 (92 %)		
Med mindst en allokering	14 (8 %)		
	Interne censorer	Eksterne censorer	I alt
1	1	8	9
3	1		1
I alt	2	8	10

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	89 (50 %)
Eksterne censorer	88 (50 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	109 (62 %)
Mænd	68 (39 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	25	51	42	43	16	177
%	14 %	29 %	24 %	24 %	9%	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Faget er oprettet i forbindelse med den nye læreruddannelsesbekendtgørelse LU23 og datagrundlaget er baseret på de første eksamener i faget. Der har i alt været 17 eksamener og der er indkommet 14 censorrapporter, hvilket betyder en rapportbesvarelse på 82,4%.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	3 (21 %)
Eksterne censorer	11 (79 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Samlet set vurderer 94% af censorerne, at der i høj grad (69%) og i meget høj grad (25%) har været overensstemmelse mellem eksamensforløbet og de formelle bestemmelser. Således er "alt godt" en gennemgående replik i kommentarfeltet.

Enkelte censorer har dog manglet væsentlige formelle dokumenter i WISEflow og oplevet usikkerhed i forhold til hvilken studieordning, der var gældende. Censorerne måtte i disse tre tilfælde forlade sig på den pågældende eksaminators oplysninger og fortolkning af dokumenterne. Faget og eksamen er som sagt ny for alle parter, men desto mere afgørende for de studerendes retssikkerhed er det, at alle de rette informationer om eksamen kan tilgås af censor.

"Jeg oplevede usikkerhed i forhold til hvad der var gældende studieordning fra underviser til underviser (de opererede med to forskellige udgaver). Jeg måtte stole på dem fra uge til uge, da der ikke var lagt fyldestgørende materiale på Wiseflow"

"Kunne ikke finde den lokale studieordning - tror ikke den er på plads."

Eksamensformen

Vurderingerne af eksamensformen (som dog i skrivende stund er under væsentlig forandring) er positive, i alt svarer 81% censorerne 'i høj grad' (50%) og 'i meget høj grad' (31%).

En censor skriver: "Prøveforløbet giver god mulighed for at de studerende kan arbejde teoretisk med pædagogiske og almen didaktiske problemstillinger til deres professionsudvikling."

13% af censorerne vurderer 'i mindre grad'. De kritiske vurderinger vedrører fravigelse af eksamensformens krav om empiri/ integration af praktik, manglende bredde som følge af lodtrækningselementet, uklar eksamensbeskrivelse og reduceret skriftlig opgave. Disse temaer findes også i blandt de ellers positive censorer i det uddybende kommentarfelt. (Flere citater end vanligt er medtaget nedenfor, idet en nye eksamensbeskrivelser er på vej):

"Relationen til skolens praksis bliver dog mere hypotetisk, da der ikke er krav om cases eller undervisningsforløb som teorien kan kobles med. Handleperspektiverne bliver derfor mere løst bundet til praksis end ved den tidligere PL prøve."

"Dog undrer jeg mig over at der i studieordningen ikke er lagt op til at de studerende som ikke har adgang til praksis (meritter som ikke er ansat i praksis eller har adgang til praktik) skal opsøge det - krav om praktik."

"Prøveformen ... virker ikke dækkende for at kunne få bred indsigt i de studerendes teoretiske og praktiske viden, erfaringer, refleksioner og udviklingsperspektiver. Lodtrækning af én problemstilling ud af fire problemstillinger, efterfølgende opgaveskrivning på kun 10 sider samt 30 minutters samlet mundtlig eksamination, giver kun de studerende mulighed for at demonstrere smal indsigt i fagets mål og indholdsområder."

"10 siders opgaver bliver meget summariske og med 30 minutters mdl. prøve inkl. votering når man hverken rundt i alle aspekter eller at dykke ned i en dybere forståelse af de præsenterede teorier. Det bliver meget "one-liners", som fremstår som postulater."

"... uklart, hvad der menes med, at "handleperspektiverne begrundes med afsæt i teori, forskning og erfaringer" - at begrunde med teori og forskning giver mening og understøtter det akademiske niveau, men hvad der menes med "erfaringer" bør konkretiseres."

"ikke tydeligt, om opgaven skal indeholde empirisk materiale, hvilket ville komme den studerende til gavn, hvis de skulle analysere egen praksis/egen empiri med udvalgt teori og dertil diskutere og vurdere ift. konkrete udviklings- og handleperspektiver."

"Prøvebeskrivelsen for den skriftlige opgave er ukonkret og kan skabe forvirring for de studerende. Formuleringen 'Analysen tager udgangspunkt i pædagogiske og didaktiske dilemmaer og paradokser, (...)' kunne konkretiseres og tydeliggøres f.eks. således: 'Analysen skal udforske de komplekse og modsatrettede forhold, der præger de pædagogiske og didaktiske valg og principper for undervisning, samt hvordan disse forhold påvirker eleveres dannelse'. Yderligere står det ikke tydeligt, om opgaven skal indeholde empirisk materiale, hvilket ville komme den studerende til gavn, hvis de skulle analysere egen praksis/egen empiri med udvalgt teori og dertil diskutere og vurdere ift. konkrete udviklings- og handleperspektiver."

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet om eksamenerne har ifølge censorerne været velfungerende: 'fortrinligt' (63%) og 'godt' (31%) – i alt 94%. Kun få censorer har været utilfredse med de tidligere omtalte manglende dokumenter i WISEflow, men også ændringer i allokeringsoplysningerne fx færre studerende end i allokeringsmailen opleves problematisk:

"Fint samarbejde med eksaminator. God kontakt inden og under eksaminationen. Oplysninger ang. prøven var mangelfuld på Wiseflow, men eksaminator sendte studieordning, bekendtgørelser mm."

"Dog er det fortsat min opfattelse, at når allokeringsrammerne løbende ændres bør censor have kompensation. Det er ikke den prøve man oprindeligt accepterede man konfronteres med."

Faglig kvalitet

Vurderinger af spørgsmålet om uddannelsens faglige kvalitet i forhold til vidensgrundlaget besvares af 56% af censorerne som værende 'god' og 25% svarer 'fortrinligt' – i alt 81%.

13% mener kvaliteten i vidensgrundlaget er 'ikke tilfredsstillende'. I og med netop styrket faglig kvalitet er en væsentlig intention bag den reviderede læreruddannelsesbekendtgørelse, skulle dette gerne ændre sig på sigt. De kritiske stemmer handler om de studerendes skriftlige og analytiske færdigheder samt integration af praktik:

"Dog er flere studerende udfordrede på den skriftlige del. De har svært ved at skabe sammenhængende projekter. I flere projekter opleves der lav grad af sammenhæng mellem teori og analyse. Der inddrages for mange teorier som peger i forskellige retninger."

"Dog mangler enkelte studerende kobling til praksis, da de ikke selv har erfaringer/der ikke er krav om praktikforløb."

Vurderinger af den faglige kvalitet i forhold til niveau og indhold er stort set identiske: 81% svarer enten 'god' (63%) eller 'fortrinligt' (19 %).

En censor skriver: *"Også indholdsmæssigt forekom eksamen mig at afspejle et solidt fagligt niveau og indhold."*

12% er mere kritiske: 6% vurderer det faglige niveau og indhold som 'middel' og 6% som 'ikke tilfredsstillende'. Begrundelserne refererer naturligt til, at der er forskel på de studerende, men peger også på sammensatte eksamenskrav, der kan medvirke til, at de studerende ikke får sig positioneret optimalt – og kritikken vedrører således også eksamensformen.

En censor skriver: *"Der ses en stor forskel i kompleksiteten i de problemstillinger de studerende beskæftiger sig med. Nogle arbejder meget i dybden med pædagogiske paradokser, mens andre bevæger sig mere overfladisk ind i nogle pæd/did begreber og der fra begynder at analysere uden paradokser for øje. Indholdsmæssigt er der også stor forskel i kompleksiteten. Der er forskel på at arbejde med en problemstilling om bæredygtighed og etisk ansvar som led i kommende verdensborgerens universelle normdannelse i en globaliseret verden og en problemstilling om didaktisk organisering forhold i til gruppearbejde og dialogisk undervisning."*

Opmærksomhedspunkter

- Uddannelsesinstitutionerne må sikre klarhed og præcision i den kommende eksamensbeskrivelse.
- Uddannelsesinstitutionerne må sikre klarhed og præcision i studieordningernes institutionsdel.
- Uddannelsesinstitutionerne må sikre, at alle relevante oplysninger er tilgængelige for censorerne.
- Eksamensformen skal hænge sammen, så de studerende ikke sætter fokus på enten pædagogik eller almen didaktik, men har fokus på sammenhængen mellem de to videnskaber.
- Integrationen af 'erfaret' undervisning, må diskuteres og udmøntes i fælles gode beslutninger om, hvordan praktik kan integreres for alle studerende.

Evt. andre forhold

AI har i et enkelt tilfælde været inddraget: *"AI har været brugt tematisk af studerende i en opgave vedr. digital dannelse. Her er AI blevet brugt til udformningen af en undervisningsplan, der efterfølgende blev underlagt kritik af de studerende."*

PÆDAGOGIK OG LÆRERFAGLIGHED

Benedikte Vilslev Petersen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset for pædagogik og lærerfaglighed udgøres af 229 beskikkede censorer.

Fagområdet er knyttet til Lærerruddannelsesbekendtgørelsen af 2013. Bekendtgørelsesrevideringen i 2023 betyder, at pædagogik og lærerfaglighed gradvist er ved at blive udfaset til fordel for en anden opdeling af lærerens pædagogiske grundfaglighed. De 229 beskikkede censorer i pædagogik og lærerfaglighed er under den nye bekendtgørelse blevet delt i to censorkorps for hhv. fagene pædagogik og almen didaktik samt pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik.

Det samlede censorkorps for pædagogik og lærerfaglighed vil dog eksistere så længe der er studerende, der skal til eksamen under LU13-bekendtgørelsen.

Tabellen herunder viser, at 142 af censorerne i censorkorpset ikke har været allokeret til pædagogik og lærerfaglighed ved studieårets prøver (150 i alt). At flertallet ikke har været allokeret følger tendensen fra mere end et årti. Den umiddelbart følgende oversigt over, hvor mange allokeringer hhv. eksterne og interne censorer har haft, er baseret på de indleverede censorrappporter (146) og ikke det samlede antal eksamener.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	142 (62 %)
Med mindst en allokering	87 (38 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer	I alt
1	25	24	49
2	10	10	20
3		6	6
Mere end 3		8	6
I alt	35	48	83

Fordelingen af antal og andel interne og eksterne censorer i korpset, deres alder og kønsfordeling fremgår af nedenstående tre tabeller:

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	123 (54 %)
Eksterne censorer	106 (46 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	146 (64 %)
Mænd	83 (36 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	25	63	34	55	22	229
%	11 %	28 %	28 %	24 %	10 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Den følgende opsamling af forhold vedrørende eksamensforløb og uddannelseskvalitet i pædagogik og lærerfaglighed er foretaget på baggrund af 146 censorrapporter fra de i alt 150 eksaminer (dvs. data er baseret på 97% af alle fagets eksamener). Censorerne i fagområdet uddyber omhyggeligt deres begrundelser for de kvantitative data og bidrager dermed i høj grad til opgaven om kvalitetssikring af uddannelsen.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	37 (43 %)
Eksterne censorer	50 (58 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Censorerne er generelt positive i deres vurderinger af overensstemmelsen mellem de formelle rammer og selve eksamensforløbet: 96% svarer i 'meget høj grad' (55%) eller i høj grad (41%). Enkelte fremhæver en halv times formøde som givende i forhold til netop af få afstemt de formelle rammer for eksamensforløbet.

En censor skriver: "Alle parter var fuldt bevidste om de gældende bestemmelser og bekendtgørelsen."

Enkelte censorer peger på nogle tilbagevendende problematikker vedr. plagiat og for lange skriftlige eksamensbesvarelser, og opfordrer institutionerne til at udvikle en fast procedure for håndtering for overskridelse af de tilladte rammer og regler, så beslutning og ansvar ikke overlades til eksaminator: "Dag vil jeg pege på... (at der bør sikres (red.)) en administrativ procedure for vurdering af opgaver, der slår ud i forbindelse med plagiatkontrol, så det ikke er underviserne, der skal vurdere."

I situationer, hvor de studerende har været usikre på de formelle rammer, opfordrer en censor til, at institutionerne tydeliggør: "at de studerende selv er ansvarlige for at læse og bruge studieordningerne."

Desuden har der igen i år været eksempler på, at studerende ikke har levet op til kravet i eksamensbeskrivelsen om et beskrevet undervisningsforløb eller fravær af fokus på specialpædagogik. Også her bør institutionerne sørge for, at de formelle bestemmelser er utvetydige og bliver efterlevet.

Eksamensformen

Eksamensformen i pædagogik og lærerfaglighed vurderes overvejende positivt. Godt 91% af censorerne finder i 'meget høj' (32%) eller i 'høj grad' (59%) eksamensformen velfungerende. I særdeleshed peger censorerne på helhedsvurderingen af en skriftlig opgave i sammenhæng med en mundtlig eksamination som værende velfungerende. Men også tilknytningen til praksis vurderes positivt:

"Kombination af skriftligt oplæg og samtale udgør et kvalitativt hele."

"Kombinationen af skriftligt oplæg fra de studerende og en samtale om temaet er god. Den mundtlige del må ikke mangle."

"Det er meget tilfredsstillende, at de studerende tager udgangspunkt i en gennemført praktik og underkaster observationer de i undervisningen gennemgåede teorier."

For de 7% af censorerne der svarer, 'i mindre grad', handler det fortrinsvist om eksamensformens kompleksitet og tendens til enten manglende bredde eller dybde inder for alle tre kompetenceområder. En lang række af de øvrige censorer har tillige kommenteret dette til trods for deres ellers positive vurdering:

"PL-prøven er for omfangsrig til at kunne afprøve alle mål og indholdsområder."

"Det fungerer godt med skriftlig og mundtlig prøve, men den skriftlige opgave indeholder for mange dele, så nogle af de studerende har svært ved at prioritere plads og dybde i analysen."

VIA UC Silkeborg har gennemført en forsøgsordning, som giver anledning til følgende kommentarer:

"... studerende har i Silkeborgs version nemmere ved at afkode og overskue disse kompetencemål, hvilket giver en diversitet i både teoretisk vægtning og fremstilling samt problemformuleringer og emnevalg."

"Personligt syntes jeg, at målene og kravene i denne forsøgsordning er knap så skarpe som i LU13. Dette gjorde bedømmelsen en smule mere usikker."

"... formen kan muligvis give anledning til, at der ikke trænges særsikkert dybt ned i didaktiske analyser."

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet på alle niveauer bliver af censorerne vurderet og beskrevet særdeles positivt: godt 95% svarer fortrinligt (73%) og godt (22%) og uddyber i varierende vnder, som følger:

"Fortrinligt samarbejde hele veje rundt..."

"Eksaminator kontaktede mig i god tid inden eksamensdagene. Vi havde en god kontakt om alle forhold vedrørende eksamen."

"Rigtig godt samarbejde, både med uddannelsesadministrationen, (meget hjælpsomme), censorformandskabet, (meget professionelle - de har set, hørt og prøvet det meste). Det samme gælder for sekretariatet - dygtige folk!"

Kritiske kommentarer handler om allerede kendte udfordringer, men som skal påpeges og modvirkes.

Nogle censorer oplever dog, at de først meget sent får adgang til opgaverne i WISE-flow, og undertiden er informationerne i WISEflow mangelfulde fx med hensyn til eksamensplan og censornormer.

Eksamen de første dage i januar kan være problematiske.

En censor skriver: *"På grund af afbud fra en censor blev jeg meget sent allokeret til opgaven med 33 studerende... Jeg skrev en mail den 24.12, da jeg stadig ikke havde adgang til opgaverne og fik en svarmail om, at eksamenskontoret var lukket indtil den 3.1, som var første eksamensdag. Heldigvis fik jeg adgang til opgaverne den 27.12."*

En anden censor opfordrer til, at allokeringens mailen angiver eksaminators mailadresse og telefonnr. samt et 'hotline-nr.' til uddannelsesinstitutionen.

Endelig har der også i sidste studieår været problemer med allokering til fx 29 studerende, som i realiteten var 14 (hvilket burde være formidlet til censor i god tid) samt problemer med at få lov til at overnatte dagen før eksamens begyndelse. En enkelt censor har pga. to timers kørsel i morgentrafik og udsigt til meget dårligt vejr selv betalt en B&B-overnatning.

Faglig kvalitet

Censorernes vurderinger af kvaliteten i fagområdets vidensgrundlag, indhold og niveau følger mønstrene fra de tidligere år: i afrundede tal svarer 20% 'fortrinligt', 55% 'god', 17% 'middel' og 7% 'jævn'. En lang række censorer giver udtryk for, at de har mødt dygtige studerende, som demonstrerer et højt fagligt niveau baseret på et solidt vidensgrundlag, men ofte efterfulgt af eksempelvis: *"God kvalitet - men fagområdet er for stort til en eksamen."*

Begrundelserne for de mere moderate vurderinger af den faglige kvalitet end de ovenstående censor spørgsmål peger tilbage på kompleksiteten af eksamenskrav og fagområdets omfattende bredde.

En censor skriver: *"...den komplekse prøveform med både en skriftlig og mundtlig del, hvor den studerende skal integrere og anvende viden fra tre forskellige faglige perspektiver. Dét resulterer i meget brede og upræcise lærerfaglige problemstillinger, der behandles på et for overfladisk niveau."*

I særlig grad problematiserer flere censorer tendensen til at sætte fokus på ét enkelt eller to kompetenceområder (især specialpædagogik), tendensen til overfladelæring eller fortællinger om gennemført praksis i stedet for demonstration af analytiske kompetencer.

En censor skriver: *"De gennemførte udprøvnings prøver placerer sig inden for et fagligt middelområde, når jeg vurderer på de studerendes indkredsning af problemstillinger, teori-praksiskoblinger, herunder kompetencer i at fremstille problemforståelser, der afspejler professionens kompleksitet... Jeg hæfter mig dog samtidig ved, at de er udfordrede på at udfolde især didaktikkens kundskabsbase. Deres viden fremstår på særskilte områder for usikker/overfladetillegnet, hvilket sænker den analytiske kvalitet og dybden af refleksioner ift begrundelse for og udvikling af undervisning..."*

Med stigende opmærksomhed bemærker nogle censorer: *"at for mange studerende - i for stort omfang - baserer deres studier på viden fra diverse hjemmesider, podcasts mm."* og efterlyser forskningsbaseret og primær litteratur.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

- Tendensen til overfladisk viden må fremadrettet minimeres - gennem tydelige, faglige eksamenskrav.
- I forhold til det stærkere krav om integration af praktik i LU23, bliver det afgørende i eksamensbeskrivelsen at formulere krav om analyse af praksis ved hjælp af teori og således undgå, at der alene bliver tale om praksisfortællinger.
- Der må sættes stærkere ind i forhold til at overholde de gældende regler for eksamen.

Evt. andre forhold

En række censorer ønsker mere tid til gennemlæsning og vurdering af skriftlige opgaver – og gerne forplejning på alle institutioner.

PÆDAGOGISK PSYKOLOGI, INKLUSION OG SPECIALPÆDAGOGIK

Bo Birk Nielsen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset består af 133 beskikkede censorer.

Pædagogik og lærerfaglighed er med den nye læreruddannelsesbekendtgørelse (Bek. nr. 707 af 11/6-24) ændret til to fag: 'Pædagogik og almen didaktik' og 'Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik'.

I det nedenstående er forholdet mellem interne og eksterne censorer, mænd og kvinder og censorernes aldersfordeling angivet. Det er desuden angivet, hvor mange der har haft mindst en allokering og uden allokering.

Der er forholdsvis mange, der er uden allokering, men det skal tages i betragtning, at det er et nyt fag, hvor ikke alle UC'er har afviklet den nye prøve. Det skal dog bemærkes, at det ikke er nyt, at en større del af censorkorpset ikke har været allokeret.

Fordelingen af interne og eksterne censorer er ligeligt, hvilket er positivt. Der er dog en overvægt af kvindelige censorer, og censorernes alder fordeler sig jævnt over spændet fra 30 til 70+. Over halvdelen er dog i alderen 40-59 år.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	97 (73 %)
Med mindst en allokering	36 (27 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	59	39
1	7	16
2	4	15
3	0	2
Mere end 3	0	1

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	70 (53 %)
Eksterne censorer	63 (47 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	89 (67 %)
Mænd	44 (33 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	18	37	40	26	12	133
%	14 %	28 %	30 %	20 %	9 %	100 %

ÅRETS EKSAMENER

Grundlaget for denne opsamling af forhold vedrørende eksamensforløb og uddannelsens kvalitet i faget er foretaget på baggrund af 55 censorrapporter fra de i alt 56 eksamener. Der er altså en besvarelsesprocent for rapporterne på 98%, og der er en høj grad af bidrag til kvalitetssikring i fagområdet blandt censorerne, der også giver saglige kvalitative data i deres begrundelser for deres vurderinger.

De eksterne censorer har varetaget ca. 70% af årets prøver, hvor de interne censorer har varetaget ca. 30%.

Datagrundlag:

Antal prøver: 56

Antal censorrapporter: 55

Besvarelsesprocent: 98,2 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	11 (31 %)
Eksterne censorer	25 (69 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

98% af censorerne vurderer, at der i 'høj' eller 'meget høj' grad er overensstemmelse mellem eksamensforløbet og eksamens formelle rammer, dvs. de foregik helt efter de formelle rammer, bestemmelser blev fulgt som foreskrevet, god overensstemmelse med uddannelsens studieordning, bekendtgørelsen og de faktiske eksamensforløb.

De problematiske forhold har omhandlet:

- Enkelte censorer har oplevet spildtid imellem prøverne.
- Enkelte censorer har oplevet sen information om reduktion af antal prøvedage og antal studerende. Fx *"Jeg fik ret sent i forløbet informationer om, at antal eksamensdage var reduceret fra tre til to"*
- Udfordringer med tilstrækkelig tid til forberedelse af prøven.

Eksamensformen

Ca. 95% finder, at eksamensformen i faget er velegnet til at demonstrere kompetence indenfor faget. Eksamensformens styrke er, at der er flere dele, som udgør bedømmelsesgrundlaget, og der er god mulighed for, at studerende både skriftligt og mundtligt demonstrerer viden i relation til målene. Samspillet mellem den skriftlige og mundtlige del giver et godt udgangspunkt for en lærerfaglig samtale.

Eksamens skriftlige del giver mulighed for at demonstrere faglig dybde og bredde, systematisk analyse samt nuancerede og velbegrundede bud på handling i skolen.

I den mundtlige del fremhæver flere censorer, at lodtrækning giver et bredere fundament for eksamen, mens andre peger på, at det forstyrrer, og giver mindre tid til samtale om den skriftlige opgave. I andre kommentarer peges der på, at udfordringer med for stor bredde i de lodtrukne emner eller emner, der ikke relaterer til det skriftlige produkt, kan give udfordringer for de studerende, og det kræver en vis samtalestyring. Det modsatte ses også i kommentarer, at den mundtlige eksamen danner en fin og effektiv ramme, hvor tiden kan udnyttes til en faglig samtale.

Bredden af svar fra censorer ses i følgende udsagn:

"Det vurderes, at første del af den mundtlige prøveform med lodtrækningsdelen, kræver en vis samtalestyring, da denne del hurtigt kan komme til at fylde uforholdsmæssigt meget af eksaminationen"

"Det er min oplevelse, at det trukne spørgsmål forstyrrer eksamen, og det giver mindre tid til den skriftlige opgave,..."

"Det vil være at foretrække, at prøven kun bestod af de studerendes skriftlige opgave"

"Fremragende med lodtrækning af relevante temaer, der skal forberedes inden eksaminationen"

"Det er rigtig godt med de udtrukne spørgsmål prøvespørgsmål i kombination med projektrapporten"

"Kombinationen af prøvespørgsmål og en projektopgave er effektiv i udprøvningen"

"At de studerende både trak et spørgsmål og havde skrevet en opgave gjorde, at der generelt kom en vis bredde i eksamensformen"

"Kombinationen af de udarbejdede spørgsmål, der trækkes og den skriftlige opgave giver en god mulighed for dialogisk at bevæge sig bredt rundt i indholdsområder og mål"

"Mener faktisk at lodtrækningsformen giver en bredere funderet viden hos de studerende"

"...det var for flere studerende vanskeligt at koble den skriftlige og mundtlige del"

"Lodtrækningen giver et bredere fundament hos de studerende, men det går en smule udover dybden"

"...det trukne spørgsmål forstyrrer eksamen, og det giver mindre tid til at tale om den skriftlige opgave"

Enkelte censorer fremhæver, at specialpædagogik har fået en øget vægt og dybde i eksamen end tidligere.

Enkelte censorer peger på et for stærkt fokus på det individuelle og mangel på fokus på almenpædagogiske problemstillinger.

Enkelte censorer anfører, at eksamensformen lægger op til redegørelser og de studerende skal hjælpes til at uddybe og anvende deres viden.

Samarbejdet om eksamen

Samarbejdet ved årets eksamener har været velfungerende. 69% af censorerne svarer 'fortrinlig' og 26% svarer 'godt'. Samarbejdet med eksaminator, uddannelsesinstitutionernes administration, censorsekretariat og censorledelse omtales positivt af mange censorer.

Hvor der har været bemærkninger, har de handlet om:

- Enkelte censorer har oplevet udfordringer med og omstændeligt at afgive 3 forskellige karakterer. Fx *"Der var nogle tekniske udfordringer ved at skulle notere 3 forskellige karakterer i WiseFlow"* *"Det er vældig tidskrævende at skulle føre karakterer ind i 3 områder med 27 studerende"*
- Enkelte censorer har oplevet udfordringer med WISEFlow.

Faglig kvalitet

Censorer vurderer den faglige kvalitet ved eksamen i forhold til a) fagområdets vidensgrundlag og b) fagområdets niveau og indhold.

89% vurderer, at fagets vidensgrundlag er godt eller fortrinligt.

87% vurderer, at faget niveau og indhold er godt eller fortrinligt.

Blandt enkelte censorer opleves en forbedring i kvaliteten og niveauet sammenlignet med PL-prøven. Fx *"Der var et tydeligt løft i kvaliteten og niveauet sammenlignet med LG i den forrige læreruddannelse"*

Kommentarer fra censorer vedrørende a) fagområdets vidensgrundlag:

- Fx at opgavernes analyser baserer sig på konkret empiri for skolernes praksis.

Kommentarer fra censorer vedrørende b) fagområdets niveau og indhold:

- Flere censorer fremhæver et højt fagligt niveau blandt de studerende.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Enkelte censorer peger på, at der skal være fokus på en eksamen, der afspejler den praksis, som de studerende uddannes til.

Evt. andre forhold

Der er flere censorer, der anfører mistanke om misbrug af AI, og der er udfordringer med at påvise snyd. Det fremhæves i kommentarer, at der har været en fin dialog med censorledelsen om misbrug af AI.

Studerende har været i en overgang fra gammel til ny læreruddannelse, hvilket ser ud til ikke at have givet udfordringer, da det ikke kommenteres af censorerne.

SOCIALISME

"De bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder"

Hvad vil socialismen:

- Højere produktivitetens tempo.
- Afvikelse af privat ejendomsret. Staten skal eje faktorerne og produktionsmidlerne.
- Samfundet er opdelt i klasser og det skal ændres til et klassefrit samfund.
- Yde efter evne og nyde efter behov.

Socialismens vigtige personer:

Karl Marx og Louis Proudhon

Danske partier, der bygger på socialismen:

LIBERALISME

"Enhver er sin egen lykkes smed"

Hvad vil liberalismen:

- Skærpe muligheden til jer en kollekt.
- Minimalstat og en svaglostat.
- Løst og frit marked og fri konkurrence.
- Frihed og fri konkurrence.
- Samfundet består af en masse enkeltpersoner.

Liberalismens vigtige personer:

Thomas Hobbes, John Locke og Adam Smith

Danske partier, der bygger på liberalismen:

KONSERVATISME

"Gud, konge og fædreland"

Hvad vil konservatismen:

- Samfundet er gødet som det er.
- Den franske revolution har ødelæst samfundet.
- Kæmpeskrifter (Bibelen, Korset, Kirken, Monarkiet og Militæret) er vigtige.
- Samfundet skal tjæpe de svageste.
- Samfundet er et organisme. Iver alle har forskellige pladser.

Konservatismens vigtige personer:

David Hume og Edmund Burke

Danske partier, der bygger på konservatismen:

SOCIALLIBERALISME

"Frihedsrettigheder til alle"

Hvad vil socialliberalismen:

- Udstrækning af liberalismen.
- Staten skal hjælpe de svageste med mindsteydelser.
- Staten skal holde partikulæret til folkene. Fx uddannelse og sygesikring.
- Staten skal blande sig i markedsforholdene "blandingsøkonomi".

Socialliberalismens vigtige personer:

John Stuart Mill og John Maynard Keynes

Danske partier, der bygger på Socialliberalismen:

SAMFUNDSFAG

Rune Riberholt

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset består af 67 censorer, hvoraf de 4 censorer kun er beskikket i professionsbachelorprojektet. Dvs. at de nedenstående data relaterer sig til censorer i undervisningsfaget, hvor der er 63 beskikkede censorer.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	21 (33 %)
Eksterne censorer	42 (67 %)

Censorkorpset består af 73% mænd og 27% kvinder. Der er kun 4 censorer, der er under 40 år.

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	17 (27 %)
Mænd	46 (73 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	4	24	21	5	9	63
%	6 %	38 %	33 %	8 %	14 %	100 %

Ved årets eksamener har 21 af de 63 beskikkede censorer i undervisningsfaget samfunds-fag været anvendt, hvilket er en lavere andel end i både 2022 og 2023. En umiddelbar forklaring er et lavere antal eksamensforløb. I 2024 har der været 40 eksamensforløb, hvilket skal ses i forhold til 49 eksamensforløb i 2023 og 45 eksamensforløb i 2022.

I beretningsperioden har 38% af de eksterne censorer været allokateret. For de interne censorer er det kun 24%, der har været allokateret.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	42 (67 %)
Med mindst en allokering	21 (33 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	16	26
1	2	7
2	1	5
3	2	3
Mere end 3	0	1

Forholdet mellem allokerede interne og eksterne censorer i undervisningsfaget samfundsfag svarer ikke til censorkorpsets sammensætning, da de eksterne censorer har stået for 75% af eksamensforløbene. Det er stadig en klar overrepræsentation, men mindre end i 2023, hvor eksterne censorer stod for 80% af eksamensforløbene.

ÅRETS EKSAMENER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 40

Antal censorrapporter: 40

Besvarelsesprocent: 100 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	5 (24 %)
Eksterne censorer	16 (76 %)

I perioden fra d. 1. september 2023 til d. 31. august 2024 har der været 40 eksamensforløb i undervisningsfaget samfundsfag bestående af 524 ordinære eksamener og 33 syge-/reksamener.

Hvor antallet af syge-/reksamener er nogenlunde stabilt, er antallet af ordinære eksamener i undervisningsfaget i sammenligning med 2023 faldet med 3,3%. Det er et fald, der betyder, at der i sammenligning med 2020, nu er 25% færre studerende, der går til eksamen i samfundsfag.

Sommereksamen har i år været fordelt ud over 23 eksamensdage. Der har i forhold til de sidste 2 år været en markant bedre fordeling af eksamen ud over perioden. Det betyder, at der maksimalt har været brug for 4 censorer på de meste travle eksamensdage. Denne bedre fordeling af eksamener har betydet, at der i år ikke har været de samme udfordringer med at finde censorer til eksamensforløbene.

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Der er generel tilfredshed med eksamensforløbet ved årets eksamener. Censorerne udtrykker tilfredshed med eksamensforløbet og den afsatte tid til eksamen. Censorerne mener, at eksamensforløbet er relevant, fyldestgørende og lever op til de gældende bestemmelser.

Eksamensformen

Der er generel tilfredshed med eksamensformen.

Censorerne finder, at eksamensformen på LU13 fungerer glimrende og giver mulighed for både at udprøve samfundsfaglige og fagdidaktiske kompetencer. Med denne form overlades de studerende et vist initiativ, som giver grundlag for en samfundsfaglig og fagdidaktisk samtale, der prøver de studerende viden og færdigheder. Ved den mundtlige del er censorerne tilfredse med vægtningen mellem det samfundsfaglige og fagdidaktiske, og censorerne mener, at eksamensformen giver mulighed for praksisnærhed.

Der er stadig et kritisk blik på de studerendes dispositioner, som ikke alle rummer både samfundsfaglige og fagdidaktiske problemstillinger. Der efterspørges stadig en tydelighed overfor de studerendes i forhold til vidensniveauet og problemorienteringen i de dispositioner, som de afleverer.

Samarbejdet om eksamen

Alle censorer har oplevet, at samarbejdet med studerende, eksaminator, administration, forperson for censorledelsen mv. har fungeret godt.

Der har enkelte steder været problemer med lokaler, lodtrækning og lignende fra eksamensadministrationen, der enkelte steder har forsinket eksamenerne.

Der efterspørges, at det tydeligt fremgår af WISEflow, hvilken studieordning de studerende skal bedømmes efter, og at eksamensbeskrivelse mv. fremsendes med WISEflow.

Faglig kvalitet

Enkelte censorer har vurderet fagets vidensgrundlag på 'middel', resten på 'god' eller 'fortrinlig'.

Det er igen i år meget varierende oplevelser, censorerne har haft. Ved nogle eksamener er der udfordringer med det samfundsfaglige, og andre steder det fagdidaktiske niveau. Censorerne oplever stor spredning på de studerende og udviser bekymring for de studerende, som får 02. Censorerne oplever, at en stor gruppe af de studerende har sat sig godt ind i deres selvvalgte problemstillinger, men mangler bred viden ud over dette.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Censorer, som havde eksamen på LU23 var tilfredse med det nye skriftlige produkt, som i modsætning til tidligere skulle bedømmes.

Brugen af AI

I forhold til de studerendes brug af AI, var det kun én censor, der havde en oplevelse, hvor den studerende havde lavet en præsentation af elementer fra skolereformen 2013. De punkter, der stod på præsentationen, gav ingen mening. Der var faktisk forkerte oplysninger, og det virkede som om en AI havde fundet lidt forskelligt om skolereformer gennem tiden og på tværs af lande. Den studerende bestod ikke eksamen. Derudover havde en anden censor en oplevelse af, at studerende havde kopieret undervisningsforløb direkte fra fagportaler. Der er ikke bekymring i censor-korpset i forhold til de studerendes brug af AI. Ved den mundtlige eksamen vil den studerende skulle kunne argumentere for og reflektere over de positioner, som de bringer til bordet, og som altid have styr på deres kilder.

SPECIALPÆDAGOGIK

Lars Drud

INDLEDNING

Faget specialpædagogik er nyindført i LU23 og har som udgangspunkt sin funktionsperiode i slutningen af de fire års læreruddannelse. Derfor kunne der ikke forventes eksamener i året 2024. Dog har én professionshøjskole afholdt prøve i faget på dispensation i forbindelse med en international linje. Der har således været afholdt én ordinær eksamen med 17 studerende og én reeksamen.

Generelt om fagets censorkorps

Censorkorpset i faget består af 71 beskikkede censorer.

Det begrænsede empiriske grundlag gør det svært kvalitativt at vurdere eksamensforløbene, dog påpeger de indkomne kommentarer interessante momenter.

Beskikkede censorer: 71

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	69 (97 %)
Med mindst en allokering	2 (3 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0		
1		2
2		
3		
Mere end 3		

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	41 (58 %)
Eksterne censorer	30 (42 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	49 (69 %)
Mænd	22 (31 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	13	15	20	17	6	71
%	18 %	21 %	28 %	24 %	9 %	100 %

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal eksamener: 2

Antal censorrapporter: 2

Besvarelsesprocent: 100 %.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	0 (0 %)
Eksterne censorer	2 (100 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Gode tilbagemeldinger.

Eksamensformen

Prøven er blevet afholdt på lignende form som grundfaget Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik lagde op til. Det betyder, at vurdering sker på baggrund af et skriftligt oplæg byggende på en case fra praktikforløb, et forberedelsesforløb lige inden den mundtlige eksamen, hvor de studerende trækker et spørgsmål eller tema ligeledes med en ret kort konstrueret case og endelig en mundtlig eksamen.

Om denne form skriver en censor: "*Spændende at opleve en ny eksamensform. Dog gav et af udtræksområderne ikke mening i forhold til uddannelsens indhold. Det blev mere udredende og lagde op til diagnose stillende end et pædagogisk handle perspektiv.*"

En anden censor skriver: "*Vigtigt at de studerende på den internationale linje er orienteret om, er opmærksomme på de pågældende studiers kompetencemål og samtidigt har forståelse for den forventede akademiske arbejdsform/tilgang.*"

Der pågår p.t. et arbejde med at justere og fastlægge prøveformen. Ovenstående kan tages med i dette arbejde.

Samarbejdet om eksamen

Beskrives som fortrinligt.

Faglig kvalitet

Fagets eksamensform skal lægge sig op ad fagets fagmål. Men der skal samtidig være opmærksom på den kompleksitet, der ligger i faget.

Således skriver den ene censor: "*Fagets vidensgrundlag og mulighed for mangefacetterede synsvinkler fordrer en afgrænsende og selektiv tilgang for prøven. Hvilket også er tilfældet i det stillede undersøgelsesspørgsmål, men giver også en begrænsning i relation til fagets mange vidensfelter.*"

Denne censor peger på dels *mangefacetterede synspunkter*, men også på fagets *mange vidensfelter*. Ud fra et censorlederperspektiv kan fagmålet breddes ud. Dette kan få betydning i forbindelse med udformning af eksamensformen.

Opmærksomhedspunkter i forhold til LU23

Faget specialpædagogiks tilbagekomst på læreruddannelsen efter at have været underlagt andre fag og delvis slået sammen med almenpædagogik, kalder på en drøftelse, om faget har sin selvstændige begrebsverden, syn, teorier og metoder. Altså om faget har et genkendelig DNA.

Omvendt kan der i årenes løb have udviklet sig nye tilgange, og det er værd at spørge, hvor faget lægger sig i 2024. Hvorledes revitaliserer faget sig?

I forbindelse med tidens inklusionsudfordringer har det været diskuteret, om der skal indføres mere specialpædagogik i det almenpædagogiske virke eller om det omvendte bør ske.

Fagets nye placering, som et selvstændigt fag, men også et fag, som ligger efter grundfaget Pædagogik psykologi, inklusion og specialpædagogik, kalder også på samarbejde og dialog om, hvorledes de to fag spiller sammen.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at mellem 8-9 % af de lærerstuderende, som bliver færdiguddannede, får ansættelse i de segregerede områder. Der er endnu ingen data for, hvor mange af de 8-9 % som også tager faget specialpædagogik, men det kunne være en tanke, at det var en del. Derfor er det vigtigt, at faget beskæftiger sig med de begreber, teorier og metodikker, som det segregerede område gør brug af.

Derfor vil det være hensigtsmæssigt, at der bliver særlig opmærksomhed på dette fag. Dette kunne gøres ved udstrakt dialog og diskussion mellem fagets undervisere og udefra tilknyttede interessenter.

TEKNOLOGIFORSTÅELSE

Rune Riberholt

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset består af 6 censorer. 5 interne og 1 ekstern censor. 67% af censorerne mænd og 67% er 50-59 år.

Allokeringer i eksamensperioden:

Uden allokeringer	4 (67 %)
Med mindst en allokering	2 (33 %)

	Interne censorer	Eksterne censorer
0	4	0
1	0	1
2	1	0
3	0	0
Mere end 3	0	0

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	5 (83 %)
Eksterne censorer	1 (17 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	2 (33 %)
Mænd	4 (67 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	0	4	0	0	6
%	33 %	0 %	67 %	0 %	0 %	100 %

ÅRETS EKSAMENSFORLØB

Datagrundlag:

Ved årets eksamener har 2 af de 6 beskikkede censorer i forsøgsfaget været anvendt. Der har været 3 eksamensforløb. 2 ordinære eksamensforløb med i alt 22 studerende og en sygeeksamen/reeksamen med 2 studerende.

Antal eksamensforløb: 3

Antal censorrapporter: 3

Besvarelsesprocent: 100 %

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	1 (50 %)
Eksterne censorer	1 (50 %)

Eksamensforløbet i forhold til de formelle rammer

Der er generel tilfredshed med eksamensforløbet ved årets eksamener. Censorerne mener, at eksamensforløbet fulgte de formelle bestemmelser.

Eksamensformen

Der er generel tilfredshed med eksamensformen.

Valget af en praktisk eksamen kombineret med efterfølgende dialog vurderes at give mulighed for at prøve de studerende på mål og indholdsområder. Eksamensformen giver et fyldestgørende indblik i både de studerendes viden og kunnen. Eksamensformen kan med fordel anvendes igen, men studerende bør orienteres om, at den praktiske del skal sikre, at også censor og eksaminator får mulighed for at overvære eller interagere med de valgte aktiviteter.

Samarbejdet om eksamen

Alle censorer har oplevet, at samarbejdet med studerende, eksaminator, administration, forperson for censorledelsen mv. har fungeret godt.

Der er tilfredshed med kommunikationen mellem eksaminator og censor om eksamensrækkefølge, placering af eksamen mv.

Faglig kvalitet

Begge censorer har vurderet fagets vidensgrundlag som godt. Dette skal ses i lyset af, at det er et nyt fagområde og underviserne på området vurderes af censorerne at have skabt et solidt vidensgrundlag for teknologiforståelse som fag på læreruddannelsen.

Det vurderes, at der er god balance mellem abstrakt teori og konkrete handlinger.

AI

Censorerne har ikke oplevet, at de studerende har anvendt AI i forbindelse med eksamen.

TYSK

Karen Wobeser

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i tysk består af 36 beskikkede censorer: 14 interne og 22 eksterne censorer.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	14 (39 %)
Eksterne censorer	22 (61 %)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	25 (69 %)
Mænd	11 (31 %)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	3	8	16	6	3	36
%	8 %	22 %	44 %	17 %	8 %	100 %

Fra censorkorpset har i alt 18 censorer været allokeret i 2023-2024. Det betyder, at halvdelen af korpset har haft allokeringer. Heraf har én intern samt 5 eksterne censorer hver haft to allokeringer, de øvrige én allokering.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	6 (33 %)
Eksterne censorer	12 (67 %)

Allokeringer i prøveperioden:

Antal allokeringer	Interne censorer	Eksterne censorer
1	5	12
2	1	5

ÅRETS EKSAMENER

Der har i perioden fra d. 1. september 2023 til d. 31. august 2024 været afholdt 25 eksamensforløb. Der er afgivet i alt 23 censorrapporter, og disse danner grundlag for beretningen. Fem eksamensforløb har været sygeprøver/reeksamen. Ét enkelt eksamensforløb har været under ny læreruddannelse/LU23, de øvrige under LU13. Der er i år ingen karakterstatistik.

Eksamensforløbet i forhold til formelle rammer

I hovedparten af censorrapporterne lever eksamensforløbet 'i meget høj grad' op til studieordning og bekendtgørelse. De resterende censorer noterer 'i høj grad'.

Få censorer uddyber deres vurdering, her er enkelte kommentarer:

"Det er nødvendigt i et sprogfag med begge delprøver, der tester både skriftlighed og mundtlighed, og vi må holde fast i det."

"De nye bestemmelser har helt afgjort været positive, længden på 45 minutter til den mundtlige eksamen var passende. (Kommentar til prøveforløb under LU23)"

Eksamensformen

Når det drejer sig om selve eksamensformen og muligheden for udprøvning af kompetencemål, er der fra nogle censorer fortsat opbakning til eksamensformen under LU13, men der er også flere kritiske kommentarer. Selvom denne eksamensform nu udfases, og erstattes af en ny eksamensform under LU23, vurderes eksamensdelelementer af nogle censorer som en retvisende udprøvning samt dækkende for fagets mål og indholdsområder. En censor skriver dog også, at det ikke er *"testmæssigt forsvarligt at udprøve så mange elementer på én gang."* Der efterlyses desuden generelt mere tid til eksamen samt særskilte karakterer for den skriftlige og den mundtlige del. Disse to faktorer er realiseret i eksamen under LU23.

Den skriftlige eksamen under LU13 får en del kritik, der især retter sig mod brug af hjælpemidler.

Her to kommentarer:

"Den skriftlige prøve, som skrives hjemmefra, hvor alle hjælpemidler er tilladt, forbliver en vanskelig størrelse at bedømme."

"En udprøvning af fagets skriftlige dimension med alle hjælpemidler giver begrænset mening i forhold til at bestemme den studerendes niveau i sprogfærdighed."

To censorer gør opmærksom på en oplevelse af manglende sproglig og indholdsmæssig sammenhæng i den skriftlige del, og samtidig også en oplevelse af uoverensstemmelse mellem den studerendes mundtlige og skriftlige kompetencer generelt:

"Dele af opgaven (f.eks afsnit om de teoretikere der inddrages - men også andre dele af besvarelsen) er på et utroligt højt niveau, mens den studerende mundtligt har et meget lavt niveau."

"Nogle studerende inkluderer flere afsnit på flot tysk om teorier og forskere, der ikke er relevante for den givne problemstilling. De mest svage sprogbrugere i en grad, så det bliver ganske store mængder af forberedt tekst på et flot tysk - og så en meget lille mængde selvstændigt produceret tekst, som viser et andet og meget lavere niveau."

Sidst citerede censor foreslår at *"konsistens i det sproglige niveau"* indgår som et vurderingskrav til den skriftlige eksamen.

En censor efterlyser desuden generelt en mere praksisorienteret eksamensform: *"De studerendes undervisningskompetence 'drukner' i nogen grad i viden og teoretiske færdigheder (...)"*

Der har som før nævnt, været en enkelt prøve under LU23. I forbindelse med den ny eksamensform er der følgende kommentar:

"Kombination af den skriftlige opgave sammen med portfolio og elevopgave giver os som censorer et godt redskab til bedømmelse. Bredden i prøven giver en dybde og et mere nuanceret billede af den studerendes kunnen."

Samarbejdet om eksamen

De fleste censorer vurderer samarbejdet om eksamenerne som 'fortrinligt', nogle noterer 'godt' og en enkelt 'middel'.

Samarbejdet med eksaminatorerne beskrives generelt i meget positive vendinger. Er der kritik, retter den sig udelukkende mod WISEflow samt mod administrative eller tekniske udfordringer.

En censor kritiserer, at der flere gange før prøven skete ændringer i forbindelse med tidsplan og antallet af studerende, og at WISEflow derfor ikke var retvisende i forbindelse med prøven:

"Det betød fx, at jeg rettede opgaver (der var uploadet i mit flow), som det senere viste sig, at jeg ikke skulle eksaminere. Hermed opfordring til at Wiseflow organiseres sådan, at det bliver mere overskueligt for censor, der jo ikke kender de studerende og ikke ved, hvordan eksamen er organiseret på de enkelte institutioner (det kan være meget forskelligt)."

En anden kritik går på, at eksaminator under den mundtlige eksamen havde ansvaret for at formidle lodtrækningsresultatet til de studerende, der skulle op dagen efter - en opgave der ikke burde ligge hos eksaminator men hos administrationen, mener denne censor.

Desuden fremhæver en ekstern censor følgende:

"Det er anstrengende at forholde sig til atter nye systemer af censorafregningsblanketter, ark, der ikke regner timer og beløb ud, tvivl om, hvor blanketter skal sendes hen etc., når man er censor ved flere UC'er. Dertil at skulle gætte, om man trækkes for måltider, skal betale for dem selv på stedet eller måske får noget i et eller andet omfang at spise."

Samme censor påpeger desuden, at de af eksaminator indlagte små pauser mellem de enkelte eksaminationer ikke er betalte.

En enkelt censor kritiserer en online-eksamen:

"Én studerende gennemførte prøven online. Det er absolut en uting, som man bør tilstræbe at undgå. Der var problemer med teknikken, så størstedelen af prøven gennemførtes uden billede, men blot med lyd. Det virker uforståeligt, at man tilsyneladende ikke har nogle klare procedurer for, hvordan man agerer i tilfælde af tekniske udfald."

Faglig kvalitet

Her skal censorerne vurdere prøven ud fra to kategorier: a) fagets vidensgrundlag og b) fagets faglige niveau og indhold. I kategori a, fagets vidensgrundlag, noterer ca. halvdelen af censorerne 'fortrinlig', mens den anden halvdel noterer 'god'. Der er meget få uddybende kommentarer i denne kategori.

I kategori b, fagets faglige niveau og indhold, er vurderingen 'fortrinlig' og 'god' også ligeligt fordelt. Her er der forskellige positive kommentarer, for eksempel i forbindelse med de studerendes engagement og deres orientering mod lærerfaglige opgaver og problemstillinger i praksis. Desuden kommenterer nogle censorer positivt på valg af emner og referencer i de studerendes diskussionsoplæg til den mundtlige eksamen – og generelt på det faglige niveau:

"De studerende viste gennemgående et højt fagligt niveau med en god teoretisk forståelse parret med en overbevisende praksisorientering."

"Også i forhold til fagets faglige niveau og indhold var kvaliteten ved prøven høj."

I de kritiske kommentarer er det - i tråd med tidligere års censorrapporter - især spredningen i det faglige niveau, der er i fokus, her tre eksempler:

"Det var godt for de fleste studerende. Men det er bekymrende, at en del studerende kan komme så langt som til denne eksamen med så eklatant mangel på viden om fag, indhold og niveau, som det var tilfældet ved de studerende, der fik meget lave karakterer (00 og 02)."

"Mange danske tyskstuderende bør under uddannelsen støttes ganske meget i udviklingen af deres sproglige kompetencer. Arbejde med udviklingen af de sproglige færdigheder bør efter min mening fremgå eksplicit i uddannelsen."

"I et fag som tysk er det slående, at der tilsyneladende er en rimelig bred fortolkningsramme, hvornår en studerende har et tilfredsstillende sprog."

En censor foreslår desuden, at der bør forskes mere i, hvordan ordblinde bedst lærer tysk.

AI

I 16 af rapporterne har censorerne skullet svare på følgende spørgsmål: 'Er du i forbindelse med prøven stødt på anvendelse af AI? Hvis ja: Hvordan har AI været anvendt? Har anvendelsen givet udfordringer i forhold til bedømmelsen?'

Mange censorer svarer 'nej' på det første spørgsmål, og uddyber derfor ikke.

Enkelte svarer 'ja' og fortæller om spredte oplevelser i forbindelse med de skriftlige besvarelser.

En censor skriver: "*Da vi ikke kan bevise, at der er brugt oversættelsesmaskiner og at bekendtgørelsen ikke tager højde for at Word har sin egen indbyggede oversættelsesmaskine, blev vi nødt til at se bort fra denne del af prøven, som vi opdagede, stod i stærk kontrast til den studerendes mundtlige formåen på tysk.*"

Om bedømmelsen i dette tilfælde har givet særlige udfordringer, uddybes ikke.

En anden censor svarer 'nej' til spørgsmålet om særlige udfordringer i forhold til bedømmelsen med følgende begrundelse: "*Det viste sig i den mundtlige del hvilket sprogligt niveau på tysk den studerende reelt havde, og vurderingen er en helhedsvurdering.*"

En tredje censor vurderer, at der har været 'tydelig diskrepans' mellem enkelte studerendes mundtlige og skriftlige præstationer, men at diskrepansen samtidig er meget svær at vurdere, eftersom der naturligt kan være forskel på skriftlige og mundtlige kompetencer.

I en yderligere kommentar diskvalificeres den skriftlige eksamen under LU13 direkte af censor: "*Da udprøvningsen er forældet og derfor ikke tager højde for hverken oversættelsesmaskiner eller AI er det åbenlyst at studerende vil anvende disse redskaber. Der står intet sted, at eleverne ikke må anvende dem, men i denne prøveform giver det ingen mening, hvis den studerende anvender fx AI til opgaveskrivning.*"

Opmærksomhedspunkter

Et opmærksomhedspunkt, der også blev rejst i årsberetning sidste år, er i stigende grad de studerendes brug af AI, oversættelsesværktøjer og andre hjælpemidler i forbindelse med den skriftlige eksamen. Der er og bør fortsat være en øget opmærksomhed på, hvordan vi er i stand til at vurdere skriftlige eksamensopgavers pålidelighed og naturligvis også på, hvordan skriftlige opgaver generelt bedst udformes. Der hersker på dette område tydeligt usikkerhed og rådvildhed.

Der bør fortsat være fokus på, hvordan studiet indrettes, så det kan løfte og støtte de studerende, der har ekstra brug for at arbejde med deres sproglige kompetencer.

CENSORLEDELSEN FOR LÆRERUDDANNELSEN

Bachelorprojekt

Fie Høyrup
E: fiho@kp.dk
T: 4189 7644
Campus Carlsberg
Humletorvet 3
1799 København V

Billedkunst

Kirsten Bak Andersen
E: kba@via.dk
T: 3032 7213
Søbakken 4
7620 Lemvig

Biologi

Frank Jensen
E: frje@ucl.dk
T: 2618 4410
Toldbodvej 10, Snoghøj
7000 Fredericia

Dansk

Fie Høyrup og
Benedikte Vilsløv Petersen

Dansk som andetsprog

Sofia Esmann Busch
E: see@pha.dk
T: 72482459
Trekroner Forskerpark 4, 4000 Roskilde

Engelsk

Karen Lassen Bruntt
E: klb@via.dk
T: 6168 7931
Almuevej 30
8660 Skanderborg

Fransk

Nina Hauge Jensen
E: nj@via.dk
T: 3028 6598
Silkeborgvej 341, st.
8230 Åbyhøj

Fysik/kemi

Lars Henrik Jørgensen
E: lhjo@ucsyd.dk
T: 7266 5047 / 2081 3048
Ægirsvej 20
6100 Haderslev

Geografi

Poul Kristensen
E: pokr@ucl.dk
T: 6534 2110 / 2044 5304
Stavrevej 23
5300 Kerteminde

Historie

Rune Christiansen
E: ruch@via.dk
T: 2690 0023
Birkehaven 10
8510 Lystrup

Håndværk og design

Merete Weimann
E: mwe@kp.dk
T: 4016 1605
Weysesgade 43
2100 København Ø

Idræt

Susanne Storm
E: su@via.dk
T: 8755 3097
Agernvej 57
8330 Beder

Kristendomskundskab/religion

Kirsten Margrethe Andersen
E: kman@ucsyd.dk
T: 7266 5039 / 2680 1650
Korsbrødregade 7
6760 Ribe

Pædagogik og lærerfaglighed (LU 13) – Pædagogik og almen didaktik (LU23)

Benedikte Vilslev Petersen
E: bp@via.dk
T: 2241 7761
Montanagade 10
8000 Århus C

Kristendomskundskab, livsoplysning, medborgerskab (LU13)
– Livsoplysning: Kristendomskundskab, livsoplysning, medborgerskab og autoritet (LU23)

Lakshmi Sigurdsson
E: las@kp.dk
T: 5092 2334
Gl. Kalkbrænderi Vej 41, 4 tv
2100 København Ø

Madkundskab

Merete Vial
E: meretebrask@gmail.com
T: 2684 0122
Stjerneparken 3
8660 Skanderborg

Matematik

Kaj Østergaard
E: kost@via.dk
T: 3062 2154
Ole Rømers Gade 15
8000 Århus C

Musik

Christian Vardinghus-Nielsen
E: chv@ucn.dk
T: 7269 0628
Kong Eriks Vej 7
9000 Aalborg

Natur/teknologi

Jens Jakob Ellebæk
E: jjel@ucsyd.dk
T: 7266 5041
Lyngbakken 10
7100 Vejle

Praktik

Niels Tange
E: nibt@via.dk
T: 2421 3809
Rugtorvet 17
8543 Hornslet

Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik

Bo Birk Nilsen
E: bbn@ucn.dk
T: 7269 0489
Anna Anchers Vej 176, 1
9200 Aalborg SV

Samfundsfag

Rune Riberholt
E: ruri@kp.dk
T: 5163 2694
Stjernevænget 7
2680 Solrød Strand

Specialpædagogik

Lars Drud
E: lars.drud@gmail.com
T: 2444 4906
Hjejlebakken 43
5210 Odense NV

Tysk

Karen Wobeser
E: kw@via.dk
T: 2892 4696
Ø. Grønningvej 16
7870 Roslev

© Censorledelsen for læreruddannelsen

Grafisk tilrettelægning: Hedda Bank

Foto: Side 28 Guillaume Didelet, Unsplash; Side 92 Markus Spiske, Unsplash; øvrige privat

Udgivelse: Censorlederskabet for læreruddannelsen 2024

Censorledelsen for læreruddannelsen

Lembckesvej 7, 6100 Haderslev

Telefon 7266 5160

Mail censor-it@ucsyd.dk

www.laerercensor.dk

Censorforperson Benedikte Vilslev Petersen

Telefon 2241 7761

Mail bp@via.dk